

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

มิถุนายน 2555

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

มิถุนายน 2555

กัณทิมา เนตรทอง. (2555). *แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง*. สารนิพนธ์ ศ.ม (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยโรคม. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผศ.รวิพรรณ สาลีผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง และความแตกต่างของการใช้เวลาของงานแรงงานชายและหญิงในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ถ้าแรงงานใช้เวลาว่างจากการทำงานให้เกิดประโยชน์ เช่นในรูปแบบการรวมกลุ่ม จัดกิจกรรมนันทนาการ ตลอดจนจัดการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ซึ่งประโยชน์ก็จะเกิดกับตัวองค์กร และแรงงานด้วยกันทั้งสองฝ่าย ดังนั้นถ้าองค์กร หรือนายจ้าง ทราบแบบแผน และความแตกต่างของการใช้เวลาของแรงงาน ก็จะสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้องค์กรสามารถนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ไปวางแผนด้านการพัฒนาในด้านฝีมือแรงงาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ประชากรที่เป็นตัวแทนในการศึกษาการใช้เวลาว่างของแรงงานก่อสร้าง ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แรงงานที่ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ที่ได้จากข้อมูลทุติยภูมิ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, อาชีพ, การศึกษา, กับเวลาว่าง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้เวลาว่างของแรงงานก่อสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า แรงงานเป็นผู้มีงานทำตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 และเพศหญิง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และแรงงานชายมีแนวโน้มการทำงานในระบบมากกว่าแรงงานที่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.2 อายุเฉลี่ยของแรงงานชายที่ทำในระบบ จะอยู่ในกลุ่มอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 29 จะใช้เวลาเฉลี่ย 215.4 นาทีต่อวัน เมื่อแรงงานมีอายุสูงขึ้นจะใช้เวลาในการทำงานในระบบน้อยลง แรงงานที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมีชั่วโมงการทำงานในระบบมากกว่า แรงงานในระดับการศึกษาอื่นๆ ร้อยละ 36.5 แรงงานที่มีสถานภาพหย่าร้าง ที่ต้องดูแลตนเอง จะใช้เวลาในการทำงานในระบบมากกว่า เฉลี่ย 241.5 นาทีต่อวัน ซึ่งแรงงานในกลุ่มนี้จะต้องดูแลรับผิดชอบหารายได้ เลี้ยงดูตัวเอง เนื่องจากไม่มีสมาชิกในครอบครัวในการช่วยเหลือ ในการหารายได้ และจากการศึกษาได้พบว่าระหว่างแรงงานชายและแรงงานหญิง จะใช้เวลาแตกต่างกันในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยแรงงานส่วนใหญ่จะใช้เวลาไปการทำงานในตลาด และกิจกรรมด้านสื่อสารมวลชน เช่น การอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ การดูหนัง/ฟัง โทรทัศน์ การดู/การฟังวิดีโอ และวิทยุ เพลง ต่างๆ โดยแรงงานชายจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านสื่อสารมวลชน มากกว่าแรงงานหญิง โดยจะใช้เวลา 9.24 นาทีต่อวัน ส่วนการดูแลดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เช่นการนอนหลับ พักผ่อน ตามอัธยาศัย การรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพ การท่องเที่ยว ต่างๆ โดยแรงงานชายใช้เวลาทำกิจกรรมการดูแลตนเอง มากกว่าแรงงานหญิง เฉลี่ย 51.08 นาทีต่อวัน

THE TIMES OF CONSTRUCTION WORKERS

AN ABSTRACT
BY
KANTHIMA NATETHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Economics Degree in Human Economics
at Srinakharinwirot University

June 2012

Kanthima Natethong. (2012). *The Times of Construction Workers*. Master's Project, M.Econ. (Human Resource Economics). Bangkok: Graduate school, Srinakarinwirot University. Project Advisor: Rawipan Saleephon.

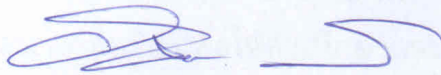
This study aims to determine a plan of construction workers. And differences in the use of male and female workers in the construction industry. If workers take leave from work to benefits. For example, in the form in clusters. Recreation activities. As well as training to increase knowledge. It would be useful to the organization. And labor with both parties. Therefore, if an organization or employer of the scheme and the use of labor. It can be configured so that the organization can be found in this research. Plans to develop the skill. And improve the lives of the working effectively to.

In the study population was representative of the time of construction workers. Research in the labor force working in the construction industry. Derived from secondary data. The data were statistically analyzed using frequency, percentage, descriptive data analysis. Quantitative analysis. (Quantitative Analysis) by analyzing the correlation between the variables of gender, age, marital status, occupation, education, and time using the basic statistics on the frequency, percentage and mean of the differences of the mean. the time of construction workers.

The results showed that Workers are employed at the age of 15 years and most were male, 284 persons were 66.2 and females were 145 people, representing 33.8 percent and male migrants tend to work in more than labor, sex. 70.2 percent female, average age of male workers in the system. In the age group 35-44, 29 percent to average 215.4 minutes per day spent on labor is higher, it takes time to work in less Workers with primary education. The hours of operation of the system over. Workers in other education workers, 36.5 percent divorced and deserted. To take care of themselves. It will take time to work on average over 241.5 minutes per day, the workers in this group will be responsible for revenue. Entertain themselves. Since there is no family member to help. In income. The study found that men and women during labor. It is different for different activities. Mainly used by workers to work in the market. And communication activities such as reading newspapers, watching movies / listening to TV watching / listening to radio and music video by males to take it to the media. Women more than 24.9 minutes per day will take care of personal life. Such as sleep, rest and eat. Standard of health. Tours are by males to take care of their own activities. Average 51.08 minutes per day than women.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง ของ กัณทิมา เนตรทอง ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีสล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

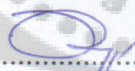
(อาจารย์ ดร. จีรวัฒน์ เจริญสถาพรกุล)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีสล)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. รัชพันธุ์ เขยจิตร)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ)

วันที่ ๘ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวีพรรณ สาลีผล และ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และประธาน คณะกรรมการควบคุมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ และ อาจารย์ ดร. จิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล อาจารย์ ดร. รัชพันธุ์ เชยจิตร กรรมการควบคุมการ สอบสารนิพนธ์ ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ ในการจัดทำงานวิจัยทุกขั้นตอน เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตาม หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ท้ายที่สุดผู้วิจัยและขอขอบพระคุณคุณฐิติมา จิราพาณิชกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัท สยามดีไซน์ อินดัสตรี จำกัด ที่ได้อนุมัติเวลาในการทำการศึกษาค้นคว้าอย่างเต็มที่ ขอบพระคุณ คุณแม่ที่ได้ออกทุนเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่คอยให้กำลังใจ ด้วยดีเสมอมา ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

กัณทิมา เนตรทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัย	5
แนวคิดการใช้เวลา	15
แนวคิดว่าด้วยเรื่องการจัดแนกกิจกรรม	17
แนวคิดความสมดุลชีวิตการทำงาน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	60
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	60
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	69
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	83

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงาน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส.....	34
2 จำนวนนาที่ที่ใช้เพื่อทำงานในระบบเฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	36
3 จำนวนนาที่ที่ใช้ในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	37
4 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	39
5 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	41
6 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	42
7 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการให้บริการในครัวเรือนของตนเอง เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	43
8 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	45
9 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการให้บริการชุมชน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	47
10 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และ สถานภาพ.....	48
11 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	49
12 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการการเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	51
13 จำนวนนาที่ที่ใช้ในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ จำแนกตาม เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	52
14 จำนวนนาที่ที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	53
15 จำนวนนาที่ที่ใช้ในสื่อสารมวลชน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	54

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ.....	56
17 เปรียบเทียบการใช้เวลาของแรงงานระหว่างแรงงานชายและแรงงานหญิง.....	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย ของการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงาน ก่อสร้าง.....	4
2 เส้นอุปทานแรงงาน.....	8
3 เส้นอุปทานแรงงานวกกลับ.....	9
4 เส้นแสดงชั่วโมงการทำงานและการพักผ่อน.....	10
5 เส้นแสดงดุลยภาพชั่วโมงการทำงาน.....	11
6 การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยน.....	13
7 การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การลดลงของชั่วโมงการทำงาน.....	14
8 การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของชั่วโมงการทำงาน.....	15
9 แผนภาพแสดงความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตครอบครัวซึ่งถูกกำหนดโดย ทรัพยากรและความต้องการทั้งจากการทำงานและครอบครัว (Work family balance defined from work and family resources and demand).....	21
10 แสดงความสมดุลชีวิต-การทำงานที่ส่งผลต่อผลิตภาพของพนักงาน.....	23

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมก่อสร้าง นับเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างที่อยู่อาศัยโรงงาน ถนน สะพาน ฯลฯ และมีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน เฟอร์นิเจอร์ และวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

จากการสำรวจอุตสาหกรรมก่อสร้าง พ.ศ. 2552 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า สถานประกอบการก่อสร้างทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 29,360 แห่ง โดยตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ประมาณร้อยละ 34.1 สถานประกอบการทั่วประเทศดำเนินการก่อสร้างที่สำคัญเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร/สิ่งก่อสร้าง มีสัดส่วนสูงที่สุดร้อยละ 56.8 และการเตรียมสถานที่ก่อสร้าง ร้อยละ 14.8 มีคนทำงานในสถานประกอบการก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 364,694 คน ในจำนวนนี้เป็นลูกจ้างประมาณ 335,150 คน ได้รับค่าตอบแทนแรงงานเฉลี่ยต่อคนต่อปีประมาณ 92,873 บาท นอกจากนี้การประกอบการก่อสร้างทั่วประเทศ มีมูลค่าการก่อสร้างในปี 2551 รวมทั้งสิ้นประมาณ 394,162.9 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลางประมาณ 276,181.8 ล้านบาท และมูลค่าเพิ่มประมาณ 117,981.1 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนของมูลค่าเพิ่มต่อมูลค่าการก่อสร้างประมาณร้อยละ 29.9 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2552)

จากการพัฒนาประเทศด้านกายภาพ อาทิ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศซึ่งประกอบด้วยระบบสื่อสาร ระบบขนส่ง การก่อสร้างในทุกรูปแบบ ระบบชลประทาน รวมถึงระบบอื่นๆ ที่ต้องใช้แรงกายจากมนุษย์เป็นหลัก จำเป็นที่จะต้องอาศัยชนชั้นกรรมมาชีพ หรืออีกนัยหนึ่งคือผู้ใช้แรงงานซึ่งผู้ใช้แรงงานในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่ได้รับค่าจ้างหรือค่าแรงเป็นรายวันต่อบุคคล ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งรายได้ที่ได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ประกอบกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ แต่ค่าแรงกลับเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เป็นธรรมต่อการดำรงชีพ จึงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานและทำให้วิถีทางการดำรงชีวิตของผู้ใช้แรงงานแตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ประเภทอื่นๆ ผู้ใช้แรงงาน คือผู้ที่ใช้แรงในการทำงานเป็นส่วนใหญ่ และหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการทำงานในแต่ละวันแล้ว จะทำกิจกรรมในเวลาว่างด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ ตลอดจนยาเสพติดในปริมาณมาก รวมถึงการเชื่อเรื่องมลายในการเสี่ยงดวงชะตาในรูปแบบต่างๆ เช่น การหาเลขเด็ดด้วยการบนบานศาลกล่าว หรือขูดเสาบ้านเสารือน ตลอดจนการกราบไหว้บูชาสัตว์ที่มีลักษณะพิการผิดจากปกติ เป็นต้น จากพฤติกรรมดังกล่าวของผู้ใช้แรงงานส่งผลให้คุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นอยู่ในระดับที่ต่ำและมีอัตราการเจ็บป่วยสูง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2541:26) และด้วยสภาพการทำงานของคนในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตอย่างมาก ทำให้แรงงานส่วนใหญ่ต้องทุ่มเทเวลาให้กับงานมากขึ้นและหนักขึ้น

จนบางครั้งทำให้ไม่มีเวลาสำหรับดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว ซึ่งเวลางานมักจะขยายไปเป็น 24 ชั่วโมง ระยะเวลาการทำงานของแต่ละคนจึงเพิ่มขึ้นจากเดิม และยังต้องทำงานเป็นกะ ทำงานล่วงเวลามากขึ้น เวลาทำงานก็อาจเปลี่ยนไปจากเดิม ไม่ใช่เวลา 8.00 - 17.00 น. เช่นเดิม

เนื่องจากงานและชีวิต (Work and life) เป็นสิ่งที่สำคัญ ในการดำรงชีพของมนุษย์ ทั้งงานและชีวิตเปรียบเสมือน หน้าทั้งสองด้านของเหรียญที่จะต้องเกิดควบคู่กันไป ใน เวลา 24 ชั่วโมง เราจะต้องจัดสรรแบ่งเวลาให้งานและ ชีวิตอย่างเหมาะสม โดยทั่วไปงานและชีวิตมักจะเป็นความต้องการที่ขัดกันระหว่างองค์การกับแรงงาน องค์การต้องการให้แรงงานใช้เวลาทุ่มเทกับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่แรงงานต้องการใช้เวลา กับชีวิตความเป็นอยู่และครอบครัวอย่างมีความสุข ดังนั้นงานและชีวิตจึงมีผลกระทบซึ่งกันและกัน เมื่อชีวิตครอบครัวมีผลกระทบต่องานหรืองานมีผล กระทบต่อชีวิตครอบครัว ก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างงานและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลเสียต่อทั้งแรงงาน ครอบครัว และองค์การ เช่น ผลต่อชีวิตและครอบครัวพบว่าความเสี่ยงด้านสุขภาพ ของแรงงานสูงขึ้น กิจกรรมและความสัมพันธ์กับครอบครัวลดลง ความเครียดและความเหนื่อยล้าทางอารมณ์ สูงขึ้น และความพึงพอใจในชีวิตลดลง ผลต่อองค์การ พบว่า แรงงานมีความพึงพอใจในการทำงานลดลง อัตราการขาดงานและการลาออกของแรงงานสูงขึ้น แรงงานมีความผูกพันต่อองค์การลดลง และมีผลิตภาพ ดังนั้น การที่ทั้งงานและชีวิตครอบครัวจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีความสมดุลซึ่งกันและกัน ระหว่างงานและชีวิตครอบครัว (เกษมสิทธิ์ แก้วเกียรติคุณ ,วารสารทรัพยากรมนุษย์ ปีที่ 4.)

แรงงานเป็นปัจจัยการผลิต และเป็นทุนมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับส่วนย่อย (Micro) ของระบบเศรษฐกิจ อันได้แก่ แรงงานในภาคการผลิตต่างๆ เช่น แรงงานในภาคการเกษตรกรรม แรงงานในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมก่อสร้าง และแรงงานในภาคบริการ นอกจากนี้แรงงานยังมีความสำคัญในระดับภาพรวม (Macro) ของประเทศ เพราะหากว่าแรงงานในภาคการผลิตต่างๆมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่ดี ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิต และเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาภาคการผลิตนั้นๆ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาในภาพรวมของประเทศ ดังนั้น แรงงานจึงมีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง และแรงงานมีความจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่ให้การดูแลอย่างพอเหมาะพอควร มีศักดิ์ศรีสามารถดำรงตนอยู่อย่างเท่าเทียมกันกับทุกกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคมได้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่แรงงานมีความหลากหลายแยกไปตามภาคการผลิตสาขาต่างๆ นั้น ทำให้การจัดการดูแลและการดำรงอยู่ของแรงงานมีความแตกต่างกันไปด้วย (สุมาลี ปิตยานนท์:2539)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานนาก่อสร้าง เพื่อให้ทราบแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง และความแตกต่างของการใช้เวลาของงานแรงงานชายและหญิงในอุตสาหกรรมก่อสร้าง โดยผู้วิจัยสนใจว่า ถ้าแรงงานใช้เวลาว่างที่เหลือจากการทำงานให้เกิดประโยชน์ เช่นในรูปแบบการรวมกลุ่ม จัดกิจกรรมนันทนาการ ตลอดจน

จัดการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ซึ่งประโยชน์ก็จะเกิดกับตัวบริษัท และแรงงานด้วยกันทั้งสองฝ่าย แต่ถ้าในทางตรงกันข้ามถ้าแรงงานไม่รู้จักรู้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เอาแต่เที่ยวเตร่ มั่วสุมการพนันดื่มเหล้า นอกจากปล่อยเวลาให้ศูนย์เปล่าโดยไม่เกิดประโยชน์ และอาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาด้วย เช่นการมีเพศสัมพันธ์ การผิดลูกเมีย การทะเลาะวิวาทในหมู่คนงาน เนื่องจากขาดกิจกรรมกลุ่ม ขาดความมั่นใจ อันจะมีผลต่อการทำงานทั้งสิ้น ดังนั้นถ้าองค์กร หรือนายจ้าง ทราบแบบแผน และความแตกต่างของการใช้เวลาว่างของแรงงาน ก็จะสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้องค์กรสามารถนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ไปวางแผนด้านการพัฒนาในด้านฝีมือแรงงาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาแบบแผนของการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ทราบว่าแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานงานก่อสร้าง และความแตกต่างของการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง เพื่อให้้องค์กรสามารถนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และช่วยส่งเสริมให้แรงงานใช้ประโยชน์จากการใช้เวลาว่างในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับบริษัท และแรงงาน เช่น การพัฒนาฝีมือแรงงาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นตัวแทนในการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานงาน ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แรงงานที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจำนวน 429 คน ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เวลา หมายถึง เวลา 24 ชั่วโมง หรือ 1440 นาที ที่แรงงานใช้ในการทำงานในตลาด และงานบ้าน โดยเวลาว่างจัดเป็นการใช้เวลาเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการ เช่น การเล่นกีฬา ดนตรี รวมทั้งการใช้เวลาการสื่อสารต่างๆ ในการรับรู้ข่าวสาร เป็นต้น ซึ่งรวมเวลาในการนอนหลับด้วย

กิจกรรม หมายถึง การทำอะไรก็ตามที่บุคคลหนึ่งได้ใช้เวลาในการทำสิ่งนั้น โดยไม่คำนึงว่าได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทนใดๆ จากการทำสิ่งนั้นหรือไม่ รวมถึงการหยุดพักหรือการไม่ได้

ทำอะไรเลย ในบางช่วงเวลาบุคคลอาจทำกิจกรรมหลายอย่างไปพร้อมๆ กัน ในการสำรวจได้แบ่งกิจกรรมเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมหลัก

1. ถ้าในช่วงเวลาหนึ่งทำกิจกรรมเดียว กิจกรรมที่ทำนั้นถือเป็นกิจกรรมหลัก
2. ถ้าในช่วงเวลาหนึ่งทำกิจกรรมหลายอย่างพร้อมกัน กิจกรรมหลักจะหมายถึงกิจกรรมที่ ผู้ตอบสัมภาษณ์ต้องการทำมากที่สุด

แรงงานก่อสร้าง หมายถึง แรงงานที่ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ที่มีอายุ ตั้งแต่ 15 และได้รับค่าจ้าง เงินเดือน หรือค่าตอบแทนสำหรับผลงานที่ทำ

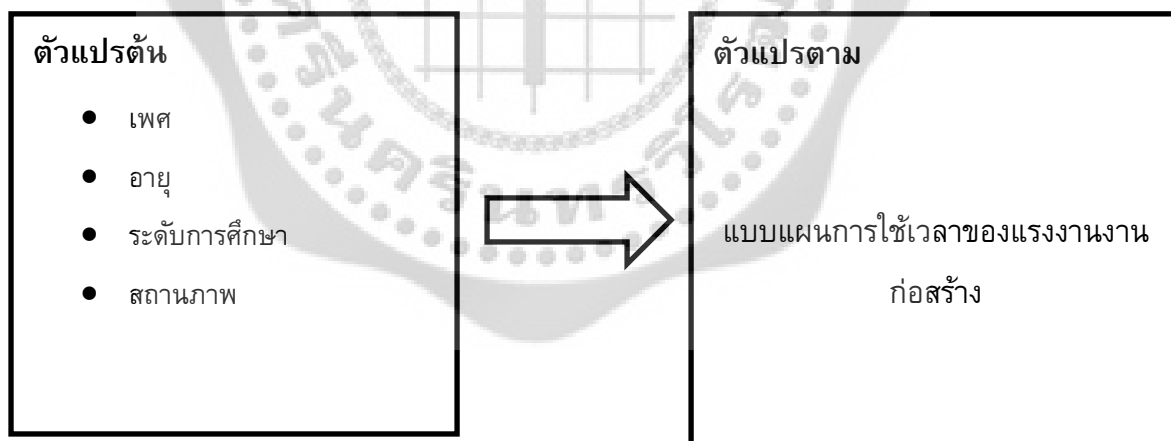
เพศ หมายถึง เพศหญิงและเพศชายที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างของการทำการวิจัยทั้งหมด

อายุ หมายถึง อายุของเพศชายและเพศหญิงที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 ปี ขึ้นไป ที่ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพที่เป็น โสด, สมรส, มีคู่หมั้น, หย่าร้าง และแยกกันอยู่

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ ไม่ได้รับการศึกษา, ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ของแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานงานก่อสร้าง

สมมติฐานของการวิจัย

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานงานก่อสร้างของแรงงานหญิง และ แรงงานชาย จะแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวความคิดและทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัย
2. แนวคิดการใช้เวลา
3. แนวความคิดว่าด้วยเรื่องการจัดแนกกิจกรรม
4. แนวคิดความสมดุลชีวิตการทำงาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ความสำคัญของแรงงาน

ในแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ แรงงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็นอย่างยิ่งมาตั้งแต่สมัยนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก และแรงงานสามารถเพิ่มผลิตภาพในการผลิตได้โดยการแบ่งงานการทำงาน จนทำให้เกิดความชำนาญในการทำงาน ในระยะต่อมา สมัยของนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอ-คลาสสิก แรงงานได้กลายเป็นส่วนประกอบของในการผลิตร่วมกับปัจจัยการผลิตประเภทเครื่องจักร อันเป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ตาม แรงงานก็ยังเป็นปัจจัยการผลิตที่ยังมีความสำคัญอยู่เช่นกัน ถึงแม้ว่าจะลดบทบาทลงจากแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกก็ตาม หลังจากนั้น แรงงานได้รับการพิจารณาเป็นทุนประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการผลิต โดยที่แรงงานสามารถพัฒนาเสริมความรู้ ทักษะความสามารถเพิ่มขึ้นได้ ส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตมีมากขึ้น และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง ดังนั้น แรงงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตและการพัฒนาประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าแรงงานจะมีความสำคัญต่อการผลิตและการพัฒนาประเทศ ทุกยุคทุกสมัย แต่แรงงานในระยะที่ผ่านมายังประสบกับปัญหาหลายประการ ประกอบด้วย

1 ปัญหาการกระจายรายได้ สืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศแบบไม่สมดุล โดยเลือกพัฒนาสาขาการผลิตที่มีความเป็นไปได้สูงต่อการพัฒนา ซึ่งประเทศไทยมุ่งเน้นการผลิตในภาคอุตสาหกรรมมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาคเกษตรกรรมที่มีแรงงานเป็นจำนวนมากมีรายได้แตกต่างจากภาคการผลิตอื่นอย่างมาก ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ตามมา

2 ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน จากการส่งเสริมการลงทุนโดยไม่มีการกำหนดมาตรการที่ดีในการปกป้องประเทศและแรงงาน ทำให้บรรษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนในประเทศเพื่อมุ่งใช้ทรัพยากรจำนวนมากในประเทศและมุ่งใช้แรงงานราคาถูก และบรรษัทจำนวนมาก

ได้นำเอาการลงทุนที่เป็นอันตรายไม่ว่าจะเกิดจากสารเคมี กากขยะ และการทำงานที่เป็นอันตราย ต่อแรงงาน รวมถึงการนำมาตรฐานต่างระดับมาใช้

3 ปัญหาแรงงานสัมพันธ์

4 ปัญหาการขาดความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน

5 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปกับการทำงาน ได้แก่ ปัญหาครอบครัวสลาย ปัญหาติดสุรายาเสพติด และปัญหาการขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง เป็นต้น

6 จากปัญหาของแรงงานที่ประสบอยู่ จึงควรได้รับการแก้ไข เพื่อให้แรงงานสามารถแสดงบทบาทในฐานะที่มีความสำคัญของประเทศต่อไปได้อย่างดี

ประโยชน์ของแรงงาน

1 แรงงานมีประโยชน์ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับสถานประกอบการ สังคม และประเทศชาติดังต่อไปนี้

2 แรงงานเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ทั้งนี้ หากแรงงานมีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อการ ทำงานแล้ว ย่อมส่งผลต่อการผลิตของสถานประกอบการให้ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่ หากแรงงานไม่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอ ย่อมส่งผลต่อสถานประกอบการในทางตรงกันข้าม ได้เช่นกัน

3 แรงงานเป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อแรงงานมีรายได้จากการทำงานแล้ว ก็จะนำไปใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ตลอดจนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในชีวิต ซึ่งส่งผล โดยตรงต่อการหมุนเวียนเงินในระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการลงทุนในระบบเศรษฐกิจตาม มา นอกจากนี้ เมื่อแรงงานได้รับการสนองตอบทางด้านการอุปโภคบริโภคที่ดีก็จะประสบกับความสุขทั้ง ในระดับปัจเจกชน และส่งผลต่อความสงบสุขในสังคม

4 แรงงานเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ การที่ประเทศชาติจะมีการพัฒนา ก่อให้เกิด การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นั้น แรงงานเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะแรงงาน สามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองของประเทศได้ หากแรงงานในประเทศที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

แรงงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตในการผลิตสินค้า และเป็นทุนมนุษย์ที่ สามารถพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นได้ ตามความหมายของแรงงานเป็นประชากรที่อยู่ในวัยทำงานที่ สามารถทำงานได้โดยใช้กำลังกายและกำลังความคิดที่มีหลายระดับความรู้ ความสามารถอันเป็น ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ ซึ่งความหมายของแรงงานมีคำที่เกี่ยวข้องหลากหลาย คำ ได้แก่ กำลังคน และกำลังแรงงาน นอกจากนี้ยังมีความหมายที่แบ่งย่อยลงไปเป็น ผู้มีงานทำ

ผู้ว่างงาน ผู้ที่อยู่และไม่อยู่ในกำลังแรงงาน โดยที่ผู้มีงานทำยังจำแนกได้ตามสาขาการผลิตที่หลากหลายประเภท ซึ่งแรงงานในทุกสาขาการผลิตมีความสำคัญอย่างยิ่ง และสร้างประโยชน์ทั้งในระดับสถานประกอบการ สังคม และประเทศชาติ

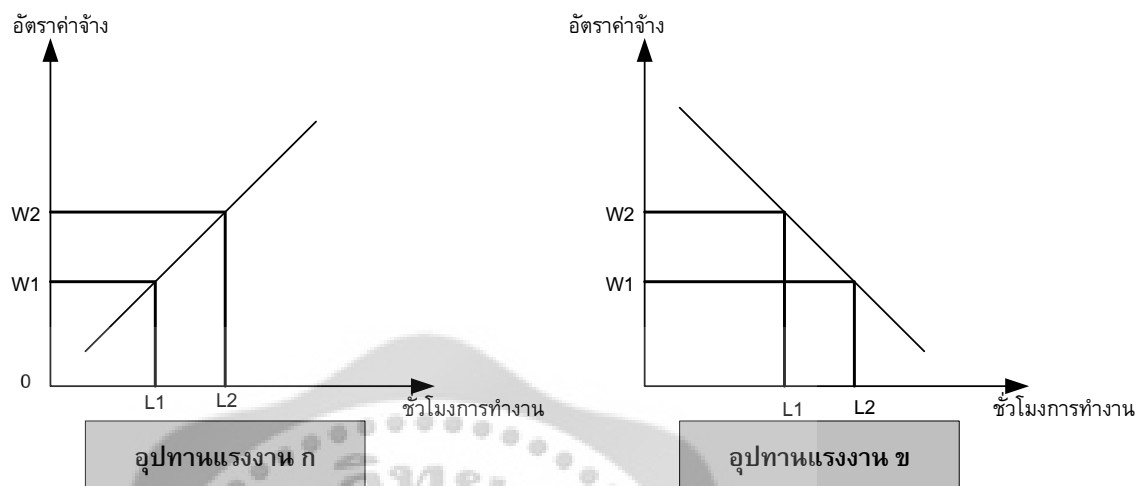
อุปทานแรงงาน

ความหมายของอุปทานแรงงาน (ศักดิ์ดา ธนิตกุล. 2551: 202) อุปทานขอแรงงานจึงหมายถึงจำนวนแรงงาน (ซึ่งอาจจะวัดเป็นชั่วโมงทำงาน หรือ เป็นคน) ที่แรงงานเสนอขาย ณ ระดับอัตราค่าจ้างต่าง ๆ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนดให้ ฉะนั้นคำว่าอุปทานจึงหมายถึงเส้นอุปทานทั้งเส้นเช่นเดียวกับคำว่าอุปสงค์ (Demand) ก็หมายถึงอุปสงค์ทั้งเส้น ส่วนปริมาณอุปทาน (Quantity Supplied) คือปริมาณเสนอขาย ณ ราคาใดราคาหนึ่งมีใช้ ณ ราคาต่าง ๆ คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับ เศรษฐศาสตร์แรงงานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์แรงงานในฐานะที่แรงงานเป็นปัจจัยการผลิต ประเภทหนึ่งที่มีมีลักษณะแตกต่างจากปัจจัยการผลิตชนิดอื่นเพราะแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีชีวิต ที่ต้องได้รับค่าตอบแทนสวัสดิการการสนับสนุนและพัฒนาเพื่อให้สามารถผลิตสินค้าร่วมกับปัจจัยการผลิตชนิดอื่นเพื่อให้ผลผลิตที่สูงที่สุดมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในระบบเศรษฐกิจทั้งทางด้านอุปทานในฐานะ เป็นปัจจัยการผลิตและทางด้านอุปสงค์ในฐานะผู้ใช้สินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นโดยเฉพาะทางด้าน อุปทานนั้น มนุษย์เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในขั้นตอนต่าง ๆ มากมายจึงมีคำจำกัดความเกี่ยวกับ มนุษย์ในฐานะปัจจัยการผลิตที่เป็นแรงงานอยู่หลายตัวซึ่งเป็นพื้นฐานการการสำรวจและรวบรวมข้อมูล ของสำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมแรงงาน

เส้นอุปทานแรงงาน

เส้นอุปทานแรงงาน (พรกมล ไตรยางกุล. 2552: 45-60) เส้นอุปทานแรงงานเป็นเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างและจำนวนการเสนอขายแรงงานการสร้างเส้นอุปทานแรงงาน สามารถทำได้โดยคล้อยคลึงกับการสร้างเส้นอุปทานสินค้าและบริการโดยพิจารณาความสัมพันธ์ของคู่อันดับอัตราค่าจ้างและจำนวนการเสนอขายแรงงาน โดยพิจารณาว่าเมื่ออัตราค่าจ้าง ณ ระดับนี้จะมีแรงงานเสนอขายแรงงานจำนวนเท่าใด เมื่อได้คู่อันดับของความสัมพันธ์ของอัตราค่าจ้างและจำนวน การเสนอขายแรงงานแล้วจึงทำการวางจุดบนกราฟที่มีแกนตั้งเป็นอัตราค่าจ้างและแกนนอนเป็น จำนวนแรงงานที่เสนอขาย ลักษณะของเส้นอุปทานแรงงานมี 2 แบบด้วยกัน คือเส้นอุปทานแรงงานที่มีค่าความชันเป็นบวกและเส้นอุปทานแรงงานที่มีค่าความชันเป็นลบโดยที่ค่าของความชันจะเป็นบวก หรือเป็นลบก็จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลระหว่างผลของการทดแทนกัน (Substitution effect) และผลของรายได้ (income effect) ดังรูปภาพประกอบ 4 จะเห็นว่าเส้นอุปทานแรงงาน ก หรืออุปทานแรงงานที่มีผลของรายได้น้อยกว่าผลของการทดแทน ดังนั้นเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นจำนวนการเสนอขายแรงงานจึงมากขึ้นทำให้เส้นอุปทานแรงงานมีค่าความชันเป็นบวก

และเส้นอุปทานแรงงาน ข หรืออุปทานแรงงาน ที่มีผลของรายได้มากกว่าของการทดแทน ดังนั้น เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นจำนวนการเสนอขายแรงงานจึงน้อยลงทำให้เส้นอุปทานแรงงานมีค่าความชันเป็นลบดังภาพ

ภาพประกอบ 2 เส้นอุปทานแรงงาน

ที่มา: พรกมล ไตรยางกุล. (2553). นิติเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 49.

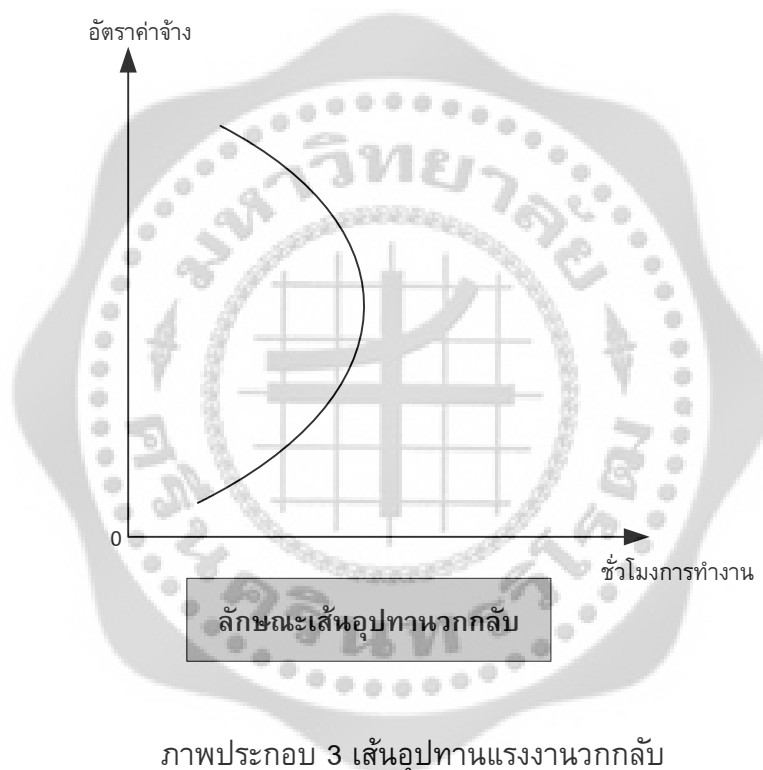
จะเห็นได้ว่าอุปทานแรงงานนั้นจะมีค่าทั้งบวกและลบ ทั้งนี้นอกจากค่าจ้างที่เป็นตัวเงินที่บริษัททั่ว ๆ มอบให้แล้ว ความเต็มใจในการเสนอขายแรงงานยังขึ้นอยู่กับสวัสดิการที่ผู้ขายแรงงานได้รับเช่นเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการทำงานของหน่วยผลิตเมื่อใดก็ตามที่ผู้ผลิตต้องการผลิตสินค้าให้ได้มากความต้องการต่ออุปสงค์แรงงานก็จะเพิ่มมากขึ้น อัตราค่าจ้างก็จะเพิ่มมากขึ้นในขณะเดียวกันหน่วยผลิตยังต้องมีส่วนจูงใจหรือแรงผลักดันให้พนักงานมีความเต็มใจในการทำงานนั้นคือสวัสดิการที่บริษัทฯ มอบให้

ผลของการทดแทนและผลของรายได้

ผลของการทดแทนและผลของรายได้(พรกมล ไตรยางกุล. 2552: 45-60) จากการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าตามแนวคิดของ Hicks การเปลี่ยนแปลงในราคาเช่นราคา x ลดลงทำให้เกิดผลสองอย่างสินค้า x ถูกกลงเมื่อเปรียบเทียบกับ y ทำให้เกิดการทดแทนระหว่าง x และ y เรียกว่าผลของการทดแทน (substitution effect) ผู้ซื้อที่มีอำนาจการซื้อเพิ่มขึ้นทำให้ซื้อสินค้าได้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรียกว่า ผลของรายได้ (income effect) เป็นผลของการทดแทนมีค่าความชันเป็นลบ เป็นผลของรายได้มีค่าความชันเป็นบวก

อุปทานวกกลับ

อุปทานวกกลับ (พรรณี จรัมย์พร. 2550: 81-120) นักเศรษฐศาสตร์มีความเห็นตรงกันว่าลักษณะของเส้นอุปทานแรงงานในช่วงที่อัตราค่าจ้างต่ำผลทางการทดแทนจะมีอิทธิพลมากกว่าผลทางรายได้ดังนั้นเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นชั่วโมงการทำงานจะสูงขึ้นแต่เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นเกินกว่าระดับหนึ่งแล้วผลทางรายได้จะมีอิทธิพลมากกว่าผลทางการทดแทนซึ่งจะทำให้แรงงานลดชั่วโมงการทำงานลง ถ้ารายได้สูงขึ้นถึงระดับหนึ่งที่แรงงานคนนั้นต้องการแล้วลักษณะของเส้นอุปทานแรงงานซึ่งมีความชันเป็นบวกในช่วงอัตราค่าจ้างต่ำจะวกกลับหรือมีค่าความชันเป็นลบในช่วงที่อัตราค่าจ้างสูงโดยลักษณะของเส้นอุปทานจะมีลักษณะดังภาพประกอบ 3

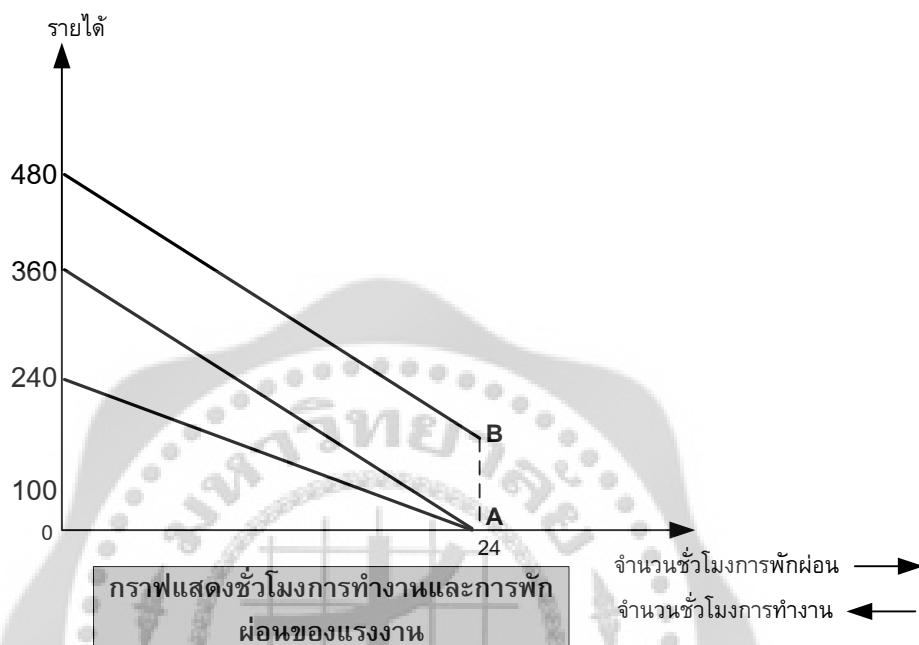
ภาพประกอบ 3 เส้นอุปทานแรงงานวกกลับ

ที่มา: พรรณี จรัมย์พร. (2551). เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 105.

ค่าจ้าง รายได้ และเส้นงบประมาณ

ในการอธิบายราคาของการพักผ่อนนั้น จำนวนของการพักผ่อนไม่ได้มีต้นทุนที่เห็นได้ชัดเจนนัก ซึ่งในการพักผ่อนของแรงงานอาจจะเป็นการนั่งพักใต้ต้นไม้ หรือนอนกลางวันซึ่งก็ไม่ต้องจ่ายเงินแต่อย่างไรแต่จะมีต้นทุนที่เรียกว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสในแต่ละชั่วโมงที่ใช้ไปในการพักผ่อน แทนจำนวนชั่วโมงที่แรงงานสามารถแบ่งไปทำงานได้ ซึ่งค่าเสียโอกาสนี้ก็จะมีค่าเท่ากับอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงดังนั้นค่าจ้างที่สูงขึ้นก็หมายถึงต้นทุนในการพักผ่อนที่สูงขึ้น จำนวนค่าจ้างต่อชั่วโมงคุณ

ด้วยจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ถือเป็นรายได้ต่อสัปดาห์ที่ได้จากการทำงานซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างชั่วโมงการทำงานและรายได้ทั้งหมดถือได้ว่าเป็นข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ (Budget constraint) ซึ่งจะถูกแสดงในรูปของรายได้และชั่วโมงการทำงานของแรงงานแต่ละคน ซึ่งถูกกำหนดจากอัตราค่าจ้างที่แรงงานได้มาจากการทำงานในตลาดแรงงาน

ภาพประกอบ 4 แสดงชั่วโมงการทำงานและการพักผ่อน

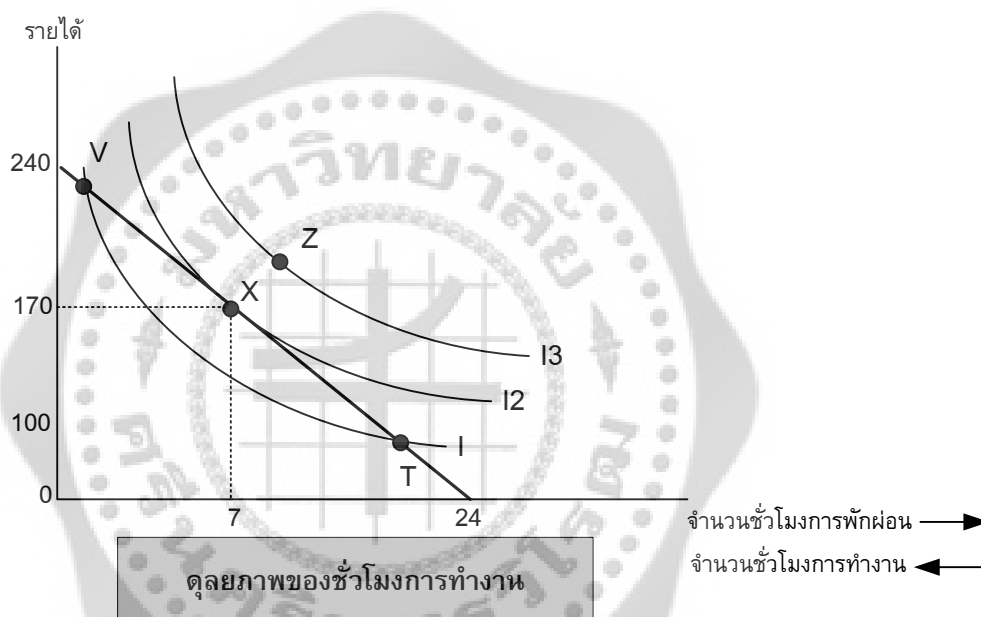
ที่มา: พรรณี จรัมย์พร. (2551). เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 109.

จากภาพประกอบ 4 แสดงกราฟของเส้นงบประมาณโดยแกนตั้งเป็นแกนแสดงรายได้และแกนนอนแสดงจำนวนชั่วโมงการพักผ่อนและจำนวนชั่วโมงการทำงานในหนึ่งวันจำนวนชั่วโมงการพักผ่อนจะถูกวัดจากซ้ายไปขวาส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานจะถูกวัดจากขวาไปซ้ายเมื่อจำนวนชั่วโมงทำงานเท่ากับ 0 แล้วที่เหลือจะเป็นจำนวนชั่วโมงการพักผ่อนซึ่งเท่ากับ 24 ชั่วโมงและถ้าหากจำนวนชั่วโมงทำงานเท่ากับ 24 ชั่วโมงแล้วที่เหลือจะเป็นจำนวนชั่วโมงการพักผ่อนซึ่งเท่ากับ 0 ชั่วโมงแรงงานแต่ละคนจะมีพื้นฐานทางการศึกษาประสบการณ์และอาชีพที่แตกต่างกันทำให้รายได้ของแรงงานแต่ละคนแตกต่างกันและสมมติให้อัตราค่าจ้างเท่ากับ 10 บาทต่อชั่วโมงเราสามารถสร้างเส้นงบประมาณได้โดยการพล็อตจุดตามภาพประกอบที่ 6 โดยพล็อตคู่อันดับระหว่างระดับรายได้และจำนวนชั่วโมงทำงาน โดยที่รายได้จะเท่ากับจำนวนชั่วโมงทำงานของแรงงานคูณกับอัตราค่าจ้างของแรงงานต่อชั่วโมง ถ้ารายได้เท่ากับ 0 เมื่อจำนวนชั่วโมงทำงานเท่ากับ 0 สมมติว่าแรงงานคนนั้นไม่มีแหล่งรายได้อื่น (ในกราฟแสดงให้เห็นเป็นจุด A) และถ้าหากว่าแรงงานผู้นี้มี

อัตราค่าจ้างเท่ากับ 10 บาทต่อชั่วโมงเท่ากันแต่แรงงานคนนี้ได้ใช้เวลาทำงานเลยหรือจำนวน ชั่วโมงทำงานเท่ากับ 0 แต่มีรายได้ จำนวนหนึ่งจะได้ว่าแรงงานคนนี้มีแหล่งรายได้เสริมที่ นอกเหนือจากการทำงาน (ในกราฟแสดงให้เห็นเป็นจุด B)

ดุลยภาพของชั่วโมงการทำงาน

ดุลยภาพของชั่วโมงการทำงาน (พรณี จรัมย์พร. 2550: 81-120) ในการตัดสินใจกำหนด ชั่วโมงการทำงานของแรงงานแต่ละคนจะเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างความต้องการระดับค่าจ้าง และรายได้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลของการตัดสินใจจะแสดงผ่านรูปภาพต่อไปนี้ที่เป็นการรวมทั้งเส้น ความต้องการเท่ากันและเส้นงบประมาณมาอยู่ร่วมกัน

ภาพประกอบ 5 แสดงดุลยภาพชั่วโมงการทำงาน

ที่มา: พรณี จรัมย์พร. (2551) เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 109.

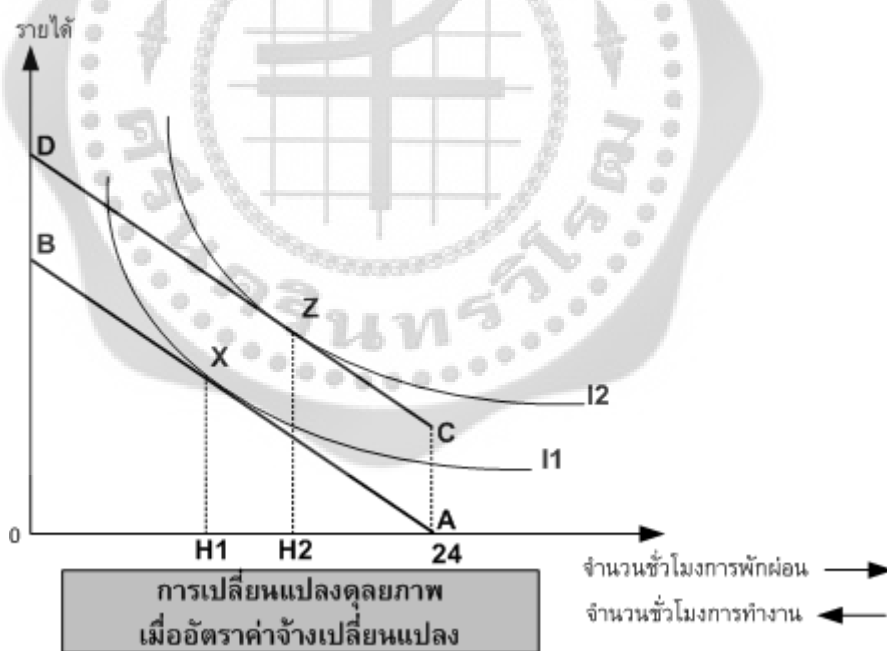
ในการวิจัยครั้งนี้สมมติให้แรงงานทุกคนมุ่งที่จะแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุดและมีความต้องการสูงสุดซึ่งระดับอรรถประโยชน์ที่สูงที่สุดจะถูกกำหนดจากเงื่อนไขของอัตราค่าจ้างและจำนวนรายได้ที่ไม่ได้มาจากการจ้างงานตัวอย่างเช่น ณ จุด Z บนเส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่ 3 จะเป็นเส้นความต้องการเท่ากันที่แรงงานไม่สามารถเอื้อมถึงได้ในการแบ่งจำนวนรายได้ และจำนวนชั่วโมงการทำงานเพราะเส้นความต้องการเท่ากันเส้นนี้ทอดอยู่บนทางด้านขวามือของสันงบประมาณในทางตรงกันข้าม ณ จุด V บนเส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่ 1 เป็นเส้นความต้องการเท่ากันที่แรงงานสามารถสัมผัสหรือเอื้อมถึงได้ แต่ ณ จุดนี้ไม่ได้ให้อรรถประโยชน์สูงสุดซึ่งถ้าหากเลื่อนจุด V

ต่ำลงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงจุดที่เส้นงบประมาณสัมผัสกับเส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่ 2 ซึ่งก็คือจุด X นั่นเอง ซึ่งจะทำให้แรงงานได้รับความต้องการที่สูงขึ้นกว่าเดิมซึ่ง ณ จุด X นี้เป็นจุดที่ทำให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่แรงงานผู้นี้และจะได้ว่าดุลยภาพของชั่วโมงการทำงานของแรงงานคนนี้เท่ากับ 17 ชั่วโมงและชั่วโมงการพักผ่อนเท่ากับ 7 ชั่วโมงและรายได้เท่ากับ 170 บาท ณ จุด X ดุลยภาพที่เกิดขึ้นนี้จะมีคุณสมบัติเฉพาะก็คือเป็นจุดที่ค่าความชันของเส้นงบประมาณมีค่าเท่ากับค่าความชันของเส้นความต้องการเท่ากันเพราะค่าความชันของเส้นความต้องการเท่ากันก็คือ อัตราการทดแทนกันส่วนเพิ่ม (marginal rate of substitution) และของเส้นงบประมาณก็คืออัตราค่าจ้าง (โดยไม่สนใจเครื่องหมายหน้าค่าความชันของเส้น) ดุลยภาพของชั่วโมงการทำงานจึงถูกกำหนดตามเงื่อนไขที่ $MRS = W$ ความเท่ากันของสมการทั้งสองข้างนี้ได้มีการแปลความหมายทางเศรษฐศาสตร์โดยเฉพาะก็คือ จะแสดงให้เห็นว่าที่จุด X นี้ เป็นจุดที่เหมาะสมที่สุดของระดับชั่วโมงการทำงาน จากภาพข้างบน ที่จุด T ค่า $MRS < W$ หรือค่าความชันของเส้นความต้องการเท่ากันมีค่าน้อยกว่าอัตราค่าจ้าง ณ จุดนี้อรรถประโยชน์สามารถถูกเพิ่มได้โดยการเพิ่มชั่วโมงการทำงาน ซึ่งอรรถประโยชน์จะเพิ่มขึ้นจนกระทั่งจำนวนชั่วโมงการทำงานเข้าใกล้จำนวนชั่วโมงการทำงาน ณ จุด X ซึ่งค่าความชันของทั้งเส้นความต้องการเท่ากันและเส้นงบประมาณจะเท่ากันและอีกครั้ง ณ ที่จุด V เป็นจุดที่ค่า $MRS > W$ หรือค่าความชันของเส้นความต้องการเท่ากันมีค่ามากกว่าอัตราค่าจ้างอรรถประโยชน์จะถูกเพิ่มขึ้นโดยการลดจำนวนชั่วโมงการทำงานลง

การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลง (พรรณี จรรย์พร. 2550: 135- 140) การสัมผัสกันระหว่างเส้นงบประมาณและเส้นความต้องการเท่ากันทำให้ได้ระดับความต้องการหรืออรรถประโยชน์ที่สูงสุด และจำนวนของชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมที่สุดซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าเมื่อรายได้ที่มีใช้ค่าจ้างเปลี่ยนไปแล้วจะกระทบต่อจำนวนชั่วโมงการทำงานเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเมื่อต้องการทราบดุลยภาพใหม่เมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงานของแรงงานแต่ละคน เราจะสมมุติให้อัตราค่าจ้างคงที่เสียก่อน เมื่อกำหนดให้รายได้เปลี่ยนแปลงไป โดยที่รายได้จากการขายแรงงานคงที่จะทำให้เส้นงบประมาณจะเลื่อนขึ้นทั้งเส้นดังภาพประกอบ 8 จาก AB ไปเป็น CD เมื่อพิจารณากรณีที่แรงงานไม่มีรายได้อื่นถ้าเขาเลือกทำงานจำนวน 24 ชั่วโมง ลบด้วย OH1 ชั่วโมงจะทำให้เขาได้รับความต้องการ ณ เส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่ 1 (I1) ซึ่งเป็นเส้นความต้องการเท่ากันที่สัมผัสกับเส้นงบประมาณ (ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่าจำนวนชั่วโมงการทำงานที่จะทำให้แรงงานได้รับระดับความต้องการที่สูงที่สุดก็ต่อเมื่อเส้นความต้องการเท่ากันสัมผัสกับเส้นงบประมาณ) ซึ่งจะให้ระดับความต้องการที่สูงที่สุด และเมื่อรายได้อื่นที่มีใช้รายได้จากการขายแรงงานเพิ่มขึ้นทำให้เส้นงบประมาณเลื่อนทั้งเส้นกลายเป็นเส้น CD ซึ่งเส้นงบประมาณที่เคลื่อนที่ทั้งเส้นนี้สามารถสัมผัสกับเส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่สูงกว่าได้ซึ่งก็คือเส้นความต้องการเส้นที่ 2 (I2) ซึ่งจะให้ความต้องการที่สูงกว่า

ความต้องการ ณ เส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่ 1 (I_1) ซึ่งแรงงานจะเลือกทำงานจำนวน 24 ชั่วโมง
 ลบด้วย OH_2 ชั่วโมงจะทำให้เขาได้รับความต้องการ ณ เส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่ 2 (I_2) โดย
 จะเห็นว่าแรงงานตัดสินใจลดจำนวนชั่วโมงการทำงานลงจำนวน H_1H_2 ชั่วโมงนั้นหมายความว่า
 เมื่อเขาใช้เวลานอกตลาดแรงงานมากขึ้นซึ่งจะทำให้แรงงานได้รับความต้องการสูงขึ้นมากกว่าเดิม
 จากเส้น I_1 ไปเป็น I_2 และลักษณะของแผนภูมิของเส้นความต้องการเท่ากันของแรงงานแสดงให้เห็น
 เห็นว่าเวลาพักผ่อนหรือเวลาออกตลาดแรงงานของแรงงานคนนั้น ๆ เปรียบเสมือนสินค้าปกติ
 (normal goods) ลักษณะของเส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่สูงกว่าจะมีลักษณะเอียงไปทางทิศ
 ตะวันออกเฉียงเหนือ คือเมื่อรายได้อื่นเพิ่มขึ้นในขณะที่อัตราค่าจ้างคงที่ เขาจะเลือกชั่วโมงการ
 พักผ่อนเพิ่มมากขึ้นและในทำนองตรงข้ามเมื่อลักษณะของแผนภูมิของเส้นความต้องการเท่ากันของ
 แรงงานแสดงให้เห็นว่าเวลาพักผ่อนหรือเวลาออกตลาดแรงงานของแรงงานคนนั้น ๆ เปรียบเสมือน
 สินค้าด้อย (inferior goods) ลักษณะของเส้นความต้องการเท่ากันเส้นที่สูงกว่าจะมีลักษณะเอียงไป
 ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือเมื่อรายได้อื่นเพิ่มขึ้นในขณะที่อัตราค่าจ้างคงที่ เขาจะเลือกลดจำนวน
 ชั่วโมงการพักผ่อนลงและจะเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงานมากขึ้นดังภาพประกอบ 8 นี่เป็นตัวอย่าง
 กรณีที่กำหนดให้การพักผ่อนเป็นสินค้าปกติ

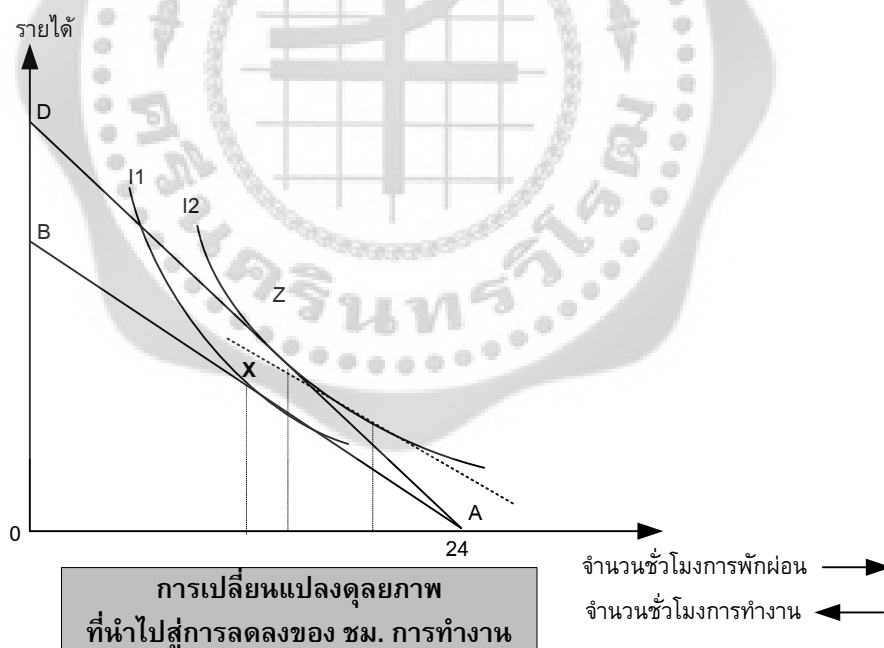

ภาพประกอบ 6 การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง

ที่มา: พรณี จรัมย์พร. (2551). เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. คณะเศรษฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 109.

การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง

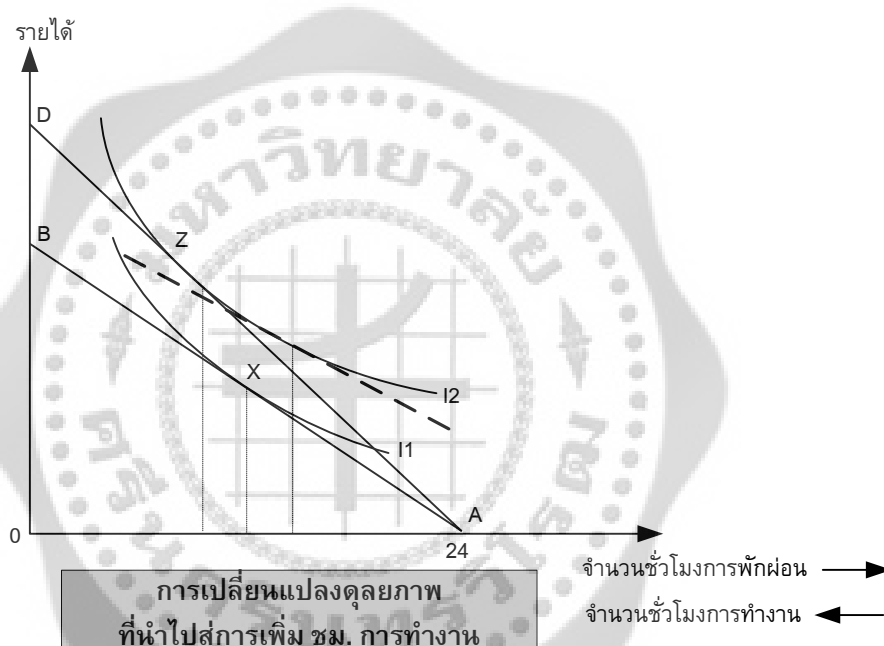
การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง (พรรณี จรัมย์พร. 2550: 135- 140) สามารถพิจารณาการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพเมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลงได้ 2 กรณีด้วยกันคือการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของจำนวนชั่วโมงการทำงานและการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การลดลงของจำนวนชั่วโมงการทำงานโดยการเพิ่มหรือลดจำนวนชั่วโมงการทำงานก็จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลระหว่างผลของรายได้และผลของการทดแทนกรณีทีหนึ่งการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การลดลงของจำนวนชั่วโมงการทำงานในการดูผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างที่มีต่อการกำหนดชั่วโมงการทำงานและชั่วโมงการพักผ่อนดุลยภาพเราจะหมุนเส้นงบประมาณโดยให้จุดปลายตรงให้อยู่ไว้ที่จุด A การเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้าง แสดงได้โดยการหมุนเส้นงบประมาณตามเข็มนาฬิกาโดยเส้น AD และ เส้น AB แสดงให้เห็นถึงระดับอัตราค่าจ้างที่แตกต่างกันโดยสมมติให้ว่ารายได้จากแหล่งอื่นเท่ากับศูนย์ เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ โดยเส้น AB มีอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าเส้น AD และถ้าอัตราค่าจ้างแทนด้วยเส้น AB จุดที่แสดงความต้องการสูงสุดจะเป็นจุด X แต่ถ้าอัตราค่าจ้างแทนด้วยเส้น AD แล้วจุดที่แสดงความต้องการสูงสุดจะเป็นจุด Z ซึ่งในกรณีทีหนึ่งนี้ จุด Z จะอยู่ทางด้านขวามือของจุด X ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นในขณะที่รายได้อื่นเท่ากับศูนย์จะทำให้แรงงานตัดสินใจลดจำนวนชั่วโมงการทำงานลง

ภาพประกอบ 7 การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การลดลงของชั่วโมงการทำงาน

ที่มา: พรรณี จรัมย์พร. (2551) เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 114.

กรณีที่สองการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของจำนวนชั่วโมงการทำงานในการดูแลสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างที่มีต่อการกำหนดชั่วโมงการทำงานและชั่วโมงการพักผ่อนดุลยภาพก็เช่นเดียวกันกับกรณีที่หนึ่งเราจะหมุนเส้นงบประมาณโดยให้จุดปลายตรึงให้อยู่ไว้ที่จุด A การเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้างโดยเส้น AB มีอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าเส้น AD และถ้าอัตราค่าจ้างของแรงงานค่าจ้างแทนด้วยเส้น AB จุดที่แสดงความต้องการสูงสุดจะเป็นจุด X แต่ถ้าอัตราค่าจ้างแทนด้วยเส้น AD แล้วจุดที่แสดงความต้องการสูงสุดจะเป็นจุด Z ซึ่งในกรณีที่สองนี้จุด Z จะอยู่ทางด้านซ้ายมือของจุด X ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นในขณะที่รายได้อื่นเท่ากับศูนย์จะทำให้แรงงานตัดสินใจเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงานขึ้น

ภาพประกอบ 8 การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของชั่วโมงการทำงาน

ที่มา: พรรณี จรัมย์พร. (2551). เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 116.

2. แนวคิดการใช้เวลา

ถ้าพิจารณาจากทฤษฎี การผลิตภายในครัวเรือน(Theory of Household Production) การใช้เวลาสามารถจำแนกเป็น 3 หมวดใหญ่ ๆ คือ หมวดเวลาที่ใช้ทำงานเพื่อหารายได้ หมวดเวลาที่ใช้เพื่อการผลิตและการบริโภคสิ่งที่น่าความพอใจโดยตรงและหมวดเวลาที่ใช้เพื่อการลงทุนมนุษย์ เช่นการลงทุนเพื่อการศึกษา นักเศรษฐศาสตร์มักให้ความสนใจกับหมวดเวลาที่ใช้เพื่อหารายได้มาก

เป็นพิเศษ เพราะเวลาดังกล่าว จะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลผู้หนึ่งจะเสนอขายแรงงานของตนเองเพื่อการทำงานในอาชีพหรือไม่และหาให้มีการเสนอขายแรงงาน จะจัดสรรเวลาเท่าใดต่อวันเพื่อการนี้ เวลาที่ใช้เพื่อการทำงานในอาชีพคือตัวกำหนด อุปทานแรงงานของแต่ละคน ซึ่งเมื่อรวมอุปทานแรงงานของทุกคนก็จะได้อุปทานแรงงานของประเทศ การที่บุคคลผู้หนึ่งจะทำงานเพื่ออาชีพหรือไม่ และจะทำงานในกิจกรรมดังกล่าวเป็นเวลาที่ชั่วโมงต่อวันย่อมขึ้นอยู่กับ Reservation Wage rate และอัตราค่าจ้างของบุคคลผู้นั้นซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา และภาระหน้าที่อื่น ๆ ในครอบครัวที่เป็นตัวกำหนดมูลค่าของการใช้เวลานอกตลาดงาน

ในระยะแรก นักเศรษฐศาสตร์ให้ความสนใจในการจัดสรรเวลานอกตลาดแรงงานน้อยกว่า จนกระทั่งมีการมองว่า คราวเรือนแท้จริงเป็นเสมือนหน่วยผลิตหนึ่งที่สมาชิกใช้เวลาและปัจจัยที่หาซื้อได้จากตลาดสินค้าในการผลิต “ผลิตภัณฑ์ หรือ commodities” เพื่อสนองความพอใจของสมาชิก จึงมีการศึกษาการจัดสรรเวลานอกตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น เวลานอกตลาดแรงงานสามารถจำแนกออกเป็นหลายหมวด บางหมวดก็มีได้อยู่ในวิสัยที่คนจะเลือกได้(มิได้เป็น Choice) หรือมีช่องทางให้เลือกน้อยมาก เช่น เวลาที่ใช้เพื่อการบำรุงรักษาร่างกายให้ทำกิจกรรมได้อย่างปกติ อันได้แก่ เวลานอนการทำกิจกรรมส่วนตัว การรับประทานอาหารและการพักผ่อนร่างกายในยามเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น การใช้เวลาในหมวดนี้เป็นเรื่องที่ถูกกำหนดตามความต้องการของร่างกาย ซึ่งขึ้นอยู่กับอายุเป็นสำคัญ แต่ละบุคคลย่อมมีอิสระในการเลือกใช้เวลาในหมวดอื่นได้มากกว่า เช่น แต่ละบุคคลมีทางเลือกที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้เวลามากหรือน้อยในการผลิต เช่น บางคนอาจหาความเพลิดเพลินยามว่างด้วยการออกไปรับประทานอาหารหรู ๆ สักมื้อซึ่งใช้เวลาไม่มาก แต่บางคนเลือกออกไปชมธรรมชาติหรือทำกิจกรรมกลางแจ้งที่มักต้องใช้เวลามากกว่า แม้ในผลิตภัณฑ์เดียวกัน ผู้บริโภคก็ยังสามารถเลือกวิธีการผลิตที่แตกต่างกันได้ เช่น การทำงานบ้านอาจทำเองซึ่งต้องใช้เวลาของตนเองมาก (วิธี Own-time intensive) หรืออาจซื้อบริการจากตลาดด้วยการจ้างคนอื่นมาทำแทนโดยแทบไม่ต้องใช้เวลาของตนเองเลยก็ได้ ส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ที่ความใจมาให้แต่ละคนย่อมขึ้นอยู่กับรสนิยมของบุคคลนั้น ๆ แต่วิธีการผลิตย่อมขึ้นอยู่กับต้นทุนค่าเสียโอกาสของการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรม เช่น ผู้ที่มีอัตราค่าจ้างสูงค่าเสียโอกาสของเวลาในการใช้ทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกตลาดแรงงานย่อมสูง ดังนั้นถ้าต้องการรู้ระดับความพอใจสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดของเวลาที่มีอยู่และความสามารถในการหารายได้ของตนเองในตลาดก็น่าจะเลือกวิธีการผลิตและบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องใช้เวลาของตนเองในการผลิตมากนัก

ที่กล่าวมาแล้วเป็นแนวคิดว่าการจัดสรรเวลาของแต่ละคนในแต่ละคาบเวลา แต่การจัดสรรเวลาของคนเรามิใช่จัดสรรเพื่อบรรลุความพอใจสูงสุดในขณะใดขณะหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องการบรรลุความพอใจสูงสุดตลอดชีวิต ดังนั้น จึงต้องมีการจัดสรรเวลาส่วนหนึ่งเพื่อการลงทุนสำหรับอนาคต อันได้แก่การจัดสรรเวลาและทรัพยากรเพื่อการศึกษา การฝึกอบรมและการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้โดยเหตุที่คนเรามักจะอยู่กันเป็นครอบครัว ดังนั้น การจัดสรรเวลาจึงต้องคำนึงถึงสมาชิกคนอื่นด้วย เพราะเป้าหมายของครอบครัวไม่ใช่เพื่อบรรลุความพอใจสูงสุดของตนเองเท่านั้น แต่เพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกด้วย ดังนั้น จึงต้องมีเวลาส่วนหนึ่งที่จัดสรรเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน

เวลาส่วนนี้สามารถจำแนกเป็นเวลาที่ผลิตเพื่อให้บริการแก่สมาชิกคนอื่นในครัวเรือนหรือเพื่อความพอใจของตนเอง การผลิตเพื่อให้บริการแก่สมาชิกอื่นในครัวเรือน เช่น การทำงานบ้านต่าง ๆ การดูแลและให้คำปรึกษาแก่สมาชิกคนอื่น ๆ เป็นต้น ในรายงานฉบับนี้เรียกการผลิตในหมวดนี้ว่าการผลิตภายในครัวเรือน เป็นการใช้เวลาประเภทที่ผู้รับประโยชน์ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้กระทำเอง ส่วนเวลาที่ใช้เพื่อสร้างความพอใจให้กับตนเองเรียกว่าเป็นเวลาว่างหรือ *Free time* หรือเวลาเพื่อสังคมและนันทนาการ เมื่อพิจารณาว่าครัวเรือนเป็นหน่วยการตัดสินใจเดียวกัน ที่มีเป้าหมายเพื่อแสวงหาความพอใจสูงสุดสำหรับสมาชิกทุกคน การจัดสรรเวลาตัดสินใจเดียวกัน ที่มีเป้าหมายเพื่อแสวงหาความพอใจสูงสุดสำหรับสมาชิกทุกคน การจัดสรรเวลาของสมาชิกย่อมขึ้นอยู่กับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของสมาชิกแต่ละคนในครัวเรือน และเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนสามารถสั่งสมความชำนาญเฉพาะอย่าง (Speicalization) ตามความถนัดของตนเอง เช่น หากสามีมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการใช้เวลาในตลาดงานเทียบกับการใช้เวลาเพื่อการผลิตภายในครัวเรือน สามีก็อาจใช้เวลาส่วนใหญ่ในตลาดแรงงานในขณะที่ภรรยาที่อาจความเสียเปรียบเชิงเปรียบเทียบในการใช้เวลาในตลาดแรงงานเทียบกับการใช้เวลาเพื่อการผลิตภายในครัวเรือน ก็อาจใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการผลิตภายในครัวเรือน เป็นต้น

จากกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่กำหนดแบบแผนการจัดสรรเวลาของแต่ละคนนอกจากขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคลที่กำหนดมูลค่าของเวลาในแต่ละกิจกรรมแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความพอใจความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในแต่ละกิจกรรมของสมาชิกในครัวเรือนและในแต่ละวัยด้วย

3. แนวความคิดว่าด้วยเรื่องการจำแนกกิจกรรม

วิธีการจำแนกกิจกรรมแบบเดิมซึ่งริเริ่มตั้งแต่สมัยของ Szalai (1972) และยังคงเป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน แม้จะมีการดัดแปลงบ้างภายหลังแต่แนวคิดเบื้องหลังการจำแนกยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลง วิธีจำแนกคือ แบ่งกิจกรรมหลักๆ เป็น

1. การทำงานทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดรายได้โดยตรง เช่น การทำงานรับจ้าง การทำงานหรือธุรกิจส่วนบุคคล
2. การทำงานในครัวเรือนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้โดยตรง เช่น การทำงานบ้าน การดูแลสมาชิกในครัวเรือนที่เจ็บป่วย
3. การศึกษาหาความรู้ทั้งในและนอกระบบ
4. การดูแลตนเอง เช่น การนอน การรับประทานอาหาร การทำภารกิจส่วนตัวและการรักษาพักผ่อนร่างกายยามเจ็บป่วย
5. การใช้เวลาที่เหลืออย่างอิสระ เช่นการใช้เวลาเพื่อการนันทนาการ การพักผ่อนส่วนบุคคล การเข้ากิจกรรมสังคม

โดยกิจกรรม ข้อ 1-3 เรียกว่า Contracted Time เวลาในข้อ 4 เรียกว่า Owned Time และเวลาในข้อ 5 เรียกว่า Free Time กิจกรรมหลักๆ เหล่านี้จะสามารถจำแนกเป็นรายละเอียดเพิ่มเติมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

แต่ Haffmann และ Mata (1998) ได้นำเสนอวิธีการจำแนก การใช้เวลาแบบใหม่ใน รายงานเรื่อง Measuring Working time: an alternative approach to classifying time use โดย ผู้เขียนทั้ง 2 ท่านเห็นว่า การจำแนกแบบดั้งเดิมมีปัญหา เพราะกฎการจำแนกขึ้นอยู่กับประเภท กิจกรรม และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น เช่นการเรียนรู้ ถ้าทำที่สถานศึกษา หรือการทำ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนนั้นๆ จะจัดอยู่ในกิจกรรมประเภท การศึกษาหาความรู้ทั้งในและ นอกกระบบ ถ้าทำที่สถานที่ทำงานจะถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และมักถูกจัดเป็นกิจกรรม ประเภทการทำงานทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดรายได้โดยตรง เช่น การทำงานรับจ้าง การทำงานหรือ ธุรกิจส่วนบุคคล ถ้าหาความรู้เองและทำที่บ้านตามอัธยาศัยโดยไม่เกี่ยวกับการศึกษาทั้งในและนอก ระบบ จะถูกจัดเป็นกิจกรรมประเภทการใช้เวลาที่เหลืออย่างอิสระ เช่นการใช้เวลาเพื่อการ นันทนาการ การพักผ่อนส่วนบุคคล การเข้ากิจกรรมสังคม การรับประทานอาหารหรือการดื่มกาแฟ ถ้าทำที่บ้านถือเป็นกิจกรรมในหมวดการดูแลตนเอง ถ้ารับประทานอาหารหรือดื่มที่ภัตตาคารกับ เพื่อน จะถือว่าเป็นกิจกรรมในหมวดการใช้เวลาที่เหลืออย่างอิสระ เป็นการสังสรรค์กับเพื่อน เป็นต้น

วิธีการจำแนก

การจัดกลุ่มกิจกรรม ได้จำแนกการทำกิจกรรมของประชากรออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ๆ ตาม ความแตกต่างของกิจกรรมที่ทำใน 1 วัน ดังนี้

1. การดูแลตัวเอง หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของ เราเอง เช่น การนอน การรับประทานอาหารและการดื่ม การดูแลสุขอนามัยและการดูแลตัวเอง เป็นต้น

2. การทำงานและการเรียนรู้ หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและ การศึกษาเรียนรู้ ทั้ง 2 กิจกรรมนี้มักทำในช่วงเวลาที่มีการกำหนดไว้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การทำงานในภาคองค์กร หมายถึง การทำงานในหน่วยงานเอกชน องค์กรที่ไม่ แสวงหากำไร หน่วยงานรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ การทำงานกลุ่มนี้มักจะมีชั่วโมงการทำงานค่อนข้าง สม่ำเสมอ

2.2 การทำงานที่ไม่ใช่ในภาคองค์กร หมายถึง การทำกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิต ขั้นต้นของครัวเรือน การทำกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน การก่อสร้างของครัวเรือน และการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน ผลผลิตที่ได้นี้จะใช้ในครัวเรือนหรือเพื่อขายก็ได้

2.3 การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน สถานศึกษา ทั้งที่เป็น การศึกษาทั้งในระบบและการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งการอบรมเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ในหลักสูตรต่างๆ

3. การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมนั้นให้แก่สมาชิกในครัวเรือน เป็นการทำให้ด้วยความสมัครใจของเราเอง เช่น ทำงานบ้าน ดูแลเด็ก ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยเนื่องมาจากความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัว

4. การให้บริการชุมชน หมายถึง เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมนั้นให้แก่สมาชิกในชุมชนหรือครัวเรือนอื่น เป็นการทำให้ด้วยความสมัครใจของเราเองหรือความผูกพันที่มีต่อชุมชนนั้นๆ เช่น การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นในการบำรุงรักษาและจัดการครัวเรือน การซ่อมแซมสินค้าอุปโภคบริโภคของใช้ในครัวเรือน การซ่อมแซมถนน/อาคาร ทำความสะอาดชุมชน และการทำงานอาสาสมัคร เป็นต้น

5. เวลาว่าง หมายถึง เวลาเพื่อการทำกิจกรรมเชิงสังคม วัฒนธรรม หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การพบปะสังสรรค์ ทำงานอดิเรก การเล่นกีฬา และกิจกรรมที่เกี่ยวกับสื่อสารมวลชน เป็นต้น ชุมชน หมายถึง คนที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มในเขตหนึ่งๆ ซึ่งมีความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียมประเพณี การดำเนินชีวิต และมีความต้องการคล้ายคลึงกันหรืออย่างเดียวกัน เช่น กลุ่มคนในหมู่บ้าน ในตำบลเดียวกัน เป็นต้น (ตามนิยามของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย)

4. แนวคิดสมดุลชีวิตการทำงาน

ความเป็นมาและคำจำกัดความของสมดุลชีวิตการทำงาน

สมดุลชีวิตการทำงาน (Work - life balance) ไม่ได้หมายความว่าชีวิตและงานมีความสมดุลเท่าๆ กันแบบ 50-50 ความสมดุลของชีวิตและการทำงานของแต่ละบุคคลก็อาจมีความแตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละบุคคลย่อม มีชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะงานที่ทำ และการให้ความสำคัญในเรื่องต่างๆ แตกต่างกัน ความเป็นมาของ ประเด็นสมดุลชีวิตการทำงานนั้นเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ในสหรัฐอเมริกาที่มีกระแสความสนใจเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบของข้าราชการต่อสังคมมีการออก กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนและความเท่าเทียมกันด้านโอกาสของผู้ใช้แรงงาน ในช่วงปี ค.ศ. 1969 - 1974 เริ่มมีแรงงานผู้หญิงเข้ามาทำงานในตลาดแรงงาน มากขึ้น จึงทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายการสรรหา คัดเลือก การจ้างงาน และการธำรงรักษาพนักงาน โดยคำนึง ถึงประเด็นผู้หญิง สังคม สุขภาพ ความปลอดภัย และความพึงพอใจของพนักงานมากขึ้น เพื่อให้พนักงานมี คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี หลังจากนั้นก็มีผู้สนใจศึกษา เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยในปี ค.ศ. 1973 Ted Mills ประธานบริษัท TMA ได้ ก่อตั้งศูนย์คุณภาพชีวิตการทำงานแห่งประเทศไทย (The America Center for Quality of Work Life) ขึ้น ในปี ค.ศ. 1974 มีการจัดประชุมระดับนานาชาติ โดยศูนย์เพิ่มผลผลิตและคุณภาพชีวิตการทำงานแห่งชาติ (National Center for Productivity and Quality of Working Life : NCPQWL) ในสหรัฐอเมริกาขึ้นเพื่อศึกษา วิจัยประเด็นคุณภาพชีวิตการทำงาน ในระยะเวลาเดียวกันองค์การต่างๆก็มีการจัดตั้งศูนย์ดำเนินการเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานอีกหลายแห่ง และในปี ค.ศ. 1980 มีการจัดประชุมนานาชาติเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานที่ เมืองโทรอนโต ประเทศแคนาดา ทำให้เกิด

ความตื่นตัวในเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างกว้างขวางทั้งในสหรัฐ อเมริกา แคนาดา และยุโรป จะเห็นว่า ประเทศทางตะวันตกให้ความสนใจต่อชีวิตการทำงานที่ดีของพนักงานมาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1960 และมีการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้มาตลอด โดยใช้คำว่า "คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of work life)" ซึ่งมุ่งเน้นให้พนักงานมีชีวิตการทำงานที่มีความสุข โดยให้คำจำกัดความของคำว่า "คุณภาพชีวิตการทำงาน" ว่า คือปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานอันจะส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านงาน (เช่น ลักษณะ งาน กระบวนการทำงาน ความอิสระในการตัดสินใจ วัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน เป็นต้น) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (เช่น มีระบบการสื่อสารที่ดี บรรยากาศการทำงานที่ดี มีความสะดวกสบายในการทำงาน สังคมการทำงานที่ดี มี ผู้นำที่ดี เป็นต้น) และปัจจัยส่วนบุคคล (ได้แก่ พนักงานได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงาน ได้รับการยอมรับและรางวัลเมื่อทำงานสำเร็จ ได้รับความเสมอภาคและความยุติธรรม ได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเอง ได้รับ การประเมินผลปฏิบัติงานที่เหมาะสม มีความสุขและความพึงพอใจในการทำงาน เป็นต้น) ดังนั้น คุณภาพชีวิตการทำงานจึงเป็นกลยุทธ์การจัดการสถานที่ทำ งานการปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมการทำงานที่จะส่งเสริมและธำรงไว้ซึ่งความพึงพอใจของพนักงาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้มีสภาพการทำงานที่ดี (ในมุมมองของพนักงาน) และเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร (ในมุมมอง ของผู้บริหาร)

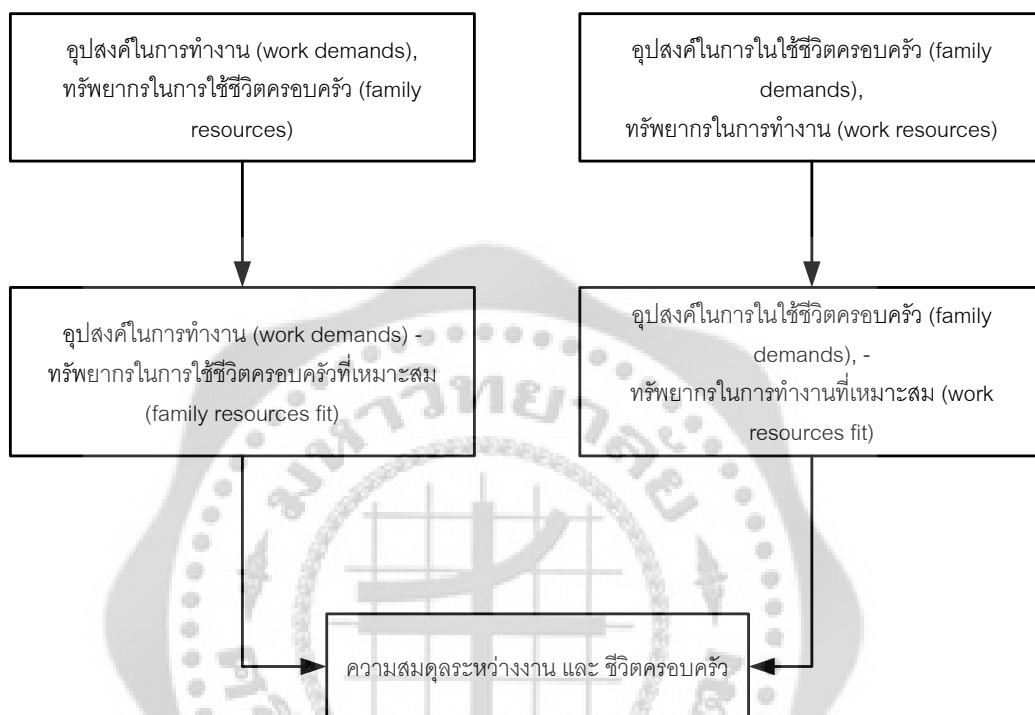
จากคำจำกัดความของคำว่า "คุณภาพชีวิตการทำงาน" ข้างต้น จะเห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานจะให้ความสำคัญแก่การจัดการสภาพแวดล้อมการทำงานในที่ทำงานเพื่อให้พนักงานมีความพึงพอใจในการทำงาน แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่และครอบครัวของพนักงาน ต่อมาจึงมีแนวคิดที่จะสนับสนุนให้พนักงานมีชีวิตและครอบครัว (Life and family) ที่มีความสุข พร้อมๆ กับการทำงานอย่างมีความสุข เรียกว่ามีสมดุลชีวิตการทำงาน คำว่า "สมดุลชีวิตการทำงาน (work life balance or quality of work life)" เริ่มนำมาใช้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1986 มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. สมดุลชีวิตการทำงาน มีความหมายที่ประกอบ ด้วยคำ 3 คำได้แก่คำว่า "งาน" "ชีวิต" และ "สมดุล" คำว่า "งาน" หมายถึงกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับงานที่ครอบ คลุมทั้งการทำงานตามเวลา งานปกติและกิจกรรมอื่นที่ ต้องทำนอกเวลางาน เช่น กิจกรรมที่ต้องทำต่อเนื่องเกิน เวลางานปกติ กิจกรรมในงานบางประเภทที่ไม่สามารถ แบ่งแยกเวลางานจากชีวิตครอบครัวได้ (เช่น เกษตรกรรม, งานค้าขายปลีก) คำว่า "ชีวิต" หมายถึงการใช้ชีวิตกับ ครอบครัว การมีอิสระในการใช้เวลาพักผ่อนส่วนตัว หรือ การใช้เวลาสำหรับสานสัมพันธ์ในครอบครัว (family friendly) คำว่า "สมดุล" หมายถึง การแบ่งเวลาให้แก่งาน และชีวิตอย่างเหมาะสม ซึ่งความสมดุลนี้อาจมีความแตก ต่างกันในแต่ละบุคคล แต่ละสถานการณ์

2. สมดุลชีวิตการทำงาน คือ ความสามารถในการจัดการบทบาทและความต้องการด้านต่างๆ ของชีวิตให้มีความพอเหมาะพอดีกัน (Fit) หรือมีดุลยภาพ (Equilibrium) (Hutton A.,2005) โดยความสมดุลหมายถึง สมดุลใน 3 ด้านคือ สมดุลด้านเวลาที่ให้ระหว่างงานกับ ชีวิต (Time

balance) สมดุลด้านการมีส่วนร่วมในงานและชีวิต (Involvement balance) และสมดุลด้านระดับความพึงพอใจในงานและชีวิต (satisfaction balance)

3. สมดุลชีวิตการทำงาน คือ การประเมินว่า

ภาพประกอบ 9 แผนภาพแสดงความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตครอบครัวซึ่งถูกกำหนดโดยทรัพยากรและความต้องการทั้งจากการทำงานและครอบครัว (Work family balance defined from work and family resources and demand)

ที่มา: เกษมสิษฐ์ แก้วเกียรติคุณ (2551), วารสารทรัพยากรมนุษย์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1.

จากภาพประกอบ 9 ทรัพยากรในการใช้ชีวิตครอบครัวและทรัพยากรในการทำงาน (Family resources & work resources) มีความเพียงพอต่ออุปสงค์ในการใช้ชีวิตครอบครัวและการทำงาน (Family demand & work demand) หรือไม่ ดุลยภาพและกลมกลืนกัน (Equilibrium & harmony) ระหว่างชีวิตครอบครัวกับงาน จะเกิดขึ้นเมื่อทรัพยากรในการใช้ชีวิตครอบครัวมีเพียงพอต่ออุปสงค์ในการทำงาน พร้อมๆ กับทรัพยากรในการทำงานก็มีความเพียงพอต่ออุปสงค์ในการใช้ชีวิตครอบครัว สมดุลชีวิตการทำงานจึงเป็นความสามารถในการทำให้อุปสงค์สมดุลกับทรัพยากรในการทำงานเช่นความอิสระในการทำงาน การสนับสนุนจากหัวหน้างานและเพื่อร่วมงาน ลักษณะงานที่น่าสนใจ ความภาคภูมิใจในงาน และการได้รับการยอมรับ ทรัพยากรในชีวิตครอบครัว เช่น การสนับสนุนจากคู่สมรสและญาติพี่น้อง รางวัลตอบแทนจากพ่อ แม่หรือครอบครัว ส่วนอุป

สงค์หรือความต้องการจากงาน เช่น ชั่วโมงการทำงานปกติ ชั่วโมงงานเกินเวลา ตาราง การทำงาน พิเศษ ความไม่มั่นคงในงาน และอุปสงค์ใน ครอบครัว เช่น เวลาที่ต้องใช้ในการดูแลลูก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ในครอบครัว เวลาที่ต้องใช้ในการทำงานบ้าน อุปสงค์จาก กลุ่มสมรส ลูก ญาติพี่น้อง และงาน บ้าน

4. สมดุลชีวิตการทำงาน คือ การไม่มีความขัดแย้ง ในชีวิตการทำงาน (Work-life conflict) เนื่องจากโดย ธรรมชาติแล้ว ถึงแม้จะมีสมดุลชีวิตการทำงาน คนส่วนใหญ่อาจไม่สามารถรับรู้ความ สมดุลนั้นได้ แต่หากว่ามี ความไม่สมดุลหรือความขัดแย้งระหว่างชีวิตกับงานก็จะ สามารถรับรู้ได้ ง่ายกว่า เช่นเมื่อเกิดความรู้สึกเหนื่อยล้า จากงาน ไม่มีความสุขในงาน หรือมีปัญหาในชีวิตครอบ ครัวที่เกิดจากงาน ก็จะรู้สึกถึงความขัดแย้งระหว่างงาน กับชีวิตครอบครัว ดังนั้น จึงมีผู้ให้คำจำกัด ความของ สมดุลชีวิตการทำงานโดยมองในด้านความขัดแย้งในชีวิต การทำงาน

ประโยชน์ของสมดุลชีวิตการทำงาน

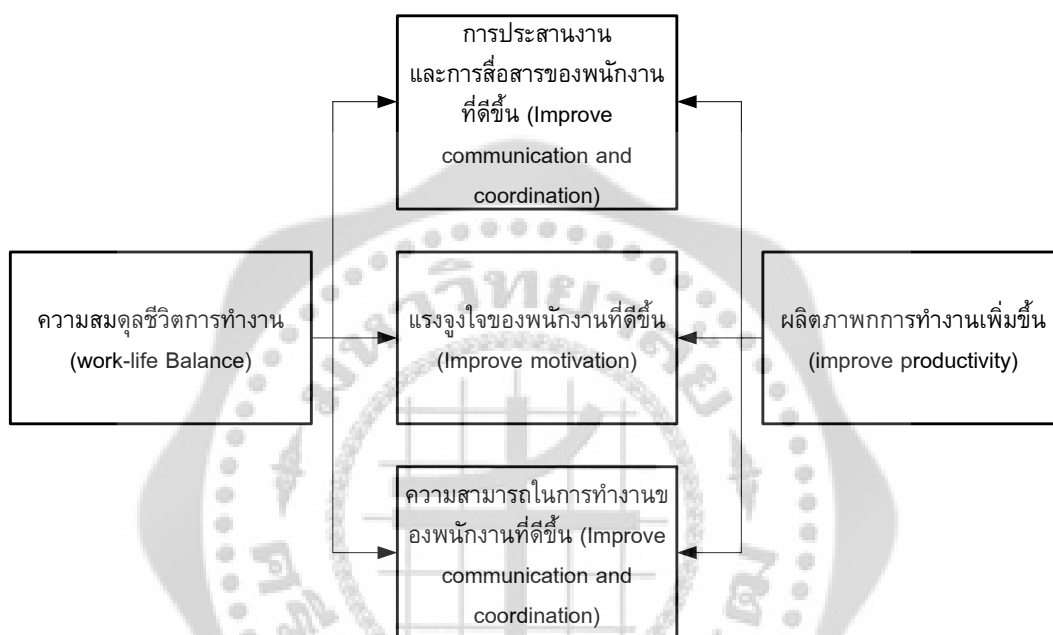
ปัจจุบันนี้ มีหลักฐานที่ค่อนข้างแน่ชัดว่าองค์กรจะได้รับประโยชน์หลายประการจากการมี นโยบายด้านสมดุลชีวิตการทำงาน (Work life balance policy) และได้กำหนดเป็นนโยบายหนึ่งของ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน พร้อมๆกับการออกแบบงานที่ส่งเสริมให้พนักงานใช้ความสามารถใน การทำงาน อย่างเต็มที่ ประโยชน์จากการที่พนักงานมีสมดุลชีวิตการ ทำงานมีรายงานการศึกษามากมาย แต่ การประเมินผลประโยชน์ของโปรแกรมสมดุลชีวิตการทำงานที่มีต่อ พนักงานและองค์กรยังทำได้ ค่อนข้างยาก เนื่องจาก ความแตกต่างหลากหลายของนโยบาย ใช้ของแต่ละองค์กร อย่างไรก็ตาม เมื่อศึกษาถึงผลประโยชน์ของสมดุลชีวิตการทำงาน พบว่ามีประโยชน์ทั้งต่อพนักงานและองค์กร หลาย ประการ ได้แก่

1. ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานเพิ่มขึ้น (Increase job satisfaction)
2. พนักงานมีความสุขในชีวิตการทำงาน (Increase employee well being)
3. พนักงานและองค์กรมีผลิตภาพเพิ่มขึ้น (Improve productivity)

การที่สมดุลชีวิตการทำงานที่ดีส่งผลให้ผลิตภาพ ของพนักงานและองค์กรเพิ่มขึ้น เนื่องจากเหตุผล 3 ประการ คือ การสร้างสมดุลชีวิตการทำงานเป็นกิจกรรม ที่มีการปรับเปลี่ยนการ ทำงานและการมีส่วนร่วมของ พนักงาน ทำให้การสื่อสารและการประสานงานระหว่าง พนักงานดีขึ้น ทำให้มีการบูรณาการของงานทุกๆ แผนกอย่างดี จึงส่งผลให้ผลิตภาพโดยรวมเพิ่มขึ้น เหตุผลที่สอง คือการสร้างสมดุลชีวิตการทำงาน หลากๆ กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการทำ งานแก่ พนักงาน เช่น เวลาทำงานที่ยืดหยุ่น (Flexible work hour) สวัสดิการที่ส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ของพนักงาน (Employee-friendly benefits) การดูแล สมาชิกในครอบครัว (Family care program) หรือการ อำนวยความสะดวกต่างๆ แก่พนักงาน (Personal convenience service) เป็นต้น กิจกรรม เหล่านี้จะตอบสนอง ความต้องการของพนักงาน ทำให้เกิดความพึงพอใจและ แรงจูงใจในการทำงาน

จึงมีผลผลิตภาพสูงขึ้น เหตุผลสุดท้าย คือการสร้างสมดุลชีวิตการทำงานทำให้พนักงานมีส่วนร่วมในการทำงานและการตัดสินใจมากขึ้น ทำให้พนักงาน มีความสามารถในการทำงานเพิ่มขึ้น จึงมีผลผลิตภาพสูงขึ้น

กล่าวโดยสรุป สมดุลชีวิตการทำงานที่ดีจะส่งผลให้ผลผลิตภาพสูงขึ้น เนื่องจากการสื่อสารและการประสานงานที่ดีขึ้น แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานสูงขึ้น และความสามารถในการทำงานของพนักงานดีขึ้น ดังรูปที่ 10

ภาพประกอบ 10 แสดงความสมดุลชีวิต-การทำงานที่ส่งผลต่อผลผลิตภาพของพนักงาน
(Work-life Balance improve productivity)

ที่มา: นายแพทย์เกษมสฤษดิ์ แก้วเกียรติคุณ (2551), วารสารทรัพยากรมนุษย์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1

4. สนับสนุนกระบวนการบริหารทรัพยากร มนุษย์ มีหลักฐานจากรายงานการศึกษามากมายที่สนับสนุนว่าองค์กรที่มีนโยบายด้านสมดุลชีวิตการทำงาน จะช่วยส่งเสริมกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น กระบวนการสรรหาที่มี ประสิทธิภาพ สามารถ ข้าราชการพนักงานไว้ได้ อัตราการ ขาดงานลาออกลดลง พนักงานมีวัฒนธรรมการทำงานที่ดี มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความมุ่งมั่นผูกพันจงรักภักดี ต่อองค์กร มีความเสมอภาคในงาน และองค์กรมีความ สัมพันธ์ที่ดีกับพนักงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โกสินทร์ มณีอินทร์ (2553) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างของผู้ใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในจังหวัดชุมพร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้เวลาว่างของผู้ใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในจังหวัดชุมพร โดยจำแนกเพศ อายุ และรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือผู้ใช้แรงงานในจังหวัดชุมพร จำนวน 380 คน ตามการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่ และ มอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละของข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ใช้แรงงานชายและหญิง มีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 26-35 ปี ส่วนรายได้ของผู้ใช้แรงงานมีรายได้โดยเฉลี่ย 9,001 บาทขึ้นไป ผู้ใช้แรงงานจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านกิจกรรมนันทนาการด้านเกมส์และกีฬาที่ผู้ใช้แรงงานทำมากที่สุด 3 อันดับ คือ 1. การเดิน 2. ถีบจักรยาน และ 3 คือการเล่นกีฬา เช่น ตะกร้อ ฟุตบอล , ผู้ใช้แรงงานจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านกิจกรรมนันทนาการด้านการอ่าน การเขียน และการพูด ที่ผู้ใช้แรงงานทำมากที่สุด 3 อันดับ คือ 1. พูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน 2. อ่านหนังสือพิมพ์ และ 3 พูดกับรายการวิทยุ, ผู้ใช้แรงงานจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านกิจกรรมเข้าร่วมอาสาสมัครที่ผู้ใช้แรงงานทำมากที่สุด 3 อันดับ คือ 1. ปรับภูมิทัศน์ตามโอกาสและเทศกาลสำคัญต่างๆ 2. อาสาสมัครช่วยผู้ประสบภัยบนท้องถนน และ 3. กิจกรรมอาสาสมัครพัฒนาชายหาด, ผู้ใช้แรงงานจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี และเพลง ที่ผู้ใช้แรงงานทำมากที่สุด 3 อันดับ คือ 1. ฟังเพลง 2. ร้องคาราโอเกะ และ 3. เล่นดนตรี

วัฒนา น้ำค้าง (2552) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างของชายและหญิง โดยประชากรที่ใช้ เป็นพนักงานในสถานประกอบการเอกชน จำนวน 400 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ทางสถิติด้วย ความถี่, ร้อยละ และค่าเฉลี่ย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาการใช้เวลาว่างของชายและหญิง เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของเวลาว่างของชายและหญิง และการศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์เวลาว่างของชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า เพศชาย จะไม่ใช้เวลาว่างเพื่อทำงานพิเศษน้อยกว่าเพศหญิง แต่จะใช้เวลาว่างเพื่อทำงานพิเศษมากกว่า และจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปีมากที่สุด ของกลุ่มที่ใช้เวลาว่างเพื่อทำงานพิเศษ และจะพบว่าเพศชายจะอยู่ในสถานภาพสมรสมากที่สุดที่จะใช้เวลาว่างเพื่อทำงานพิเศษจำนวน 43 คนและจะอยู่ในระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ เพศชายที่สมรสแล้ว จะต้องมีการเลี้ยงดูคนในครอบครัวจึงต้องการเวลาว่างหลังเลิกงานและก่อนเข้านอน เป็นเวลาที่ใช้การทำงานพิเศษเพื่อเพิ่มรายได้เข้าครอบครัวมากขึ้นและการใช้จำนวนชั่วโมงแค่ 3.50 ชั่วโมงต่อวันเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้เพิ่มเติม ก็จะมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของเพศชายได้เช่นกัน เพศหญิงจะใช้เวลาว่างเพื่อทำงานพิเศษเป็นการทำงานล่วงเวลามากที่สุดโดยได้รายได้พิเศษจากการทำงานที่ 2,527.45 บาทและใช้จำนวนชั่วโมงในการทำงานพิเศษต่อวันถึง 3.65 ชั่วโมง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเพศหญิงที่อยู่ในวันทำงานและมีสถานภาพโสดยังไม่มีภาระผูกพันหรือมีความรับผิดชอบ

ในครอบครัวมากนัก จึงใช้เวลาว่างเพื่อทำงานพิเศษน้อยกว่าเพศชาย และต้องใช้จำนวนชั่วโมงในการทำงานพิเศษมากกว่าเพศชายเช่นกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้เพิ่มเติม

รอด บินหมัดหนี่ (2551) ศึกษาการใช้เวลาว่างของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ ได้พบว่า พนักงานบริษัทหลักทรัพย์มีการปฏิบัติกิจกรรมการใช้เวลาว่างโดยรวม อยู่ในระดับปฏิบัติบ้าง โดยใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมประเภทกิจกรรมพักผ่อนอยู่กับบ้านมากกว่ากิจกรรมอื่น และเพศชายและเพศหญิง มีการปฏิบัติกิจกรรมการใช้เวลาว่างในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยพนักงานเพศชายจะมีการปฏิบัติกิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมพักผ่อนนอกบ้าน และกิจกรรมท่องเที่ยว มากกว่าเพศหญิง ในขณะที่พนักงานเพศหญิงมีการปฏิบัติกิจกรรมพักผ่อนอยู่กับบ้านมากกว่าเพศชาย ส่วนในด้านสถานภาพและตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติกิจกรรมการใช้เวลาว่างโดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ขจีมาศ จุงพิวัฒน์ (2550) ศึกษาเรื่องอุปสงค์เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนของแรงงาน พบว่า เพศหญิงใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือและการเรียนรู้ มากกว่าเพศชาย แต่ใช้เวลาในการเล่นกีฬา ดนตรีและการนอน น้อยกว่า เพศชาย แรงงานที่มีอายุหรือการศึกษาเพิ่มขึ้น ใช้เวลาว่างเพื่อการอ่านหนังสือและการนอนเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรใช้เวลาเพื่อการอ่านหนังสือและการเรียนรู้ การดูโทรทัศน์ วิดีโอ และอินเทอร์เน็ต มากกว่าผู้ประกอบอาชีพในภาคเกษตร ในขณะที่ใช้เวลาในการเล่นกีฬา ดนตรีและการนอน น้อยกว่าในภาคเกษตร คนที่หย่าร้าง ใช้เวลาเพื่อการอ่านหนังสือและการเรียนรู้โดยเฉลี่ย มากกว่าคนโสดและสมรส ขณะที่คนโสดใช้เวลาในการเล่นกีฬา และการนอน มากกว่าคนที่สมรสแล้วและคนที่หย่าร้าง ในด้านรายได้ พบว่า แรงงานที่มีรายได้ระหว่าง 4,001-6,500 บาท/เดือน และรายได้สูงกว่า 6,501 บาท/เดือน ใช้เวลาโดยเฉลี่ยเพื่อการอ่านหนังสือและเรียนรู้ และการนอนเท่ากัน แรงงานที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท/เดือน ใช้เวลาโดยเฉลี่ยเพื่อการเล่นกีฬาและดนตรีมากกว่ากลุ่มรายได้อื่น ๆ

มัทนา พนานิรามัย (2549) ได้ศึกษา การเปลี่ยนแปลงในแบบแผนการใช้เวลาของคนไทย พบว่า คนไทยจะใช้เวลาเพื่อ

1. การใช้เวลาเพื่อการดูแลตนเอง เวลาเพื่อการดูแลตนเองประกอบด้วยเวลาเพื่อการนอนการรับประทานอาหารและการพักรักษาตนเองยามเจ็บป่วย เวลาเพื่อการนี้ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันแม้สำหรับคนต่างวัฒนธรรม เพราะส่วนมากจะถูกกำหนดจากความต้องการที่แท้จริงของร่างกาย ดังนั้น ความแตกต่างจึงเกิดจากความแตกต่างตามอายุเป็นสำคัญ คนเราใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 12 ชั่วโมง โดยวันเสาร์-อาทิตย์จะใช้เวลาเพื่อการดูแลตนเองมากกว่าวันธรรมดาประมาณ 15 นาที

2. การใช้เวลาเพื่อการศึกษา กิจกรรมเพื่อการศึกษาประกอบด้วยการศึกษาทั้งในและนอกระบบรวมการทำการบ้านและกิจกรรมอื่น ตลอดจนการเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศึกษานอกระบบรวมการศึกษาตามอัธยาศัยและการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการทำงานด้วย อัตราการมีส่วนร่วมและชั่วโมงที่ใช้เพื่อกิจกรรมนี้ จำแนกตามอายุและเพศ ร้อยละ 17 โดยผู้หญิงจะมีการมีส่วนร่วมและชั่วโมงที่ใช้เพื่อกิจกรรมนี้ จำแนกตามอายุและเพศ ร้อยละ 17 โดยผู้หญิงจะมี

อัตราการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ชายเล็กน้อย อัตราการมีส่วนร่วมดังกล่าวลดลงอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้นโดยอัตราการมีส่วนร่วมของคนในกลุ่มอายุ 10-14 ปี คือร้อยละ 88

3. การใช้เวลาเพื่อการทำงานในครัวเรือน กิจกรรมที่ถือว่าเป็นการทำงานในครัวเรือน หมายถึงกิจกรรมที่สมาชิกทำให้แก่สมาชิกในครัวเรือนเดียวกัน หรือที่เรียกว่าเป็นการผลิตเพื่อบริโภคเองภายในครัวเรือน เช่น การทำอาหาร ทำความสะอาดบ้านและการทำงานบ้านอื่นๆ การดูแลให้คำปรึกษาแก่คนในครัวเรือนโดยเฉพาะเด็ก ผู้สูงอายุและคนป่วย อัตราการมีส่วนร่วมเฉลี่ยของผู้หญิงทุกกลุ่มอายุ คือร้อยละ 85 โดยมีเพียงสามกลุ่มอายุเท่านั้นที่มีอัตราการมีส่วนร่วมต่ำกว่าร้อยละ 80 คือกลุ่มอายุ 10-14, 15-19 และ 70 ขึ้นไป ในขณะที่ผู้ชายเฉลี่ยทุกกลุ่มคือร้อยละ 44 กลุ่มผู้ชายที่ช่วยทำงานในครัวเรือน แต่จำนวนชั่วโมงทำงานบ้านเฉลี่ยก็น้อยกว่าผู้หญิงประมาณเท่าตัว

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมาก ทั้งในเรื่องอัตราการมีส่วนร่วมหรือชั่วโมงทำงานเฉลี่ยสำหรับกิจกรรมนี้ ความแตกต่างนี้มีมากกว่าความแตกต่างในอัตราการมีส่วนร่วมหรือชั่วโมงทำงานเฉลี่ยในกิจกรรมทำงานเพื่อหารายได้เสียอีก ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันผู้หญิงเข้าร่วมในกิจกรรมทำงานในอาชีพมากขึ้น และเนื่องจากงานประเภททำครึ่งเวลา (part-time job) ยังไม่ค่อยแพร่หลายในประเทศไทย ดังจะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่ทำงาน จำนวนชั่วโมงทำงานน้อยกว่าของผู้ชายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การแบ่งภาระในครอบครัวระหว่างชายหญิงดูเหมือนปรับไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงในตลาดงาน ดังนั้น ภาระงานในครัวเรือนจึงยังคงถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิงเป็นหลักมากกว่าเป็นเรื่องที่ต้องแบ่งกันทำ

เวลาเพื่อสังคมและนันทนาการ หมายถึงเวลาที่ใช้เพื่อหาความเพลิดเพลินตามอัธยาศัยของแต่ละบุคคลประกอบด้วยเวลาเพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเช่นการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ฯลฯ เวลาเพื่อเล่นกีฬา ออกกำลังกายหรืองานอดิเรกและเวลาเพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมสังคมต่าง ๆ ข้อมูลแสดงอัตราการมีส่วนร่วมและจำนวนต่อชั่วโมงเฉลี่ยต่อวันเพื่อใช้ในการนี้ ผู้หญิงและผู้ชายร้อยละ 90 และ 93 ตามลำดับที่มีเวลาสำหรับกิจกรรมประเภทสังคมและนันทนาการ การเปลี่ยนแปลงตามอายุพบว่า ร้อยละ 98 ของคนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีเวลาเพื่อสังคมและนันทนาการ แต่สัดส่วนของคนที่มีเวลาเพื่อการนี้จะลดลงและค่อนข้างคงที่สำหรับผู้ใหญ่ในวัย 20-60 ปีทั้งนี้เป็นเพราะคนกลุ่มอายุนี้เป็นกลุ่มที่มีภาระต้องรับผิดชอบทั้งในเรื่องงานและครอบครัวสูง ทั้งนี้อาจเกิดปัญหาด้านสุขภาพที่ทำให้บุคคลกลุ่มหนึ่งไม่สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเภทนี้ได้อีกต่อไป ผู้หญิงไม่เพียงมีอัตราส่วนร่วมในกิจกรรมประเภทสังคมและนันทนาการน้อยกว่าผู้ชายเท่านั้น สรุปร คนไทยอายุ 10 ปีขึ้นไปโดยเฉลี่ยใช้เวลาประมาณ 11.9 ชั่วโมงต่อวันหรือครึ่งหนึ่งของเวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมงในกิจกรรมการดูแลตนเอง อีกประมาณ 8.6 ชั่วโมงเป็นการทำงานโดยแบ่งเป็นการทำงานในอาชีพ 5.5 ชั่วโมงเพื่อการเรียนรู้ 1.3 ชั่วโมงและอีก 1.8 ชั่วโมงเพื่อการทำงานในครัวเรือนเหลือเวลาว่างอีก 3.5 ชั่วโมง การใช้เวลามีความแตกต่างกันอย่างมากตามอายุและเพศ ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี เวลาที่ถือว่าเป็นการทำงานส่วนมากเป็นการใช้เวลาเพื่อการเรียนรู้และจะมีเวลาว่างค่อนข้างมาก เวลาทำงานของผู้ชายในวัยผู้ใหญ่ส่วนมากจะเป็นเวลาที่ใช้เพื่อการทำงานในอาชีพ ส่วนผู้หญิงจะเป็นเวลาที่ทำงานในครัวเรือน นอกจากอายุและเพศ ซึ่งมีส่วนในการกำหนดแบบ

แผนการใช้เวลาของคนเรามากที่สุดแล้วองค์ประกอบของสมาชิกในครัวเรือน เช่น การมีเด็กหรือผู้สูงอายุอาศัยอยู่ร่วมชายคาเดียวกันหรือไม่และตัวแปรทางเศรษฐกิจเช่นรายได้และอาชีพ

วิรุพท์ แสงเรือน (2549) ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการขอบุคลากรในกลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรในกลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 กรุงเทพมหานครใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ทั้ง 5 ประเภทคือ ประเภทกีฬาและการออกกำลังกาย ประเภทการท่องเที่ยว ประเภทดนตรีและร้องเพลง ประเภทงานอดิเรก และประเภทการอ่าน การพูด และการเขียน ได้แก่กิจกรรม การเดิน เทียนน้ำตก ร้องเพลงในงานสังสรรค์ต่าง ๆ การเล่นอินเทอร์เน็ต และการอ่านหนังสือการ์ตูน คิดเป็นร้อยละ 51.9, 21.4, 24.9, 27.2 และ 69.6 ตามลำดับ

อรชร มณีสงฆ์ (2544) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของสตรีที่ทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษาพบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท เวลาที่เหลือจากการทำงานส่วนใหญ่จะใช้ไปกับการทำงานบ้าน ส่วนเวลาที่เหลือจะเป็นเวลาว่างในการพักผ่อน ซึ่งร้อยละ 91.6 จะใช้เวลาว่างเพื่อดูโทรทัศน์ และออกกำลังกายร้อยละ 30.0 อุปกรณ์การสื่อสารที่สำคัญในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร คือ โทรศัพท์ และแรงงานส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ในซูเปอร์มาร์เก็ตมากที่สุด ยกเว้นผัก ผลไม้และเนื้อสดจะซื้อจากตลาดสด

เฟรดเบิร์กและเว็บ (Friedberg; Webb 2005) ได้ศึกษาการใช้เวลาการทำงาน และเวลาในการทำงานบ้านกับเวลาพักผ่อน โดยใช้ข้อมูลจาก American Time Use Survey. โดยแบ่งการใช้เวลาระหว่างวันทำงาน (Weekday) กับวันหยุดสุดสัปดาห์ (Weekend) และวัดค่าจ้างเป็นรายชั่วโมง พบว่าผู้ชายจะมีค่าจ้างสูงกว่าผู้หญิง และใช้ชั่วโมงการทำงานเพื่อหารายได้มากกว่าและใช้เวลาในการทำงานในครัวเรือนน้อยกว่าผู้หญิง โดยผู้ชายใช้เวลาว่าง 1059 นาที หญิงใช้เวลา 1023 นาที หากค่าจ้างของครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ผู้หญิงจะเพิ่มเวลาว่างขึ้นเป็น 18.6 นาที และทำงานบ้านเพิ่ม 14.5 นาที โดยเวลาว่างนี้หญิงจะใช้เพื่อการพักผ่อน ดูโทรทัศน์ จะใช้เวลากับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งตรงข้ามกับผู้ชาย ส่วนผู้ชายไม่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะมีเวลาว่างมากกว่าผู้ชายที่จบในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนผู้หญิงที่จบระดับปริญญาตรีจะมีเวลาว่างน้อยกว่าผู้หญิงที่จบระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องของอายุผู้ชายสูงอายุจะลดเวลาว่างลง และเพิ่มเวลาทำงานบ้านเพิ่มขึ้น ส่วนผู้หญิงสูงอายุจะมีผลตรงข้ามกัน คือ จะเพิ่มเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนมากขึ้นและลดเวลาการทำงานบ้านให้น้อยลง

จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และเอมอร จงศิริพรปกรณ (2543: 26-40) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้เวลาของอาจารย์ในสังกัดวิทยาลัยคริสเตียน โดยใช้ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาโดยศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ในวันทำงานและวันหยุด พบว่า ในวันทำงาน อาจารย์ใช้เวลานอน 6.20 ชั่วโมง และทำงาน ประชุมหรือวางแผนและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา 8.28 ชั่วโมง ใช้เวลาทำงานบ้าน 0.03 ชั่วโมง และเวลาในงานอดิเรก 1.17 ชั่วโมง ส่วนวันหยุด อาจารย์ใช้เวลานอน 6.52 ชั่วโมงและ ทำงาน ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงาน 4.45 ชั่วโมง ใช้เวลาทำงานบ้าน 2.06 ชั่วโมง

และเวลาในงานอดิเรก 1.53 ชั่วโมง ผลทางด้านปัจจัยต่าง ๆ พบว่า อาจารย์ผู้หญิงและผู้ชาย ใช้เวลาปฏิบัติงานในที่ทำงานและในวันหยุดที่บ้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่การใช้เวลาปฏิบัติงานหลังเลิกงานของอาจารย์ผู้หญิงมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอายุและการศึกษา พบว่า อาจารย์ที่มีอายุและการศึกษาที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันทั้งเวลาในการปฏิบัติงานที่ทำงาน หลังเลิกงาน ที่บ้านและในวันหยุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

เกศแก้ว ศรีงาม (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความแตกต่างของการใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการของเยาวชนไทย พบว่า เยาวชนไทยเข้าร่วมและใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภทต่างกันออกไป นั่นคือ เยาวชนไทยส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างรับชมโทรทัศน์ รับฟังวิทยุ-ฟังเทป อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านหนังสือ สร้างสรรค์ เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายและเยาวชนส่วนน้อยมีการใช้เวลาว่างเดินเล่นตามศูนย์การค้า ชมมหรสพต่าง ๆ ชมวิดีโอ ทำงานอดิเรก และเดินเล่น ตามสวนสาธารณะและพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของการใช้เวลาว่าง ในกิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การรับฟังวิทยุ-ฟังเทป การรับชมโทรทัศน์ ได้แก่เพศ ขนาดของครัวเรือน ภาวะการทำงาน เขต และภาคที่อยู่อาศัย การชมวิดีโอ ได้แก่ ระดับการศึกษาภาวะการทำงาน เขต และภาคที่อยู่อาศัย การชมมหรสพต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา เขต และภาคที่อยู่อาศัย การอ่านหนังสือพิมพ์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาและภาคที่อยู่อาศัย การอ่านหนังสือได้แก่ ระดับการศึกษา ภาวะการทำงาน การนับถือศาสนา เขต และภาคที่อยู่อาศัย การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ได้แก่ เพศ และภาคที่อยู่อาศัย การสังสรรค์ ได้แก่ เพศ ขนาดของครัวเรือน ระดับการศึกษา เขต และภาคที่อยู่อาศัย การเดินเล่นตามศูนย์การค้า ได้แก่ขนาดของครัวเรือนและภาคที่อยู่อาศัย การเดินเล่นตามสวนสาธารณะ ได้แก่ ภาวะการทำงาน ของเยาวชน การทำงานอดิเรก ได้แก่ระดับการศึกษา เขต และภาคที่อยู่อาศัย

เพชรรัตน์ อนันนทวรรณ (2531: 77-79) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรเวลาของแรงงานเด็กในชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานคร โดยใช้ข้อมูลการสำรวจชุมชนแออัด ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับ UNDP/ILO-ARTEP ซึ่งศึกษา ชั่วโมงการทำงานในตลาด และกิจกรรมที่ไม่ผ่านตลาด (การทำงานบ้าน ทำอาหาร ดูแลครอบครัว) และเวลาในการพักผ่อนของแรงงานเด็ก ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการจัดสรรเวลาของแรงงานคือ อายุ อัตราค่าจ้างรายได้ ครัวเรือน พบว่า ร้อยละ 85.4 ทำงานในตลาดแรงงานวันละ 1-8 ชั่วโมง และร้อยละ 14.6ทำงานตลาดแรงงานเกินวันละ 8 ชั่วโมง แรงงานเด็กมีอายุมากขึ้น จะมีชั่วโมงการทำงานเพิ่มขึ้นการใช้เวลาทำงานบ้านส่วนใหญ่ประมาณ วันละ 2 ชั่วโมง และมีเวลาพักผ่อนวันละ 15-16 ชั่วโมงปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรเวลาของแรงงานเด็กก็คือ รายได้ของครัวเรือน ซึ่งในทางตรงกันข้ามกับการจัดสรรเวลาเพื่อการทำงานและความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือนกับการจัดสรรเวลาเพื่อการพักผ่อนเป็นไปในทางเดียวกัน คือถ้ารายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะตัดสินใจให้แรงงานเด็กมีชั่วโมงทำงานลดลง สำหรับอัตราค่าจ้างมีความสัมพันธ์ไปใน

ทิศทางเดียวกันกับการจัดสรรเวลาเพื่อการทำงาน และเป็นไปในทิศทางตรงข้ามกับการจัดสรรเวลาเพื่อการศึกษาและการพักผ่อน

สุทธิลักษณ์ สร้างมั่งคั่ง (2524) ศึกษาถึงการจัดสรรเวลาของผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เฉพาะกรณีศึกษาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพฯ วิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยโดยแบ่งการจัดสรรเวลาออกเป็น เวลาทำงานในตลาดแรงงาน เวลาทำงานบ้าน และเวลาพักผ่อน ซึ่งตัวแปรที่ใช้อธิบายการจัดสรรเวลาในกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ อายุ การศึกษา ค่าจ้าง ประสบการณ์ จำนวนบุตร อายุบุตร รายได้ของครอบครัวซึ่งไม่รวมรายได้ของภรรยา พบว่า ค่าจ้าง และจำนวนบุตรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานในตลาดแรงงานมากที่สุด ถ้าค่าจ้างสูงขึ้น ชั่วโมงการทำงานในตลาดแรงงานจะสูงขึ้นด้วย และชั่วโมงการพักผ่อนจะลดลง ส่วนจำนวนและอายุของบุตรมีผลตรงข้ามกับจำนวนชั่วโมงทำงาน ในตลาดแรงงานและจำนวนชั่วโมงพักผ่อน แต่มีผลในทางเดียวกันกับจำนวนชั่วโมงทำงานในบ้านและเมื่ออายุของบุตรมากขึ้น รายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลในทางเดียวกับการพักผ่อนในวันทำงาน แต่ไม่มีอิทธิพลต่อการพักผ่อนในวันหยุด

กรรณิการ์ เลาพันธุ์แสง (2521) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างของคนงานสตรีที่พักในหอพักของบริษัท โรงงานทอผ้ากรุงเทพจำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อจะได้ทราบว่าคนงานสตรีที่พักในหอพักใช้เวลาว่างทำอะไร มีประโยชน์เพียงใด และจะส่งเสริมอย่างไร โดยประชากรที่ศึกษาคือคนงานสตรีบริษัท โรงงานทอผ้ากรุงเทพจำกัด จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการ Sample Random ได้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน จากศึกษาพบว่า การใช้เวลาว่างขึ้นอยู่กับอุปนิสัยส่วนตัว กิจกรรมเวลาว่างของคนงานสตรีส่วนใหญ่ ออกมาในรูปแบบของการร่วมตัวกันในห้องพัก เพื่อทำกิจกรรม ร้องเพลง ท่องเที่ยว โดยจะทำกิจกรรมโดยทำงานฝีมือมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้เวลาว่างเพื่อเรียนพิเศษเพิ่มเติม การใช้เวลาว่างของแรงงานสตรี ไม่ได้มีการวางแผนล่วงหน้า เนื่องจากทำงานเป็นกะหมุนเวียน การศึกษายังพบอีกว่า คนงานสตรีต้องการจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยให้บริษัทฯ ช่วยส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาและการวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือข้อมูลที่รวบรวมเอกสาร ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่ม
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Populations)

ประชากรที่เป็นตัวแทนในการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานนอกระบบในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แรงงานที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมนอกระบบ ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จำนวน 429 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกิจกรรมในการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานนอกระบบออกเป็น การใช้เวลาเป็น 15 กิจกรรม คือ

1. การทำงานในหน่วยงานเอกชน รัฐวิสาหกิจ รัฐบาล องค์การที่ไม่แสวงหากำไร (ทำงานในระบบ)
2. การทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
3. การทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
4. การทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน
5. การทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน
6. การให้บริการในครัวเรือนของตนเอง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน
7. การให้บริการดูแลสมาชิกในครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน
8. การให้บริการชุมชนและการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่น
9. การเรียนรู้

10. การเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน
11. การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา
12. งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ
13. การมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง
14. สื่อสารมวลชน
15. การดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมาย
2. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมาย
3. รวบรวมตัวแปรต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาในหน่วยของบุคคล โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ นำมาจัดแยกข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาคัดเลือกข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย คือ กลุ่มกำลังแรงงานอายุ 15 ปี ขึ้นไป, เพศ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ และตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Description Analysis) โดยนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ตารางและค่าสถิติอย่างง่าย เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปของแรงงาน และการใช้เวลาว่าง
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, อาชีพ, การศึกษา, กับเวลาว่าง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นได้ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (%)

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) คือการคำนวณหาสัดส่วนของข้อมูลในแต่ละตัวเปรียบเทียบกับข้อมูลรวมทั้งหมด โดยให้ข้อมูลรวมทั้งหมดมีค่าเป็นร้อยละ

$$\text{สูตร ร้อยละ (\%)} = \frac{X \times 100}{N}$$

โดย X คือ จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องนำมาหาค่าร้อยละ
 N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร
 $\sum_{i=1}^n x_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูล

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum_{i=1}^n x^2 - \left(\sum_{i=1}^n x \right)^2}{N(N-1)}}$$

$S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\left(\sum_{i=1}^n x \right)^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum_{i=1}^n x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของข้อมูล
 N แทน จำนวนตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานนอกระบบ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Description Analysis) โดยนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ตารางและคำสถิติอย่างง่าย เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปของแรงงาน และใช้เวลาว่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, อาชีพ, การศึกษา, สถานภาพ กับแบบแผนการใช้เวลา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความเป็นกลาง ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้เวลาว่างของแรงงานนอกระบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของแรงงาน โดยจำแนกเป็นค่าความเป็นกลาง ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงาน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส
 ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	284	66.2
หญิง	145	33.8
อายุ		
15-24 ปี	67	15.6
25-34 ปี	98	22.8
35-44 ปี	106	24.7
45-54 ปี	104	24.2
55-64 ปี	47	11
65 ปีขึ้นไป	7	1.6
ระดับการศึกษา		
ไม่มีการศึกษา	45	10.5
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	170	39.6
ระดับประถมศึกษา	129	30.1
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	65	15.2
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	20	4.7
สถานภาพ		
โสด	109	25.4
สมรส	262	61.1
ม้าย	24	5.6
หย่าร้าง	13	3.0
แยกกันอยู่	21	4.9

ตาราง 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของแรงงาน ซึ่งได้แก่แรงงานเป็นผู้มีงานทำตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่าแรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 และเพศหญิง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 35 – 44 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 24.71 รองลงมาคือกลุ่มคนอายุ 45 – 54 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 กลุ่มอายุ 25 – 34 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 และกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวนคนน้อยที่สุดเท่ากับจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.63 ระดับการศึกษาของแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 39.16 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 30.07 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ไม่มีการศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 10.73 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66 และระดับสูงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 สถานภาพของแรงงานส่วนใหญ่คือสมรส จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 61.07 รองลงมาคือโสดจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 25.41 มีคู่สมรส 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59 หย่าร้างจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 ส่วนสถานภาพแยกกันอยู่มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตอนที่ 2 ศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง และความแตกต่าง โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยแบ่งแบบแผนการใช้เวลาวางเป็น 15 กิจกรรม คือ

1. การทำงานในทำงานในระบบ
2. การทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
3. การทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
4. การทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน
5. การทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน
6. การให้บริการในครัวเรือนของตนเอง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน
7. การให้บริการดูแลสมาชิกในครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน
8. การให้บริการชุมชนและการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่น
9. การเรียนรู้
10. การเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน
11. การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา
12. งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ
13. การมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง
14. สื่อสารมวลชน
15. การดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล

ตาราง 2 จำนวนนาฬิกาที่ใช้เพื่อทำงานในระบบเฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวน (นาฬิกา/วัน) ที่ใช้เพื่อทำงานในระบบ		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	194.8	70.2	284
หญิง	162.0	29.8	145
อายุ			
15-24 ปี	179.9	15.3	67
25-34 ปี	197.0	24.5	98
35-44 ปี	215.4	29.0	106
45-54 ปี	176.0	23.2	104
55-64 ปี	134.7	8	47
65 ปีขึ้นไป	-	-	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	130.7	7.5	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	176.1	38	170
ระดับประถมศึกษา	222.8	36.5	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	162.6	13.4	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	184.5	4.7	20
สถานภาพ			
โสด	204.8	28.3	109
สมรส	183.7	61.1	262
ม่าย	44.2	1.3	24
หย่าร้าง	241.5	4	13
แยกกันอยู่	198.6	5.3	21

ตาราง 2 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรเพศ แรงงานก่อสร้างแรงงานเพศชายจะใช้เวลาเพื่อทำงานระบบมากกว่าแรงงานที่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.2 โดยใช้เวลาเฉลี่ยทำงานในระบบ 194.8 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่เป็นเพศหญิง ใช้เวลาทำงานในระบบ ร้อยละ 29.8 หรือใช้เวลาเพียง 162 นาทีต่อวันในการทำงานในระบบเท่านั้น ตัวแปรกลุ่มอายุพบว่า แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 29 จะใช้เวลาเพื่อทำงานในระบบมากกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ โดยจะใช้เวลาเฉลี่ย 214.4 นาทีต่อวันในการทำงาน ในขณะที่แรงงานในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป ไม่พบว่าได้ทำงานระบบตลาดแล้ว อันเนื่องมาจากแรงงานในกลุ่มดังกล่าว จัดอยู่ในประชากรผู้สูงอายุ ทำให้ได้ใช้แรงงานในระบบตลาด และจากผลการวิจัยยังพบว่า แรงงานในกลุ่มอายุ 25-34 ปี และ 45-54 ปี จะใช้เวลาเพื่อทำงานในระบบ ร้อยละ 24.5 และ 23.2 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการใช้เวลาเพื่อทำงานในระบบ แรงงานที่มีอายุมากขึ้นจะใช้เวลาในการทำงานในระบบน้อยลง ตัวแปรระดับการศึกษา แรงงานที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาเฉลี่ยในการทำงานในระบบมากกว่า แรงงานระดับการศึกษาอื่นๆ เฉลี่ยวันละ 222.8 ชั่วโมงแต่ในขณะเดียวกันแรงงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 38 จะใช้เวลาในการทำงานเฉลี่ย 176.1 นาทีต่อวัน ตัวแปรด้านสถานภาพ จะพบว่าแรงงานที่อยู่ในสถานภาพหย่าร้างจะใช้เวลาเฉลี่ย 241.5 นาทีต่อวันในการทำงานในระบบ แต่คิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้น ขณะแรงงานที่อยู่ในสถานภาพสมรส เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำงานในระบบมากที่สุด ร้อยละ 61.1 ใช้เวลา 183.7 นาทีต่อวัน

ตาราง 3 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	21.1	84.4	284
หญิง	7.7	15.6	145
อายุ			
15-24 ปี	10.1	9.6	67
25-34 ปี	9.4	13	98
35-44 ปี	11.5	17.2	106
45-54 ปี	20.5	30	104
55-64 ปี	32.1	21.3	47
65 ปีขึ้นไป	91.4	9	7

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	6.4	4.1	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	27.4	65.5	170
ระดับประถมศึกษา	6.5	11.8	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	20.3	18.6	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	20
สถานภาพ			
โสด	10.4	15.9	109
สมรส	16	58.9	262
ม้าย	27.9	9.4	24
หย่าร้าง	10	1.8	13
แยกกันอยู่	47.1	13.9	21

ตาราง 3 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศชาย ร้อยละ 84.4 จะใช้เวลาเฉลี่ย 21.1 นาฬิกาต่อวัน ในการทำงานกับกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน มากกว่าแรงงานเพศหญิง ที่ใช้เวลาเพียง 7.7 นาฬิกาต่อวัน แรงงานที่กลุ่มอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 30 ใช้เวลา 20.5 นาฬิกา เป็นแรงงานในกลุ่มแรงงานที่มีแนวโน้มในการใช้เวลาในการทำงานกับกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากที่สุด คือกลุ่มแรงงานที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป จะใช้เวลา 91.4 นาฬิกา แต่มีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น จากกลุ่มตัวอย่าง 429 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบอีกว่า เมื่อทำการพิจารณาตัวแปรด้านกลุ่มอายุของแรงงานพบว่า แรงงานเมื่อมีอายุการทำงานมากขึ้น จะใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมขั้นต้นของครัวเรือนมากขึ้น ถ้าพิจารณาตัวแปรด้านการศึกษา พบว่า แรงงานที่การศึกษาสูง คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะไม่ใช้เวลาในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเลย ส่วนแรงงานที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากที่สุด คือ ใช้เวลา 27.4 นาฬิกาต่อวัน หรือคิดเป็นร้อยละ 65 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ด้านของสถานภาพของแรงงานในกลุ่มตัวอย่าง แรงงานที่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 58.9 จะใช้เวลา 16 นาฬิกาต่อวันในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน ซึ่งมากที่สุด ส่วนแรงงานที่อยู่ใน

สถานภาพแยกกันอยู่จะเป็นเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของ
ครัวเรือนมากที่สุด คือ เฉลี่ย 47.1 นาทีต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 13.9

ตาราง 4 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน
จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิต ขั้นต้นของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	2.8	45.2	284
หญิง	6.7	54.8	145
อายุ			
15-24 ปี	-	-	67
25-34 ปี	2.9	15.8	98
35-44 ปี	-	-	106
45-54 ปี	1.6	9.6	104
55-64 ปี	23.8	63.3	47
65 ปีขึ้นไป	28.6	11.3	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	1.8	4.5	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	7.6	73.4	170
ระดับประถมศึกษา	-	-	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	6	22	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	20

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิต ขั้นต้นของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
สถานภาพ			
โสด	-	-	109
สมรส	6.5	95.5	262
ม่าย	3.3	4.5	24
หย่าร้าง	-	-	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 4 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศหญิงจะใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากกว่าแรงงานเพศชาย โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลา 6.7 นาฬิกาต่อวันในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 54.8 เมื่อวิเคราะห์กลุ่มอายุของแรงงานพบว่า แรงงานในกลุ่มอายุ 15-24 ปีจำนวน 67 คน, 35-44 ปี จำนวน 106 คน จะไม่ใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน แต่แรงงานที่มีอายุสูงขึ้นจะใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน มากขึ้นตามลำดับ แรงงานในกลุ่มอายุ 55-64 ปี จะใช้เวลา 23.8 นาฬิกา และ แรงงานในกลุ่ม 65 ปีขึ้นไป จะใช้เวลา 28.6 นาฬิกา ส่วนตัวแปรด้านการศึกษาของแรงงาน แรงงานที่ไม่ได้ใช้เวลาการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน จะเป็นแรงงานในกลุ่มระดับประถม กับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 129 คน และ 20 คนตามลำดับ แรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาร้อยละ 73.4 ใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน 7.6 นาฬิกาต่อวัน ตัวแปรด้านสถานภาพของแรงงานที่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 95.5 จะใช้เวลาเฉลี่ย 6.5 นาฬิกาต่อวันในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน และแรงงานสถานภาพเป็นม่าย ใช้เวลา 3.3 นาฬิกาในการทำกิจกรรมดังกล่าว นอกจากนั้นแรงงานที่อยู่ในสถานภาพ โสด หย่าร้าง และ แยกกันอยู่จะไม่ใช้เวลาการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเลย

ตาราง 5 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	256.2	65.4	284
หญิง	265	34.6	145
อายุ			
15-24 ปี	272.5	16.4	67
25-34 ปี	269.1	23.7	98
35-44 ปี	229.9	21.9	106
45-54 ปี	263.5	24.6	104
55-64 ปี	281.5	11.9	47
65 ปีขึ้นไป	221.4	1.4	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	244.7	9.9	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	258.5	39.5	170
ระดับประถมศึกษา	252.4	29.3	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	295.1	17.3	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	224	4	20
สถานภาพ			
โสด	261.3	25.6	109
สมรส	259.8	61.2	262
ม้าย	319.6	6.9	24
หย่าร้าง	209.2	2.4	13
แยกกันอยู่	202.4	3.8	21

ตาราง 5 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศชายจะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้างน้อยกว่าเพศหญิง โดยเพศชายจะใช้เวลา 256.2 นาทีต่อวัน ในขณะที่เพศหญิงจะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้าง 265 นาทีต่อวัน แรงงานในกลุ่มอายุ 55-64 ปี จะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้างเฉลี่ย 281.5 นาที รองลงมา คือแรงงานในกลุ่มอายุ 15-24 ปี จะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้าง 272.5 นาทีต่อวัน ส่วนแรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้างเฉลี่ย 295.1 นาทีต่อวัน แรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแรงงานกลุ่มที่จะใช้เวลาในการทำงานก่อสร้างน้อยที่สุด คือเฉลี่ย 224 นาทีต่อวัน ด้านแรงงานที่มีสถานภาพเป็นม่าย ใช้เวลาในการทำงานก่อสร้างมากที่สุด เฉลี่ย 319.6 นาทีต่อวัน

ตาราง 6 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	3.6	86.3	284
หญิง	1.1	13.7	145
อายุ			
15-24 ปี	0.4	2.6	67
25-34 ปี	-	-	98
35-44 ปี	3.2	29.1	106
45-54 ปี	3.7	32.5	104
55-64 ปี	8.9	35.9	47
65 ปีขึ้นไป	-	-	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	0.9	3.4	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	4.5	65	170
ระดับประถมศึกษา	2.6	29.1	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	0.5	2.6	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	20

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
สถานภาพ			
โสด	3.1	29.1	109
สมรส	2.3	52.1	262
ม่าย	9.2	18.8	24
หย่าร้าง	-	-	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 6 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เพศชายใช้เวลาในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 3.6 นาฬิกาต่อวัน แรงงานในกลุ่มอายุ 55-64 จะใช้เวลาในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 8.9 นาฬิกาต่อวัน ส่วนแรงงานในกลุ่มอายุ 25-34 ปี และ 65 ปีขึ้นไป จะไม่ใช้เวลาการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนเลยเวลา แรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนมากที่สุด คือใช้เวลาเฉลี่ย 4.5 นาฬิกาต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพม่ายจะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนมากที่สุดเฉลี่ย 9.2 นาฬิกาต่อวัน ในขณะที่แรงงานในกลุ่มที่มีสถานภาพ หย่าร้าง และ แยกกันอยู่ จะเป็นแรงงานที่ไม่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวเลย

ตาราง 7 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการให้บริการในครัวเรือนของตนเอง เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการให้บริการในครัวเรือนของตนเอง		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	35.7	32.5	284
หญิง	145	67.5	145

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการให้บริการในครัวเรือนของตนเอง		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
อายุ			
15-24 ปี	30.1	6.5	67
25-34 ปี	58.2	18.2	98
35-44 ปี	79.9	27.1	106
45-54 ปี	97.8	32.5	104
55-64 ปี	90.4	13.6	47
65 ปีขึ้นไป	92.9	2.1	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	92.4	13.3	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	90.5	49.2	170
ระดับประถมศึกษา	63.3	26.1	129
(ต่อ)			
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	38	7.9	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	54.5	3.5	20
สถานภาพ			
โสด	30.8	10.7	109
สมรส	85.2	71.4	262
ม้าย	121.7	9.3	24
หย่าร้าง	66.2	2.8	13
แยกกันอยู่	85.2	5.7	21

ตาราง 7 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศชายจะใช้เวลาในการให้บริการในครัวเรือนของตนเองน้อยกว่า แรงงานหญิง โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลาเฉลี่ย 145 นาฬิกาต่อวัน แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 45-54 ปี จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการให้บริการในครัวเรือนของตนเอง

มากที่สุด เฉลี่ยวันละ 97.8 นาที และแรงงานที่ใช้เวลาทำกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุดจะเป็นแรงงานที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น คือกลุ่มอายุ 15-24 ปี โดยแรงงานในกลุ่มนี้จะใช้เวลา 30.1 นาทีต่อวันในการทำกิจกรรม ถ้าพิจารณาในด้านของระดับการศึกษาเราจะพบว่า แรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษาจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการให้บริการในครัวเรือนของตนเองมากกว่าแรงงานที่มีระดับการศึกษาอื่นๆ เฉลี่ยวันละ 92.4 นาทีต่อวัน ในด้านสถานภาพของแรงงานเราจะพบ แรงงานที่มีสถานภาพเป็นม่าย จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการให้บริการในครัวเรือนของตนเองเฉลี่ยวันละ 121.7 นาทีต่อวัน ส่วนแรงงานที่ทำกิจกรรมในด้านนี้น้อยที่สุด จะเป็นแรงงานที่อยู่ในกลุ่มสถานภาพโสด โดยจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมเฉลี่ย 30.8 นาทีต่อวันเท่านั้น

ตาราง 8 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	7.7	40.8	284
หญิง	22	59.2	145
อายุ			
15-24 ปี	2.8	3.5	67
25-34 ปี	8.8	16	98
35-44 ปี	16.6	32.7	106
45-54 ปี	15.1	29.1	104
55-64 ปี	18.9	16.5	47
65 ปีขึ้นไป	17.1	2.2	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	14	11.7	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	12.4	39	170
ระดับประถมศึกษา	15.7	37.7	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	6.9	8.3	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	9	3.3	20

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
สถานภาพ			
โสด	0.8	1.7	109
สมรส	15.2	73.8	262
ม่าย	42.9	19.1	24
หย่าร้าง	13.8	3.3	13
แยกกันอยู่	5.2	2.1	21

ตาราง 8 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศหญิงจะใช้เวลาในการดูแลสมาชิกในครัวเรือนมากกว่าแรงงานเพศชาย โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลาเฉลี่ยต่อวันในการทำกิจกรรมดังกล่าวเฉลี่ยวันละ 22 นาฬิกา ในขณะที่แรงงานชายจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน วันละ 7.7 นาฬิกา ถ้าพิจารณาในด้านของกลุ่มอายุของแรงงานจะพบว่า แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 55-64 ปี จะใช้เวลาในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน มากกว่าแรงงานที่มีกลุ่มอายุอื่นๆ คือจะใช้เวลาเฉลี่ย 18.9 นาฬิกาต่อวัน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบอีกว่า แรงงานจะทำกิจกรรมในการดูแลสมาชิกของครัวเรือนว่าแรงงานมีอายุมากขึ้น ในด้านของระดับการศึกษาพบว่า แรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมดูแลสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 15.7 นาฬิกาต่อวัน โดยแรงงานที่ได้รับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการดูแลสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด เฉลี่ยวันละ 6.9 นาฬิกา แรงงานที่มีสถานภาพ เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าว เฉลี่ยวันละ 42.9 นาฬิกา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวมากที่สุด แรงงานที่มีสถานภาพโสด จะเป็นกลุ่มแรงงานที่มีใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุด โดยใช้เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม 0.8 นาฬิกาต่อวันเท่านั้น

ตาราง 9 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการให้บริการชุมชน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการให้บริการชุมชน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	4.6	86.7	284
หญิง	1.4	13.3	4.6
อายุ			
15-24 ปี	1.5	6.7	67
25-34 ปี	11.5	75.3	98
35-44 ปี	1.3	9.3	106
45-54 ปี	1.3	8.7	104
55-64 ปี	-	-	47
65 ปีขึ้นไป	-	-	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	2.7	8	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	0.8	8.7	170
ระดับประถมศึกษา	1.1	9.3	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	12.5	54	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	15	20	20
สถานภาพ			
โสด	0.9	6.7	109
สมรส	5.3	93.3	262
ม่าย	-	-	24
หย่าร้าง	-	-	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศชายจะใช้เวลาในการบริการชุมชนเฉลี่ยวันละ 4.6 นาฬิกาต่อวัน ซึ่งมากกว่าแรงงานหญิง ที่ใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 1.4 นาฬิกาต่อวัน พิจารณาในด้านของกลุ่มอายุของแรงงาน เมื่อแรงงานมีอายุมากขึ้นจะไม่ใช้เวลาในการบริการชุมชนหรือใช้น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับแรงงานในช่วงกลุ่มอายุกลางคน คือกลุ่มอายุเฉลี่ย 25-34 ปี ที่เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการให้บริการชุมชนมากที่สุด เฉลี่ยวันละ 11.5 นาฬิกาต่อวัน เมื่อพิจารณาตัวแปรทางด้านการศึกษา แล้วแรงงานที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้เวลาในการให้บริการชุมชนเฉลี่ย วันละ 15นาฬิกา ขณะที่แรงงานที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาใช้เวลาในการให้บริการชุมชน วันละ 0.8 นาฬิกาเท่านั้น

ตาราง 10 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการเรียนรู้		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	0.4	100	284
หญิง	-	-	145
อายุ			
15-24 ปี	1.6	100	67
25-34 ปี	-	-	98
35-44 ปี	-	-	106
45-54 ปี	-	-	104
55-64 ปี	-	-	47
65 ปีขึ้นไป	-	-	7
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	2.4	100	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-	170
ระดับประถมศึกษา	-	-	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	20

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการเรียนรู้		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
สถานภาพ			
โสด	1	100	109
สมรส	-	-	262
ม่าย	-	-	24
หย่าร้าง	-	-	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญในการทำกิจกรรมด้านการเรียนเท่าที่ควร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่า ถ้าพิจารณาเป็นปัจจัย แรงงานชายจะใช้เวลาเพียง 0.4 นาฬิกาต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 15-24 ปี ใช้เวลาในการเรียนรู้ 1.6 นาฬิกาต่อวัน และแรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษาเป็นกลุ่มแรงงานเพียงกลุ่มเดียว ที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้เวลาเฉลี่ย 2.4 นาฬิกาต่อวัน และแรงงานที่อยู่ในสถานภาพโสด จะใช้เวลาเพื่อการเรียนรู้ 1 นาฬิกา เท่านั้น

ตาราง 11 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	36.3	63.1	284
หญิง	41.5	36.9	145
อายุ			
15-24 ปี	39.0	16.0	67
25-34 ปี	41.5	24.9	98

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
35-44 ปี	35.1	22.8	106
45-54 ปี	32.6	20.8	104
55-64 ปี	42.6	12.2	47
65 ปีขึ้นไป	77.1	3.3	7.0
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	68.9	19.0	45.0
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	33.3	34.7	170
ระดับประถมศึกษา	37.9	29.9	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	29.2	11.6	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	39.0	4.8	20.0
สถานภาพ			
โสด	42.4	28.3	109
สมรส	35.5	56.9	262
ม่าย	40.4	5.9	24
หย่าร้าง	70.8	5.6	13
แยกกันอยู่	25.2	3.3	21

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์พบว่าแรงงานเพศหญิงจะใช้เวลาในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่าแรงงานชาย โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลาในการทำกิจกรรม เฉลี่ย 41.5 นาทีต่อวัน ซึ่งแรงงานชายจะใช้เวลาในการทำกิจกรรม 36.3 นาทีต่อวัน ในด้านอายุของแรงงาน แรงงานที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ใช้เวลาในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน เฉลี่ยวันละ 77.1 นาทีต่อวัน โดยถ้าพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มนี้แล้วพบ เมื่อแรงงานมีอายุเพิ่มขึ้นก็จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชนเพิ่มมากขึ้น แรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษา จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วม เฉลี่ยวันละ 68.9 นาที ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพหย่าร้างจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วม เฉลี่ยวันละ 70.8 นาที

ตาราง 12 จำนวนผู้ที่ใช้ในการการเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนที่ใช้ในการการเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	-	-	284
หญิง	-	-	145
อายุ			
15-24 ปี	-	-	67
25-34 ปี	-	-	98
35-44 ปี	-	-	106
45-54 ปี	-	-	104
55-64 ปี	-	-	47
65 ปีขึ้นไป	-	-	70
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	-	-	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-	170
ระดับประถมศึกษา	-	-	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	20
สถานภาพ			
โสด	-	-	109
สมรส	-	-	262
ม่าย	-	-	24
หย่าร้าง	-	-	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ
แรงงานไม่ใช้ในการการเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา เลย

ตาราง 13 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ จำแนกตามเพศ
กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยาม ว่างอื่นๆ และการกีฬา		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	1.1	100	284
หญิง	-	-	145
อายุ			
15-24 ปี	4.8	100	67
25-34 ปี	-	-	98
35-44 ปี	-	-	106
45-54 ปี	-	-	104
55-64 ปี	-	-	47
65 ปีขึ้นไป	-	-	70
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	-	-	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-	170
ระดับประถมศึกษา	1.7	68.8	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1.5	31.2	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	20
สถานภาพ			
โสด	2.9	100	109
สมรส	-	-	262
ม้าย	-	-	24
หย่าร้าง	-	-	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 13 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานชายจะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ มากกว่าแรงงานหญิงแต่ไม่มาก โดยแรงงานชายใช้เวลา 1.1 นาที โดยแรงงานหญิงไม่ได้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าว แรงงานที่มีอายุในกลุ่ม 15-24 ปี จะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ เฉลี่ย 4.8 นาที เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา แรงงานที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมต้นจะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ เฉลี่ยวันละ 1.7 นาที และ 1.5 นาที ตามลำดับ ในขณะที่แรงงานที่อยู่ในสถานภาพโสด จะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ เฉลี่ย 2.90 นาที ต่อวัน ซึ่งแรงงานในกลุ่มอื่นๆ ไม่ได้ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ

ตาราง 14 จำนวนนาทีที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาทีที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	7.0	84.7	284
หญิง	2.5	15.3	145
อายุ			
15-24 ปี	11.3	32.3	67
25-34 ปี	6.1	25.5	98
35-44 ปี	4.2	18.7	106
45-54 ปี	2.4	10.6	104
55-64 ปี	3.8	7.7	47
65 ปีขึ้นไป	17.1	5.1	70
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	4.2	8.1	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	1.9	13.6	170
ระดับประถมศึกษา	2.8	15.3	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	14.5	40	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	27	23	20

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
สถานภาพ			
โสด	12.5	57.8	109
สมรส	3.4	38.3	262
ม่าย	2.5	2.6	24
หย่าร้าง	2.3	1.3	13
แยกกันอยู่	-	-	21

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แรงงานเพศชายใช้เวลาในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา เฉลี่ย 7.0 นาฬิกา มากกว่าแรงงานหญิงที่ใช้เวลาใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 2.5 นาฬิกา แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป จะใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา เฉลี่ยวันละ 17.1 นาฬิกาต่อวัน รองลงมาคือกลุ่มแรงงานที่มีอายุ 15-24 ปี ที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา 11.3 นาฬิกาต่อวัน ส่วนแรงงานในวัยอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬาน้อยที่สุด ในระดับการศึกษาแรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวเฉลี่ย 14.5 นาฬิกาต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่อยู่ในสถานะภาพโสดจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมเฉลี่ย 12.5 นาฬิกาต่อวัน

ตาราง 15 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในสัปดาห์ละวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในสัปดาห์ละวัน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	133.1	69.9	284
หญิง	112.5	30.1	145

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาที่ที่ใช้ในสื่อสารมวลชน		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
อายุ			
15-24 ปี	177.5	22.0	67
25-34 ปี	129.1	23.4	98
35-44 ปี	124.0	24.3	106
45-54 ปี	105.8	20.3	104
55-64 ปี	95.1	8.3	47
65 ปีขึ้นไป	137.1	1.7	70
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	133.1	11.1	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	113.6	35.7	170
ระดับประถมศึกษา	131.2	31.3	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	138.6	16.7	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	143.5	5.3	20
สถานภาพ			
โสด	141.5	28.5	109
สมรส	120.6	58.4	262
ม่าย	106.3	4.7	24
หย่าร้าง	150.8	3.6	13
แยกกันอยู่	123.3	4.8	21

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์พบว่า แรงงานเพศจะใช้ เฉลี่ย 113.1 นาที่ ในสื่อสารมวลชน ในขณะที่แรงงานหญิงจะใช้เวลาในกิจกรรมสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 112.5 นาที่ต่อวัน กลุ่มอายุของผู้ใช้แรงงาน แรงงานที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น คือแรงงานกลุ่มอายุ 15-24 ปี ใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชน 177.2 นาที่ รองลงมา คือแรงงานสูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป จะใช้เวลาในการ

สื่อสารมวลชนเฉลี่ย 137.1 นาที ในด้านระดับการศึกษาของแรงงานที่มีระดับสูงขึ้น จะมีการใช้เวลาสำหรับกิจกรรมสื่อสารมวลชนมากขึ้น โดยแรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 143.5 นาที ในขณะที่พิจารณาทางด้านสถานภาพของแรงงาน แรงงานที่มีสถานภาพอย่างร้างจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชนมาก เฉลี่ยวันละ 150.8 นาทีต่อวัน รองลงคือแรงงานกลุ่มที่มีสถานภาพโสด จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 141.5 นาทีต่อวัน

ตาราง 16 จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
เพศ			
ชาย	735.6	68.2	284
หญิง	672.1	31.8	145
อายุ			
15-24 ปี	708.4	15.5	67
25-34 ปี	706.4	22.6	98
35-44 ปี	719.0	24.9	106
45-54 ปี	719.9	24.4	104
55-64 ปี	708.1	10.9	47
65 ปีขึ้นไป	757.1	1.7	70
ระดับการศึกษา			
ไม่มีการศึกษา	737.8	10.8	45
ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา	713.5	39.6	170
ระดับประถมศึกษา	702.0	29.6	129
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	714.3	15.2	65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	743.5	4.8	20

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนนาฬิกาที่ใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล		
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน
สถานภาพ			
โสด	727.6	25.8	109
สมรส	706.6	60.4	262
ม่าย	722.1	5.7	24
หย่าร้าง	675.4	2.9	13
แยกกันอยู่	752.9	5.2	21

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานชายใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เฉลี่ยวันละ 735.6 นาฬิกาต่อวัน แรงงานหญิงใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เฉลี่ยวันละ 672.1 นาฬิกา แรงงานที่กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป จะใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เฉลี่ย 757.1 นาฬิกาต่อวัน แรงงานที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล มากเฉลี่ยวันละ 743.5 นาฬิกาต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพแยกกันอยู่จะใช้เวลาในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคลมากที่สุดในกลุ่มของสถานภาพ เฉลี่ยวันละ 752.9 นาฬิกาต่อวัน โดยแรงงานที่มีสถานภาพหย่าร้าง จะใช้เวลาในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล น้อยมากกว่า เฉลี่ย 675.4 นาฬิกาต่อวัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบการใช้เวลาของแรงงานระหว่างแรงงานชายและแรงงานหญิง

กิจกรรม (นาฬิกาต่อวัน)	เพศชาย			เพศหญิง		
	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	SD.	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	SD.
1. ทำงานในตลาด	194.8	284	17.8	162.0	145	17.1
2. การทำงานในกิจกรรมการผลิต ขั้นต้นของ ครั้วเรือน	21.1	284	5.7	0.5	145	3.1
3. การทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การ ผลิตขั้นต้นของครั้วเรือน	2.8	284	2.6	0.5	145	3.1

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรม	เพศชาย			เพศหญิง		
	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	SD.	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	SD.
4. การทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน	256.2	284	18.1	18.4	145	18.4
5. การทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน	0.25	284	1.8	0.1	145	0.7
6. การให้บริการครัวเรือน	2.48	284	3.7	10.1	145	6.1
7. การดูแลสมาชิกในครัวเรือน	0.54	284	2.2	1.5	145	5.4
8. การให้บริการชุมชน	0.32	284	3.2	0.1	145	0.8
9. การเรียนรู้	0.03	284	0.5	0.0	145	0.0
10. การเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน	2.52	284	3.9	2.9	145	6.5
11. การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา	-	284	-	-	145	-
12. งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ	0.08	284	1.0	-	145	-
13. การมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง	0.49	284	2.9	0.2	145	0.9
14. สื่อสารมวลชน	9.24	284	7.8	7.8	145	6.0
15. การดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล	51.08	284	8.5	46.7	145	6.0

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จากตารางเปรียบเทียบตัวแปรเพศ ระหว่างแรงงานชายและแรงงานหญิง กับกิจกรรมการใช้เวลาของแรงงาน พบว่า แรงงานชายและแรงงานหญิงจะใช้เวลาแตกต่างกันในทุกกิจกรรม โดยแรงงานส่วนใหญ่จะใช้เวลาไปการทำงานในตลาด และใช้เวลากว่า นั่นคือ กิจกรรมด้านสื่อสารมวลชน เช่น การอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ การดูหนัง/ฟัง โทรทัศน์ การดู/การฟังวิดีโอ และวิทยุ เพลง ต่างๆ โดยแรงงานชายจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านสื่อสารมวลชน

มากกว่าแรงงานหญิง โดยจะใช้เวลา 9.24 นาทีต่อวัน ส่วนการดูแลดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เช่นการนอนหลับ พักผ่อน ตามอัธยาศัย การรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพ การท่องเที่ยว ต่างๆ โดยแรงงานชายใช้เวลาทำกิจกรรมการดูแลตนเอง มากกว่าแรงงานหญิง เฉลี่ย 51.08 นาทีต่อวัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง เพื่อให้ทราบแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง และความแตกต่างของการใช้เวลาของงานแรงงานชายและหญิงในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ถ้าแรงงานใช้เวลาว่างจากการทำงานให้เกิดประโยชน์ เช่นในรูปแบบการรวมกลุ่ม จัดกิจกรรมนันทนาการ ตลอดจนจัดการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ซึ่งประโยชน์ก็จะเกิดกับตัวบริษัท และแรงงานด้วยกันทั้งสองฝ่าย แต่ถ้าในทางตรงกันข้ามถ้าแรงงานไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากปล่อยเวลาให้สูญเปล่าโดยไม่เกิดประโยชน์ และอาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาด้วย ดังนั้นถ้าองค์กร หรือนายจ้าง ทราบแบบแผน และความแตกต่างของการใช้เวลาว่างของแรงงาน ก็จะสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้องค์กรสามารถนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ไปวางแผนด้านการพัฒนาในด้านฝีมือแรงงาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาแบบแผนของการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร (Populations)

ประชากรที่เป็นตัวแทนในการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงาน ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แรงงานที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จำนวน 429 คน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมาย
2. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมาย
3. รวบรวมตัวแปรต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาในหน่วยของบุคคล โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งมีแหล่งที่มาของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาคัดเลือกข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย คือ กลุ่มกำลังแรงงาน อายุ 15 ปี ขึ้นไป, เพศ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ และตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Description Analysis) โดยนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ตารางและค่าสถิติอย่างง่าย เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปของแรงงาน และการใช้เวลาวาง
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, อาชีพ, การศึกษา, กับเวลาวาง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของแรงงาน แรงงานเป็นผู้มีงานทำตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่าแรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 และเพศหญิง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 35 – 44 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 24.71 รองลงมาคือกลุ่มคนอายุ 45 – 54 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 กลุ่มอายุ 25 – 34 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 และกลุ่มอายุ 65 ปี ขึ้นไป มีจำนวนคนน้อยที่สุดเท่ากับจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.63 ระดับการศึกษาของแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 39.16 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 30.07 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ไม่มีการศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 10.73 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66 และระดับสูงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 สถานภาพของแรงงานส่วนใหญ่คือสมรส จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 61.07 รองลงมา

คือโสดจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 25.41 ม่ายจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59 หย่าร้างจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 ส่วนสถานภาพแยกกันอยู่มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90

การทำงานในระบบ แรงงานเพศชายจะใช้เวลาเพื่อทำงานระบบมากกว่าแรงงานที่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.2 โดยใช้เวลาเฉลี่ยทำงานในระบบ 194.8 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่เป็นเพศหญิง ใช้เวลาทำงานในระบบ ร้อยละ 29.8 หรือใช้เวลาเพียง 162 นาทีต่อวันในการทำงานในระบบเท่านั้น ตัวแปรกลุ่มอายุพบว่า แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 29 จะใช้เวลาเพื่อทำงานในระบบมากกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ โดยจะใช้เวลาเฉลี่ย 214.4 นาทีต่อวันในการทำงาน ในขณะที่แรงงานในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป ไม่พบว่าได้ทำงานระบบตลาดแล้ว อันเนื่องมาจากแรงงานในกลุ่มดังกล่าว จัดอยู่ในประชากรผู้สูงอายุ ทำให้ได้ใช้แรงงานในระบบตลาด และจากผลการวิจัยยังพบว่า แรงงานในกลุ่มอายุ 25-34 ปี และ 45-54 ปี จะใช้เวลาเพื่อทำงานในระบบ ร้อยละ 24.5 และ 23.2 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการใช้เวลาเพื่อทำงานในระบบ แรงงานที่มีอายุมากขึ้นจะใช้เวลาในการทำงานในระบบน้อยลง ตัวแปรระดับการศึกษา แรงงานที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาเฉลี่ยในการทำงานในระบบมากกว่า แรงงานระดับการศึกษาอื่นๆ เฉลี่ยวันละ 222.8 ชั่วโมงแต่ในขณะเดียวกันแรงงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 38 จะใช้เวลาในการทำงานเฉลี่ย 176.1 นาทีต่อวัน ตัวแปรด้านสถานภาพ จะพบว่าแรงงานที่อยู่สถานภาพหย่าร้างจะใช้เวลาเฉลี่ย 241.5 นาทีต่อวันในการทำงานในระบบ แต่คิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้น ขณะที่แรงงานที่อยู่ในสถานภาพสมรส เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำงานในระบบมากที่สุด ร้อยละ 61.1 ใช้เวลา 183.7 นาทีต่อวัน

การทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน แรงงานเพศชาย ร้อยละ 84.4 จะใช้เวลาเฉลี่ย 21.1 นาทีต่อวัน ในการทำงานกับกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน มากกว่าแรงงานเพศหญิง ที่ใช้เวลาเพียง 7.7 นาทีต่อวัน แรงงานที่กลุ่มอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 30 ใช้เวลา 20.5 นาทีเป็นแรงงานในกลุ่มแรงงานที่มีแนวโน้มในการใช้เวลาในการทำงานกับกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากที่สุด คือกลุ่มแรงงานที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป จะใช้เวลา 91.4 นาที แต่มีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น จากกลุ่มตัวอย่าง 429 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบอีกว่า เมื่อทำการพิจารณาตัวแปรด้านกลุ่มอายุของแรงงานพบว่า แรงงานเมื่อมีอายุการทำงานมากขึ้น จะใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมขั้นต้นของครัวเรือนมากขึ้น ถ้าพิจารณาตัวแปรด้านการศึกษา พบว่า แรงงานที่การศึกษาสูง คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะไม่ใช้เวลาในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเลย ส่วนแรงงานที่ได้รับการศึกษต่ำกว่าระดับประถมศึกษาเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากที่สุด คือ ใช้เวลา 27.4 นาทีต่อวัน หรือคิดเป็นร้อยละ 65 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ด้านของสถานภาพของแรงงานในกลุ่มตัวอย่าง แรงงานที่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 58.9 จะใช้เวลา 16 นาทีต่อวันในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน ซึ่งมากที่สุด ส่วนแรงงานที่อยู่ในสถานภาพแยกกันอยู่จะเป็นเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากที่สุด คือ เฉลี่ย 47.1 นาทีต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 13.9

การทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน แรงงานเพศหญิงจะใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากกว่าแรงงานเพศชาย โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลา 6.7 นาทีต่อวันในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 54.8 เมื่อวิเคราะห์กลุ่มอายุของแรงงานพบว่า แรงงานในกลุ่มอายุ 15-24 ปีจำนวน 67 คน, 35-44 ปี จำนวน 106 คน จะไม่ใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน แต่แรงงานที่มีอายุสูงขึ้นจะใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน มากขึ้นตามลำดับ แรงงานในกลุ่มอายุ 55-64 ปี จะใช้เวลา 23.8 นาที และ แรงงานในกลุ่ม 65 ปีขึ้นไป จะใช้เวลา 28.6 นาที ส่วนตัวแปรด้านการศึกษาของแรงงาน แรงงานที่ไม่ได้ใช้เวลาการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน จะเป็นแรงงานในกลุ่มระดับประถม กับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 129 คน และ 20 คนตามลำดับ แรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาร้อยละ 73.4 ใช้เวลาในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน 7.6 นาทีต่อวัน ตัวแปรด้านสถานภาพของแรงงานที่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 95.5 จะใช้เวลาเฉลี่ย 6.5 นาทีต่อวันในการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน และแรงงานสถานภาพเป็นม่าย ใช้เวลา 3.3 นาทีในการทำกิจกรรมดังกล่าว นอกจากนั้นแรงงานที่อยู่ในสถานภาพ โสด หย่าร้าง และ แยกกันอยู่จะไม่ใช้เวลาการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเลย

การทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงงานเพศชายจะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้างน้อยกว่าเพศหญิง โดยเพศชายจะใช้เวลา 256.2 นาทีต่อวัน ในขณะที่เพศหญิงจะใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมก่อสร้าง 265 นาทีต่อวัน แรงงานในกลุ่มอายุ 55-64 ปี จะใช้เวลาในการทำงานก่อสร้าง เฉลี่ย 281.5 นาที รองลงมา คือแรงงานในกลุ่มอายุ 15-24 ปี จะใช้เวลาในการทำงานก่อสร้าง 272.5 นาทีต่อวัน ส่วนแรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จะใช้เวลาในการทำงานก่อสร้างเฉลี่ย 295.1 นาทีต่อวัน แรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแรงงานกลุ่มที่จะใช้เวลาในการทำงานก่อสร้างน้อยที่สุดคือเฉลี่ย 224 นาทีต่อวัน ด้านแรงงานที่มีสถานภาพเป็นม่าย ใช้เวลาในการทำงานก่อสร้างมากที่สุด เฉลี่ย 319.6 นาทีต่อวัน

การทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เพศชายใช้เวลาในการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 3.6 นาทีต่อวัน แรงงานในกลุ่มอายุ 55-64 จะใช้เวลาในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 8.9 นาทีต่อวัน ส่วนแรงงานในกลุ่มอายุ 25-34 ปี และ 65 ปีขึ้นไป จะไม่ใช้เวลาการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนเลยเวลา แรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนมากที่สุด คือใช้เวลาเฉลี่ย 4.5 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพม่ายจะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาการทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนมากที่สุดเฉลี่ย 9.2 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานในกลุ่มที่มีสถานภาพ หย่าร้าง และแยกกันอยู่ จะเป็นแรงงานที่ไม่ใช้เวลาในการทำงานดังกล่าวเลย

การให้บริการในครัวเรือนของตนเอง พบว่า แรงงานเพศชายจะใช้เวลาในการให้บริการในครัวเรือนของตนเองน้อยกว่า แรงงานหญิง โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลาเฉลี่ย 145 นาทีต่อวัน แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 45-54 ปี จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการให้บริการในครัวเรือนของตนเองมากที่สุด เฉลี่ยวันละ 97.8 นาที และแรงงานที่ใช้เวลาทำกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุดจะเป็นแรงงานที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น คือกลุ่มอายุ 15-24 ปี โดยแรงงานในกลุ่มนี้จะใช้เวลา 30.1 นาทีต่อวันในการทำกิจกรรม ถ้าพิจารณาในด้านของระดับการศึกษาเราจะพบว่า แรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษาจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการให้บริการในครัวเรือนของตนเองมากกว่าแรงงานที่มีระดับการศึกษาอื่นๆ เฉลี่ยวันละ 92.4 นาทีต่อวัน ในด้านสถานภาพของแรงงานเราจะพบ แรงงานที่มีสถานภาพเป็นม่าย จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการให้บริการในครัวเรือนของตนเองเฉลี่ยวันละ 121.7 นาทีต่อวัน ส่วนแรงงานที่ทำกิจกรรมในด้านนี้น้อยที่สุด จะเป็นแรงงานที่อยู่ในกลุ่มสถานภาพโสด โดยจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมเฉลี่ย 30.8 นาทีต่อวันเท่านั้น

การให้บริการดูแลสมาชิกในครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน แรงงานเพศหญิงจะใช้เวลาในการดูแลสมาชิกในครัวเรือนมากกว่าแรงงานเพศชาย โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลาเฉลี่ยต่อวันในการทำกิจกรรมดังกล่าว เฉลี่ยวันละ 22 นาที ในขณะที่แรงงานชายจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน วันละ 7.7 นาที ถ้าพิจารณาในด้านของกลุ่มอายุของแรงงานจะพบว่า แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 55-64 ปี จะใช้เวลาในการดูแลสมาชิกในครัวเรือน มากกว่าแรงงานที่มีกลุ่มอายุอื่นๆ คือจะใช้เวลาเฉลี่ย 18.9 นาทีต่อวัน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบอีกว่า แรงงานจะทำกิจกรรมในการดูแลสมาชิกของครัวเรือนว่าแรงงานมีอายุมากขึ้น ในด้านของระดับการศึกษาพบว่า แรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมดูแลสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 15.7 นาทีต่อวัน โดยแรงงานที่ได้รับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการดูแลสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด เฉลี่ยวันละ 6.9 นาที แรงงานที่มีสถานภาพ เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าว เฉลี่ยวันละ 42.9 นาที ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวมากที่สุด แรงงานที่มีสถานภาพโสด จะเป็นกลุ่มแรงงานที่มีใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุด โดยใช้เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม 0.8 นาทีต่อวันเท่านั้น

การให้บริการชุมชน พบว่า แรงงานเพศชายจะใช้เวลาในการบริการชุมชน เฉลี่ยวันละ 4.6 นาทีต่อวัน ซึ่งมากกว่าแรงงานหญิง ที่ใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 1.4 นาทีต่อวัน พิจารณาในด้านของกลุ่มอายุของแรงงาน เมื่อแรงงานมีอายุมากขึ้นจะไม่ใช้เวลาในการบริการชุมชนหรือใช้ก็น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับแรงงานในช่วงกลุ่มอายุกลางคน คือกลุ่มอายุเฉลี่ย 25-34 ปี ที่เป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้เวลาในการให้บริการชุมชนมากที่สุด เฉลี่ยวันละ 11.5 นาทีต่อวัน เมื่อพิจารณาตัวแปรทางด้านการศึกษาแล้วแรงงานที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้เวลาในการให้บริการชุมชนเฉลี่ยวันละ 15 นาที ขณะที่แรงงานที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาใช้เวลาในการให้บริการชุมชนวันละ 0.8 นาทีเท่านั้น

การเรียนรู้ แรงงานไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญในการทำกิจกรรมด้านการเรียนเท่าที่ควร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่า ถ้าพิจารณาเป็นปัจจัย แรงงานชายจะใช้เวลาเพียง 0.4 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 15-24 ปี ใช้เวลาในการเรียนรู้ 1.6 นาทีต่อวัน และแรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษาเป็นกลุ่มแรงงานเพียงกลุ่มเดียว ที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้เวลาเฉลี่ย 2.4 นาทีต่อวัน และแรงงานที่อยู่ในสถานภาพโสด จะใช้เวลาเพื่อการเรียนรู้ 1 นาที เท่านั้น

การเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน พบว่าแรงงานเพศหญิงจะใช้เวลาในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่าแรงงานชาย โดยแรงงานหญิงจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมเฉลี่ย 41.5 นาทีต่อวัน ซึ่งแรงงานชายจะใช้เวลาในการทำกิจกรรม 36.3 นาทีต่อวัน ในด้านอายุของแรงงาน แรงงานที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ใช้เวลาในการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน เฉลี่ยวันละ 77.1 นาทีต่อวัน โดยถ้าพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มนี้แล้วพบ เมื่อแรงงานมีอายุเพิ่มขึ้นก็จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชนเพิ่มมากขึ้น แรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษาจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วม เฉลี่ยวันละ 68.9 นาที ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพหย่าร้างจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วม เฉลี่ยวันละ 70.8 นาที

การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา พบว่า ปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ แรงงานไม่ใช้ในการเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา เลย

งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ พบว่า แรงงานชายจะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ มากกว่าแรงงานหญิงแต่ไม่มาก โดยแรงงานชายใช้เวลา 1.1 นาที โดยแรงงานหญิงไม่ได้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าว แรงงานที่มีอายุในกลุ่ม 15-24 ปี จะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ เฉลี่ย 4.8 นาที เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา แรงงานที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมต้นจะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ เฉลี่ยวันละ 1.7 นาที และ 1.5 นาที ตามลำดับ ในขณะที่แรงงานที่อยู่ในสถานภาพโสด จะใช้เวลาในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ เฉลี่ย 2.90 นาทีต่อวัน ซึ่งแรงงานในกลุ่มอื่นๆ ไม่ได้ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมในงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง พบว่า แรงงานเพศชายใช้เวลาในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา เฉลี่ย 7.0 นาที มากกว่าแรงงานหญิงที่ใช้เวลาใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 2.5 นาที แรงงานที่มีกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป จะใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา เฉลี่ยวันละ 17.1 นาทีต่อวัน รองลงมาคือกลุ่มแรงงานที่มีอายุ 15-24 ปี ที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬา 11.3 นาทีต่อวัน ส่วนแรงงานในวัยอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกีฬาน้อยที่สุด ในระดับการศึกษา

แรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าวเฉลี่ย 14.5 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่อยู่ในสถานะภาพโสดจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมเฉลี่ย 12.5 นาทีต่อวัน

สื่อสารมวลชน พบว่า แรงงานเพศจะใช้ เฉลี่ย 113.1 นาที ในสื่อสารมวลชน ในขณะที่แรงงานหญิงจะใช้เวลาในกิจกรรมสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 112.5 นาทีต่อวัน กลุ่มอายุของผู้ใช้แรงงาน แรงงานที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น คือแรงงานกลุ่มอายุ 15-24 ปี ใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชน 177.2 นาที รองลงมา คือแรงงานสูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป จะใช้เวลาในการสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 137.1 นาที ในด้านระดับการศึกษาของแรงงานที่มีระดับสูงขึ้น จะมีการใช้เวลาสำหรับกิจกรรมสื่อสารมวลชนมากขึ้น โดยแรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 143.5 นาที ในขณะที่พิจารณาทางด้านสถานภาพของแรงงาน แรงงานที่มีสถานภาพอยู่ยาร้างจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชนมาก เฉลี่ยวันละ 150.8 นาทีต่อวัน รองลงคือแรงงานกลุ่มที่มีสถานภาพโสด จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมสื่อสารมวลชน เฉลี่ย 141.5 นาทีต่อวัน

การดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล พบว่า แรงงานชายใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เฉลี่ยวันละ 735.6 นาทีต่อวัน แรงงานหญิงใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เฉลี่ยวันละ 672.1 นาที แรงงานที่กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป จะใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เฉลี่ย 757.1 นาทีต่อวัน แรงงานที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ใช้ในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล มากเฉลี่ยวันละ 743.5 นาทีต่อวัน ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพแยกกันอยู่จะใช้เวลาในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคลมากที่สุดในกลุ่มของสถานภาพ เฉลี่ยวันละ 752.9 นาทีต่อวัน โดยแรงงานที่มีสถานภาพหย่าร้าง จะใช้เวลาในการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล น้อยกว่า เฉลี่ย 675.4 นาทีต่อวัน

ความแตกต่างระหว่างการใช้เวลาของแรงงานชายและ แรงงานหญิง พบว่า แรงงานชายและ แรงงานหญิง ใช้เวลาในการทำกิจกรรมแตกต่างกันในทุกกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง ในการมีส่วนร่วมในการทำงานในระบบแรงงานชายมีแนวโน้มการทำงานในระบบมากกว่าแรงงานที่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.2 อายุเฉลี่ยของแรงงานชายที่ทำในระบบ จะอยู่ในกลุ่มอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 29 จะใช้เวลาเฉลี่ย 215.4 ต่อวัน เมื่อแรงงานมีอายุสูงขึ้นจะใช้เวลาในการทำงานในระบบน้อยลง แรงงานที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมีชั่วโมงการทำงานในระบบมากกว่า แรงงานในระดับการศึกษาอื่นๆ ร้อยละ 36.5 แรงงานที่มีสถานภาพหย่าร้าง ที่ต้องดูแลตนเอง จะใช้เวลาในการทำงานในระบบมากกว่า เฉลี่ย 241.5 นาทีต่อวัน ซึ่งแรงงานในกลุ่มนี้จะต้องดูแลรับผิดชอบหารายได้ เลี้ยงดูตัวเอง เนื่องจากไม่มีสมาชิกในครอบครัวในการช่วยเหลือ ในการหารายได้

การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน เวลาที่ใช้เฉลี่ยต่อวัน 21.1 นาที และ 7.7 นาที สำหรับแรงงานชายและแรงงานหญิงตามลำดับ ภาวะในการผลิตเพื่อสมาชิกในครอบครัวเป็นไปตามวงจรชีวิต หัวหน้าครอบครัว แรงงานชายจะใช้เวลาในการทำการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมาก เมื่อมองตามกลุ่มอายุ แรงงานที่มีอายุน้อย เวลาเพื่อการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนจะมีต่ำกว่า แรงงานที่มีอายุมากขึ้น โดยแรงงานที่อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปจะใช้เวลาในการผลิตขั้นต้นครัวเรือน 91.4 นาทีต่อวัน ภาวะที่เกิดจากการทำงานในอาชีพหลัก มีผลทำให้การลดเวลาเพื่อการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ตัวแปรด้านการศึกษา แรงงานที่มีโอกาสในการศึกษาสูงจะใช้เวลาในการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนมากกว่า แรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษา ส่วนแรงงานที่มีสถานภาพโสดแยกกันอยู่ จะมีเวลาในการผลิตขั้นต้นเฉลี่ยวันละ 47.1 นาทีต่อวัน

ระหว่างแรงงานชายและแรงงานหญิง กับกิจกรรมการใช้เวลาของแรงงาน พบว่า แรงงานชายและแรงงานหญิงจะใช้เวลาแตกต่างกันในทุกกิจกรรม โดยแรงงานส่วนใหญ่จะใช้เวลาไปการทำงานในตลาด และใช้เวลากว่า นั่นคือ กิจกรรมด้านสื่อสารมวลชน เช่น การอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ การดูหนัง/ฟัง โทรทัศน์ การดู/การฟังวิดีโอ และวิทยุ เพลง ต่างๆ โดยแรงงานชายจะใช้เวลาทำกิจกรรมด้านสื่อสารมวลชน มากกว่าแรงงานหญิง โดยจะใช้เวลา 9.24 นาทีต่อวัน ส่วนการดูแลดำเนินชีวิตส่วนบุคคล เช่นการนอนหลับพักผ่อน ตามอวัยวะ การรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพ การท่องเที่ยว ต่างๆ โดยแรงงานชายใช้เวลาทำกิจกรรมการดูแลตนเอง มากกว่าแรงงานหญิง เฉลี่ย 51.08 นาทีต่อวัน

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงาน ด้านการใช้เวลาจากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แรงงานมีเวลาหลังจากการทำงานในตลาด และงานบ้าน โดยมีแบบแผนในกิจกรรมที่แรงงานซึ่งเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ในชีวิตประจำวัน หรือ การนอนหลับพักผ่อน, การอ่านหนังสือ นิตยสาร ทั้งที่มีความรู้ และเพื่อความบันเทิง, การดูโทรทัศน์, ซีดี หรือวีดีโอภาพยนตร์ ต่างๆ , การฟังเพลง และวิทยุ และการเล่นกีฬาหรือ การออกกำลังกาย

จากผลการศึกษาพบว่า แรงงานปฏิบัติอยู่ในระดับสม่ำเสมอในการใช้เวลาว่าง ในการนอน การดู/การฟังวิดีโอ การฟังรายการวิทยุ การเล่นกีฬา ออกกำลังกาย ส่วนแรงงานปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในการใช้เวลาว่าง การอ่านหนังสือ / นิตยสารบันเทิง สอดคล้องกับแนวคิดการใช้เวลา ได้กล่าวว่าการจัดสรรเวลานอกตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น เวลานอกตลาดแรงงานสามารถจำแนกออกเป็นหลายหมวด บางหมวดก็มีได้อยู่ในวิสัยที่คนจะเลือกได้หรือมีช่องทางให้เลือกน้อยมาก เช่น เวลาที่ใช้เพื่อการบำรุงรักษาร่างกายให้ทำกิจกรรมได้อย่างปกติ อันได้แก่ เวลานอนการทำกิจกรรมส่วนตัว การรับประทานอาหารและการพักผ่อนร่างกายในยามเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น การใช้เวลาในหมวดนี้เป็นเรื่องที่ถูกกำหนดตามความต้องการของร่างกาย ซึ่งขึ้นอยู่กับอายุเป็นสำคัญ แต่ละบุคคลย่อมมีอิสระในการเลือกใช้เวลาในหมวดอื่นได้มากกว่า เช่น แต่ละบุคคลมีทางเลือกที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้เวลามากหรือน้อยในการผลิต เช่น บางคนอาจหาความเพลิดเพลินยามว่างด้วยการออกไปรับประทานอาหารหรู ๆ สักมื้อซึ่งใช้เวลาไม่มาก แต่บางคนเลือกออกไปชมธรรมชาติหรือทำกิจกรรมกลางแจ้งที่มักต้องใช้เวลามากกว่า ซึ่งการจัดสรรเวลาของแต่ละคนในแต่ละคาบเวลา

แต่การจัดสรรเวลาของคนเรามีใช้จัดสรรเพื่อบรรลุความพอใจสูงสุดในขณะใดขณะหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องการบรรลุความพอใจสูงสุดตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุฬห์ แสงเรือน (2549) จากการศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการขอบุคลากรในกลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรในกลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 กรุงเทพมหานครใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ทั้ง 5 ประเภทคือ ประเภทกีฬาและการออกกำลังกาย ประเภทการท่องเที่ยว ประเภทดนตรีและร้องเพลง ประเภทงานอดิเรก และประเภทการอ่าน การพูด และการเขียน ได้แก่กิจกรรม การเดิน เทียน้ำตก ร้องเพลงในงานสังสรรค์ต่าง ๆ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์เน็ต และการอ่านหนังสือการ์ตูน

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้างจะแตกต่างกัน

แบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง ของแรงงานหญิงและแรงงานชาย ในอุตสาหกรรมก่อสร้างจะแตกต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่า แรงงานหญิงใช้เวลามากกว่าแรงงานชายในการนอน มากที่สุด รองลงมา การดู/การฟังวิดีโอ การบำรุงรักษา / จัดการ / ทำความสะอาด บ้านเรือน การดู/การฟังโทรทัศน์ ละคร / รายการบันเทิง การดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง การดูแลบุตร และสมาชิกในครอบครัว การรับประทานอาหาร / อาหารว่าง การเดินแอโรบิคแดนซ์ การฟังรายการวิทยุ และน้อยที่สุดการอ่านหนังสือ / นิตยสารบันเทิง ส่วนแรงงานชายใช้เวลาว่างมากกว่าแรงงานหญิงในการหนังสือทำนายห่วย / ทำนายดวงชะตา มากที่สุด รองลงมา การพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน / ดื่มเหล้า การเล่นเกมฟุตบอล การดู/การฟังโทรทัศน์ ข่าวสาร การเล่นเกมเกอร์ การเล่นเกมกระดาน การเล่นเกมหมากรุก เทียว / ห้างสรรพสินค้า / ตลาดนัด พักผ่อนตามสวนสาธารณะ และอื่นๆ กล่าวได้ว่า ผู้หญิงที่ทำงาน จำนวนชั่วโมงทำงานน้อยกว่าของผู้ชายเพียงเล็กน้อย ดังนั้นการแบ่งภาระในครอบครัวระหว่างชายหญิงดูเหมือนปรับไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงในตลาดงาน ดังนั้น ภาระงานในครัวเรือนจึงยังคงถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิงเป็นหลักมากกว่า เป็นเรื่องที่ต้องแบ่งกันทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรจิรา วงษ์ขมทอง และเอมอร จงศิริพร ปกรณ์ (2543: 26-40) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้เวลาของอาจารย์ในสังกัดวิทยาลัยคริสเตียน พบว่า อาจารย์ผู้หญิงและผู้ชาย ใช้เวลาปฏิบัติงานในที่ทำงานและในวันหยุดที่บ้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่การใช้เวลาปฏิบัติงานหลังเลิกงานของอาจารย์ผู้หญิงมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีมาศ จุงพิวัฒน์ (2550) จากการศึกษาอุปสงค์เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนของแรงงาน พบว่า เพศหญิงใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือและการเรียนรู้ มากกว่าเพศชาย แต่ใช้เวลาในการเล่นกีฬา ดนตรี และการนอน น้อยกว่า เพศชาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รอด บินหมัดหนี (2551) จากการศึกษาการใช้เวลาว่างของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีการปฏิบัติกิจกรรมการใช้เวลาว่างในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพนักงานเพศชายจะมีการปฏิบัติกิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมพักผ่อนนอกบ้าน และกิจกรรมท่องเที่ยว มากกว่าเพศหญิง ในขณะที่พนักงานเพศหญิงมีการปฏิบัติกิจกรรมพักผ่อนอยู่กับบ้านมากกว่าเพศชาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา พานานิรามย์ (2549) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงในแบบ

แผนการใช้เวลาของคนไทย พบว่า เพศที่ต่างกันจะใช้เวลาว่างแตกต่างกัน คือ ผู้ชายจะใช้เวลาเพื่อการดูแลตนเอง สันทนาการ และใช้เวลาในการทำงานอาชีพมากกว่าผู้หญิง ทั้งนี้ เพราะผู้ชายต้องการเวลาว่าง มากกว่าผู้หญิง เนื่องจากผู้ชายมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานในตลาด เพื่อหารายได้ มากกว่าผู้หญิง ทำให้ผู้ชายมีเวลาน้อยลง ส่งผลให้ผู้ชายต้องการเวลาว่างมากกว่าผู้หญิง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฟรดเบิร์กและเว็บ (Friedberg; Webb. 2005) ศึกษาการใช้เวลาการทำงานและเวลาในการทำงานบ้านกับเวลาพักผ่อน พบว่า อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการใช้เวลาทั้งเพศหญิงและชายแตกต่างกัน คือเมื่อผู้ชายอายุสูงขึ้นจะลดเวลาว่างลง และเพิ่มเวลาทำงานบ้าน ส่วนผู้หญิงอายุสูงขึ้น จะเพิ่มเวลาพักผ่อนมากขึ้นและลดเวลาการทำงานบ้านให้น้อยลง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานก่อสร้าง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรให้มีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับแรงงาน อาทิเช่น การจัดหาอาชีพเสริม การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นต้น
2. ควรส่งเสริมให้แรงงานใช้เวลาทำกิจกรรมนั้นๆ ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ส่งผลให้รายได้มวลรวมของประเทศดีขึ้น
3. เอกชนใช้กำหนดแผนงานและตัดสินใจในเรื่องการลงทุน การผลิตสินค้าบริการ และการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ตรงกับพฤติกรรมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
4. แรงงานควรได้รับการพัฒนา สนับสนุน จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจ้างงาน การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย และการประกอบกิจกรรมร่วมกันในสังคมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจากการใช้แบบสอบถามเพื่อผลการวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามเป็นข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลามากกว่าข้อมูลปฐมภูมิ
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาอุปสงค์ของเวลาของแรงงานแต่ละประเภทในอุตสาหกรรมเดียวกันเพื่อทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการใช้เวลา
3. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการจำแนกกิจกรรมที่ทำในช่วงเวลาของแรงงาน เพื่อให้ครอบคลุมกับกิจกรรมที่แรงงานทำในความเป็นจริงมากขึ้น และควรมีการแยกการศึกษาการใช้เวลาระหว่างวันทำงานกับวันหยุดเพื่อให้เห็นการใช้เวลาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาการแบบแผนการใช้เวลาของแรงงานในกิจกรรมย่อย ในแต่ละกิจกรรมหลัก เพื่อจะได้ทราบความแตกต่างของการใช้เวลาแรงงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศแก้ว ศรีงาม. (2536). ความแตกต่างของการใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการของเยาวชนไทย. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (ประชากรศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ขจีมาศ จุ่งพิวัฒน์. (2550). อุปสงค์การใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนของแรงงาน. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา น้ำค้าง. (2552). การศึกษาการใช้เวลาว่างของชายและหญิง. สารนิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกสินทร์ มณีอินทร์. (2553). การใช้เวลาว่างของผู้ใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณิต เขียววิชัย. (2546). การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนของประชากรในเขตภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และเอมอร จงศรีพรปกรณ. (2543, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้เวลาของอาจารย์ในสังกัดวิทยาลัยศรีสเดียน. 6(1): 26-40.
- กรรณิการ์ เลาเพ็ญแสง. (2521). การใช้เวลาว่างของคนงานสตรีที่ฝึกในหอพักของบริษัท โรงงานทอผ้ากรุงเทพ จำกัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินตนา พรพิไลพรรณ. (2544). เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฑา มนัสไพบุลย์. (2537). เศรษฐศาสตร์แรงงาน ลำดับที่ 12. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองสุข สัมปังหังสิต. (2531). การใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกายของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทินกร นำบุญจิตต์. (2546). เวลาว่างและนันทนาการ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2549). เศรษฐศาสตร์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรกมล ไตรยางกูร. (2553). นิติเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรณี จรัมย์. (2551). เศรษฐศาสตร์แรงงานร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มันทนา พนานิรัมย์. (2549). การเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้เวลาของคนไทย. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันทรัพยากรมนุษย์.

มันทนา พนานิรัมย์. (2545). แบบแผนการใช้เวลาการเรียนรู้และการปรับตัวของประชาชนในยุค

การเปลี่ยนแปลง กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันทรัพยากรมนุษย์.

เกษมสิษฐ์ แก้วเกียรติคุณ. (2551). วารสารทรัพยากรมนุษย์ ปีที่ 4. ฉบับที่ 1. กรุงเทพฯ.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันทรัพยากรมนุษย์.

Friedberg webb. (2005). Household Bargainingnd Leisure Tme.University of Virginia and
National Bureau of Economic research,Boston College.

การจำแนกกิจกรรม

1. การทำงานในหน่วยงานเอกชน รัฐวิสาหกิจ รัฐบาล องค์การที่ไม่แสวงหากำไร (ทำงานในระบบ)

- 1.1 เวลาทำงานในงานหลัก
- 1.2 เวลาทำงานในงานอื่นๆ
- 1.3 เวลาทำงานของนักเรียน/นักศึกษาฝึกงาน และตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 การหยุดพักช่วงสั้นๆ และการถูกรบกวนขณะทำงาน
- 1.5 การฝึกอบรมและการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในระบบ
- 1.6 เวลาทำงานในระบบ ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 1.7 เวลาที่ใช้ในการรอก่อน/หลังการทำงาน
- 1.8 การหยุดพักกลางวันจากการทำงาน
- 1.9 การหางานทำในระบบ
- 1.10 การหา/การก่อตั้งธุรกิจในระบบ
- 1.11 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในระบบ
- 1.12 การทำงานในระบบ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

2. การทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน

- 2.1 การเพาะปลูกพืชและต้นไม้ พืชผักสวนครัว
- 2.2 การเลี้ยงสัตว์ การผลิตผลิตภัณฑ์จากสัตว์ การบริการสัตว์บาล
- 2.3 การล่าสัตว์ การตักสัตว์ และการผลิตหนังสัตว์
- 2.4 การหาของป่า การตัดไม้ การเก็บเห็ด และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับป่าไม้
- 2.5 การประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำ/สิ่งมีชีวิตที่อยู่ในน้ำ
- 2.6 การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
- 2.7 การเก็บน้ำ
- 2.8 การฝึกอบรมและการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 2.9 เวลาทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้น ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 2.10 การจัดซื้อ/จัดหาวัตถุดิบเพื่อใช้ในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 2.11 การขาย/การจัดการผลผลิตที่ได้จากกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 2.12 การหางานทำในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 2.13 การหา/การก่อตั้งธุรกิจในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 2.14 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 2.15 การทำงานในกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

3. การทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน

- 3.1 กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร
- 3.2 การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องมืออื่นๆ
- 3.3 การผลิตสิ่งทอ เครื่องแต่งกาย เครื่องหนัง และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- 3.4 การผลิตงานหัตถกรรมจากวัสดุทุกชนิด
- 3.5 การเตรียมและการเก็บรักษายาสูบ
- 3.6 การผลิตอิฐ แผ่นคอนกรีต อิฐบล็อก กระเบื้อง ฯลฯ
- 3.7 การผลิตสมุนไพรและยา
- 3.8 การฝึกอบรมและการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 3.9 เวลาทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 3.10 การจัดซื้อ/จัดหาวัตถุดิบเพื่อใช้ในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 3.11 การขาย/การจัดการผลผลิตที่ได้จากกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 3.12 การหางานทำในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 3.13 การหา/การก่อตั้งธุรกิจในการผลิตขั้นต้นซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 3.14 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน
- 3.15 การทำงานในกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

4. การทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน

- 4.1 การก่อสร้างและการซ่อมแซมเพื่อการสะสมทุนของครัวเรือนตนเอง
- 4.2 การก่อสร้างและการซ่อมแซมอาคาร ถนน เขื่อน และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ
- 4.3 การก่อสร้างและการซ่อมแซมครั้งใหญ่เกี่ยวกับถนน อาคาร สะพาน เขื่อน ฯลฯ ของชุมชน
- 4.4 การฝึกอบรมและการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 4.5 เวลาทำงานในกิจกรรมการก่อสร้าง ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 4.6 การจัดซื้อ/จัดหาวัตถุดิบเพื่อใช้ในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน
- 4.7 การหางานทำในกิจกรรมการก่อสร้างซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 4.8 การหา/การก่อตั้งธุรกิจในการก่อสร้างซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 4.9 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน
- 4.10 การทำงานในกิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

5. การทำงานในการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน

- 5.1 การเตรียมและการขายอาหารและเครื่องดื่มที่ปรุงขึ้นเอง
- 5.2 การค้าขาย การขายตามบ้าน การขายตามข้างถนน การขายเร่
- 5.3 การประกอบ การติดตั้ง การปรับตั้งเครื่องมือ การบำรุงรักษา และการซ่อมแซม เครื่องมือเครื่องจักร
- 5.4 การซ่อมแซมยานยนต์
- 5.5 การซ่อมแซมของใช้ส่วนบุคคล
- 5.6 การซ่อมแซมของใช้ในครัวเรือน
- 5.7 การให้เช่าห้อง ที่พัก และงานที่เกี่ยวข้อง
- 5.8 การให้กู้ยืมเงินและการเรียกเก็บเงินคืน ; การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- 5.9 การพิมพ์ดีด การประมวลผลคำ การเขียนโปรแกรม การแปลงข้อมูลเป็นรหัส
- 5.10 การบัญชี การทำบัญชี การให้บริการด้านกฎหมาย และการให้บริการที่เกี่ยวข้อง
- 5.11 การสอนพิเศษ
- 5.12 การให้บริการทางการแพทย์และทันตกรรม
- 5.13 การให้บริการด้านการพยาบาล/การบำบัดรักษาโรค
- 5.14 การให้บริการดูแลส่วนบุคคล
- 5.15 การให้บริการดูแลสุขภาพที่ไม่ใช่เพื่อการบำบัดรักษาโรค
- 5.16 การขนส่งสินค้า
- 5.17 การขนส่งผู้โดยสาร
- 5.18 การให้บริการในครัวเรือนโดยได้รับค่าตอบแทน
- 5.19 การฝึกอบรมและการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในกิจกรรมการบริการ
- 5.20 การทำงานทำในกิจกรรมการบริการซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 5.21 การหา/การก่อตั้งธุรกิจในการบริการซึ่งเป็นธุรกิจของครัวเรือน
- 5.22 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้
- 5.23 การทำงานด้านการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

6. การให้บริการในครัวเรือนของตนเอง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

- 6.1 การจัดการด้านอาหาร
- 6.2 การทำความสะอาดและการดูแลรักษาที่อยู่อาศัยและบริเวณโดยรอบ
- 6.3 การตกแต่ง การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมเล็กๆ น้อยๆ ด้วยตนเอง
- 6.4 การดูแลสิ่งทอและรองเท้า

- 6.5 การจัดการครัวเรือน
- 6.6 การดูแลสัตว์เลี้ยง
- 6.7 การเลือกซื้อ/การซื้อสินค้า และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 6.8 การเลือกซื้อ/การรับบริการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 6.9 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน
- 6.10 การบริการในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

7. การให้บริการดูแลสมาชิกในครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

- 7.1 การดูแลเด็กทางด้านร่างกาย
- 7.2 การสอน การฝึกอบรม การช่วยเหลือเด็ก
- 7.3 การพาเด็กไปยังสถานที่ต่าง ๆ
- 7.4 การดูแลเฝ้าระวังเด็กให้อยู่ในสายตา
- 7.5 การดูแลผู้ใหญ่ทางด้านร่างกาย
- 7.6 การดูแลผู้ใหญ่ทางด้านอารมณ์
- 7.7 การพาผู้ใหญ่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ
- 7.8 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการดูแลสมาชิกในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน
- 7.9 การให้บริการดูแลสมาชิกในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

8. การให้บริการชุมชนและการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่น

- 8.1 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการบำรุงรักษาและการจัดการครัวเรือน
- 8.2 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการเลือกซื้อ/การซื้อสินค้าและการรับบริการ
- 8.3 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการก่อสร้าง การปรับปรุงใหม่ และการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ฯลฯ
- 8.4 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการซ่อมแซมสินค้าอุปโภคบริโภคและของใช้ในครัวเรือน
- 8.5 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนด้านธุรกิจ/ฟาร์มและการจ้างงาน
- 8.6 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการดูแลเด็ก
- 8.7 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการดูแลผู้ใหญ่
- 8.8 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นด้านการขนส่ง
- 8.9 การทำงานเพื่อชุมชน : การทำอาหารเพื่อร่วมฉลองกับชุมชน ฯลฯ

- 8.10 การทำงานเกี่ยวกับการซ่อมแซมถนน/อาคาร การเตรียมพื้นที่ในชุมชน (ถนน ตลาด ฯลฯ)
- 8.11 การจัดการและการทำงานเพื่อชุมชนในการให้ความช่วยเหลือแก่หมู่บ้านท้องถิ่นอื่น
- 8.12 การจัดการและการทำงานเพื่อชุมชนในการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวและบุคคล
- 8.13 การทำงานอาสาสมัครให้กับองค์กร (ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น โดยตรง)
- 8.14 การทำงานอาสาสมัครในนามองค์กร (ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นโดยตรง)
- 8.15 การเข้าร่วมประชุม
- 8.16 การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง
- 8.17 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นและการให้บริการชุมชน
- 8.18 การให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นและการให้บริการชุมชน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

9. การเรียนรู้

- 9.1 การเรียนในโรงเรียน/มหาวิทยาลัย
- 9.2 การหยุดพัก/การรอเรียนช่วงเวลาสั้นๆ ในสถานศึกษาทั่วไป
- 9.3 การเรียนด้วยตนเองในหลักสูตรการศึกษาทางไกล (วิดีโอ สื่อทางเสียง ระบบออนไลน์)
- 9.4 การทำที่บ้าน การทบทวนบทเรียน การวิจัยและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั่วไป
- 9.5 การเรียนเพิ่มเติม การศึกษานอกระบบ และหลักสูตรในช่วงเวลาว่าง
- 9.6 การฝึกอบรมและการเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ/วิชาชีพ
- 9.7 กิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
- 9.8 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้
- 9.9 กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

10. การเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน

- 10.1 การพูดคุย การสนทนา
- 10.2 กิจกรรมการเข้าสังคม
- 10.3 การอ่านและการเขียนจดหมาย
- 10.4 กิจกรรมการไม่เข้าสังคม/การต่อต้านสังคม/การมองสังคมในแง่ลบ
- 10.5 การเข้าสังคมและการติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 10.6 การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ฉลองทางวัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ของชุมชน

- 10.7 การมีส่วนร่วมในพิธีกรรม/เหตุการณ์ของชุมชน (ที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา)
- 10.8 การมีส่วนร่วมในงานสังคมของชุมชน (งานดนตรี งานเต้นรำ ฯลฯ)
- 10.9 การมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 10.10 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน
- 10.11 การเข้าสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

11. การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา

- 11.1 การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ห้องแสดงงานศิลป์ อุทยานประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม
- 11.2 การเข้าชมภาพยนตร์
- 11.3 การเข้าชมการแสดงที่โรงละคร โรงโอเปร่า สถานที่แสดงบัลเลต์ สถานที่แสดงดนตรี
- 11.4 การเข้าชมเหตุการณ์ทางด้านวัฒนธรรมมวลชนอื่นๆ
- 11.5 การเข้าชมสวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์รวมความบันเทิง งานออกร้านจำหน่ายสินค้า ฯลฯ
- 11.6 การเข้าชมการแข่งขันกีฬาอาชีพ
- 11.7 การเข้าชมการแข่งขันกีฬาสมัครเล่น
- 11.8 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการเข้าชมสถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา
- 11.9 การเข้าชมสถานที่ทางด้านวัฒนธรรม การบันเทิง และการกีฬา ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

12. งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ

- 12.1 ทักษะศิลป์
- 12.2 วรรณศิลป์
- 12.3 ศิลปะการแสดง (การเต้นรำ การแสดงดนตรี การแสดงละคร)
- 12.4 ทักษะศิลป์ วรรณศิลป์ และศิลปะการแสดง ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 12.5 งานอดิเรกที่ใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างและหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง
- 12.6 เกมที่เล่นคนเดียว
- 12.7 เกมไพ่ เกมที่เล่นบนกระดาน
- 12.8 เกมคอมพิวเตอร์ (รวมถึง ตู้เกมหยอดเหรียญและวีดีโอเกม)
- 12.9 เกมที่เล่นเป็นกลุ่ม
- 12.10 การพนันหรือการเสี่ยงโชค
- 12.11 การเล่นเกมและกิจกรรมยามว่างอื่นๆ ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 12.12 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ
- 12.13 งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

13. การมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง

- 13.1 การเดินและการเดินทางไกล ; การวิ่งและการวิ่งเหยาะๆ
- 13.2 การขี่จักรยาน การเล่นสเก็ต การเล่นสเก็ตบอร์ด
- 13.3 แอโรบิค โยคะ การฝึกยกน้ำหนัก และโปรแกรมฟิตเนสอื่นๆ
- 13.4 กีฬาประเภทเดี่ยวที่มีอุปกรณ์เป็นลูกบอล
- 13.5 กีฬาประเภททีมที่มีอุปกรณ์เป็นลูกบอล
- 13.6 กีฬาทางน้ำ
- 13.7 กีฬาฤดูหนาว/กีฬาน้ำแข็ง/กีฬาน้ำหิมะ
- 13.8 กีฬาที่มีการปะทะกัน
- 13.9 การเข้าค่ายพักแรม
- 13.10 การขี่ม้า
- 13.11 การขับรถเพื่อความเพลิดเพลิน การเที่ยวชมทิวทัศน์
- 13.12 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง
- 13.13 การมีส่วนร่วมในกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

14. สื่อสารมวลชน

- 14.1 การอ่านหนังสือ
- 14.2 การอ่านวารสารหรือสิ่งพิมพ์ที่ออกตามกำหนดเวลา
- 14.3 การอ่านสิ่งพิมพ์เฉพาะอื่นๆ
- 14.4 การอ่าน ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 14.5 การดู/การฟังโทรทัศน์
- 14.6 การดู/การฟังวิดีโอ
- 14.7 การฟังรายการวิทยุ
- 14.8 การฟังสื่อโซเชียลอื่นๆ
- 14.9 การฟังวิทยุและเครื่องเสียง ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 14.10 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการอ่าน
- 14.11 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการดู/การฟัง
- 14.12 การท่องอินเทอร์เน็ต การดาวน์โหลด การอัปโหลด
- 14.13 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 14.14 การไปห้องสมุด
- 14.15 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชน
- 14.16 สื่อสารมวลชน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

15. การดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล

- 15.1 การนอนหลับตอนกลางคืน/การนอนหลับตามปกติ
- 15.2 การเพลอหลับ/การงีบหลับ
- 15.3 การนอนไม่หลับ
- 15.4 การนอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 15.5 การรับประทานอาหาร/อาหารว่าง
- 15.6 การดื่มที่นอกเหนือจากการดื่มพร้อมกับอาหารหรืออาหารว่าง
- 15.7 การรับประทานอาหารและการดื่ม ซึ่งมีได้ระบุรายละเอียด
- 15.8 การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล
- 15.9 การดูแลสุขภาพ/ด้านการแพทย์ด้วยตนเอง
- 15.10 การได้รับการดูแลส่วนบุคคลจากบุคคลอื่น
- 15.11 การได้รับการดูแลสุขภาพ/ด้านการแพทย์จากบุคคลอื่น
- 15.12 การสวดมนต์ การทำสมาธิ และการทำกิจกรรมทางจิตวิญญาณอื่นๆ
- 15.13 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา (การปฏิบัติตามหลักพิธี/ข้อบังคับทางศาสนา)
- 15.14 การไม่ทำกิจกรรมใดๆ ; การพักผ่อน การผ่อนคลาย
- 15.15 การสูบบุหรี่
- 15.16 การไตร่ตรอง/การครุ่นคิด การคิด การวางแผน
- 15.17 การเดินทางที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล
- 15.18 กิจกรรมการดูแลและการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

Report																
sex		sumac01_mn	sumac02_mn	sumac03_mn	sumac04_mn	sumac05_mn	sumac06_mn	sumac07_mn	sumac08_mn	sumac09_mn	sumac10_mn	sumac11_mn	sumac12_mn	sumac13_mn	sumac14_mn	sumac15_mn
male	Mean	194.8239	21.0915	2.8169	256.1620	3.5563	35.7394	7.7465	4.5775	.3873	36.3028	.0000	1.1268	7.0070	133.0986	735.5634
	% of Total Sum	70.2%	84.4%	45.2%	65.4%	86.3%	32.5%	40.8%	86.7%	100.0%	63.1%	.%	100.0%	84.7%	69.9%	68.2%
	N	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284
	Std. Deviation	256.12284	81.98426	38.07870	261.24002	26.48475	53.72830	31.50847	46.32995	6.52730	56.60033	.00000	14.32084	42.36623	111.97983	122.64185
femal	Mean	162.0000	7.6552	6.6897	265.0345	1.1034	145.5862	22.0000	1.3793	.0000	41.5172	.0000	.0000	2.4828	112.4828	672.0690
	% of Total Sum	29.8%	15.6%	54.8%	34.6%	13.7%	67.5%	59.2%	13.3%	.0%	36.9%	.%	.0%	15.3%	30.1%	31.8%
	N	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145
	Std. Deviation	245.90423	44.92299	44.59782	264.32599	10.48261	87.20088	78.40954	12.22592	.00000	93.87737	.00000	.00000	13.25660	85.87403	87.00173
Total	Mean	183.7296	16.5501	4.1259	259.1608	2.7273	72.8671	12.5641	3.4965	.2564	38.0653	.0000	.7459	5.4779	126.1305	714.1026
	% of Total Sum	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	.%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	N	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429
	Std. Deviation	252.90570	71.85939	40.38938	262.01189	22.40812	84.69535	52.63566	38.36480	5.31085	71.34054	.00000	11.65723	35.36284	104.24827	115.74201

Report																
sex		sumac01_mn	sumac02_mn	sumac03_mn	sumac04_mn	sumac05_mn	sumac06_mn	sumac07_mn	sumac08_mn	sumac09_mn	sumac10_mn	sumac11_mn	sumac12_mn	sumac13_mn	sumac14_mn	sumac15_mn
male	Mean	194.8239	21.0915	2.8169	256.1620	3.5563	35.7394	7.7465	4.5775	.3873	36.3028	.0000	1.1268	7.0070	133.0986	735.5634
	% of Total Sum	70.2%	84.4%	45.2%	65.4%	86.3%	32.5%	40.8%	86.7%	100.0%	63.1%	.%	100.0%	84.7%	69.9%	68.2%
	N	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284	284
	Std. Deviation	256.12284	81.98426	38.07870	261.24002	26.48475	53.72830	31.50847	46.32995	6.52730	56.60033	.00000	14.32084	42.36623	111.97983	122.64185
femal	Mean	162.0000	7.6552	6.6897	265.0345	1.1034	145.5862	22.0000	1.3793	.0000	41.5172	.0000	.0000	2.4828	112.4828	672.0690
	% of Total Sum	29.8%	15.6%	54.8%	34.6%	13.7%	67.5%	59.2%	13.3%	.0%	36.9%	.%	.0%	15.3%	30.1%	31.8%
	N	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145
	Std. Deviation	245.90423	44.92299	44.59782	264.32599	10.48261	87.20088	78.40954	12.22592	.00000	93.87737	.00000	.00000	13.25660	85.87403	87.00173
Total	Mean	183.7296	16.5501	4.1259	259.1608	2.7273	72.8671	12.5641	3.4965	.2564	38.0653	.0000	.7459	5.4779	126.1305	714.1026
	% of Total Sum	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	.%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	N	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429	429
	Std. Deviation	252.90570	71.85939	40.38938	262.01189	22.40812	84.69535	52.63566	38.36480	5.31085	71.34054	.00000	11.65723	35.36284	104.24827	115.74201

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกัณทิมา เนตรทอง
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 3 ตุลาคม 2522
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 1 ซอยอ่อนนุช 70/1 แยก 2-17-1 แขวง/เขต ประเวศ กรุงเทพฯ 10250
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	เลขานุการกรรมการผู้จัดการ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	บริษัท สยามดีไซน์ กรุ๊ป
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จาก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
พ.ศ. 2555	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์พัฒนารัฐการมนุษย์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

